

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-21658195-101.02-88411768
Konu : Ortaöğretim Programlarının Duyurulması
(Seçmeli Dersler)

30.10.2023

DAĞITIM YERLERİNE

Bakanlığımıza bağlı ortaöğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim-araç ve gereçlerini hazırlamak ve hazırlatmak görevi 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Bu doğrultuda; Genel Müdürlüğümüzce hazırlanarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca kurul kararına bağlanan, 2023-2024 eğitim öğretim yılında uygulanacak ekte gönderilen seçmeli derslere ilişkin öğretim programlarının ilgili okullara duyurulması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Halil İbrahim TOPÇU
Bakan a.
Ortaöğretim Genel Müdürü

Ek: Öğretim Programları

Dağıtım:

Gereği:

B Planı

Bilgi:

A Planı

ORTAÖĞRETİM METİN TAHLİLLERİ I-II DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	4
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	4
1.2.2. YETKİNLİKLER	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	6
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	7
1.5. SONUÇ	7
2. METİN TAHLİLLERİ I-II DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	8
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	8
2.2. ALAN BECERİLERİ	9
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	11
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	12
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	13
3. METİN TAHLİLLERİ I-II DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	17

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktıklarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar ilgili disiplinlere göre hazırlanmıştır ve güncel, geçerli, eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişki kurulabilecek nitelikler taşımaktadır. Bu kazanımlar ve bunların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip; gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış; edinimlerini etkin bir şekilde kullanan ve sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerler ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevî kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın toplum hayatına ve insanlığın ortak kültürüne katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerler ile yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirilerek güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlara uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik...* Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlenmekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine

uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. BİRDEN ÇOK DİLİ KULLANMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenbilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik; soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve metodolojiden yararlanma beceri ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel, bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL VE SOSYAL YETKİNLİK, ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma, kendi kendine öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlanmalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele veya somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin, gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel becerileri (genel ve alan becerileri) kazanarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir.

Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli; sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

2

METİN TAHLİLLERİ I-II DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Metin tahlili, metnin anlamını çözümlmek, metni yorumlamak ve geniş bir bağlamda değerlendirmek için önemli bir araçtır. Bu bağlamda her yeni okuma, metni yeniden anlamlandırma sürecidir. Yazarın / şairin anlatmak istediği kadar okuyanın anlamlandırmadaki rolü de göz önünde bulundurulmalıdır.

Okuma, hayat boyu öğrenmenin yolunu açan önemli bir süreçtir. Okuma becerisi ile birey, farklı kaynaklardan yeni bilgi ve deneyimlere erişir, söz varlığını geliştirir. Bu sayede düşünme ve ifade gücü artacağı için okuma eylemi, yazma ve konuşma becerilerini de geliştirir.

Bireylerin okuma oranı, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma seviyesi bir milletin gelişmişlik düzeyini gösterir. Teknolojik gelişmelerin hızla gerçekleştiği bilgi çağında bireylerin özgür, bağımsız ve katılımcı bir kimlik edinebilmesi, çağdaş bir bakış açısı ile kendilerini toplumun bir parçası hâline getirebilmesi metinleri bilinçli ve eleştirel okumasıyla mümkündür. Bireyler; metinlerdeki bilimsel, tarihsel, kültürel ve estetik yapıyı irdeleyerek kendisini, başkalarını, toplumları yaşadığı çağla birlikte gözlemleme, değerlendirme olanağına sahip olur. Böylelikle empatik bakışını geliştirerek küresel farkındalık edinir, karşılaştığı durum ve olgulara etik yaklaşır ve insanlığın ortak mirası olan sanata ve bilime yönelik duyarlılık edinir.

Yaşam boyu öğrenme bilincini oluşturma, bu bilinci geliştirme, daha etkin öğrenme için bireylerin yeni beceriler kazanmalarını sağlama adına metin tahlili önemlidir. Teknoloji kuşağında gençlerin; etkisi yüksek imaj, sözcük ve seslerin olduğu bir dünyaya hazırlanabilmesi için sorgulayan bir okuma yapmaları gerekir.

Metin Tahlilleri I-II dersinde öğrenciler, bir metni farklı yönleriyle ele alır, inceler, çözümler. Metindeki bilgi, düşünce, duygu ve değerleri fark eder. Yazarın bu unsurları nasıl ifade ettiğini, dilin sunduğu imkânlar yoluyla nasıl aktardığını keşfeder. Böylece metnin hem içeriğini hem de bu içeriğin nasıl ifade edildiğini kavrayarak metin hakkında bir yargıya varır. Bu kapsamda Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin metinlerle aktif olarak ilgilenmelerini, metinlerle ilgili çözümleme ve gözlemlerinden hareketle zihinlerinde bir anlam oluşturmalarını, oluşturdukları anlamları eleştirel bir bakış açısıyla ifade etmelerini sağlamayı hedefler.

Bu programla öğrencilerin;

1. Metinler aracılığıyla okuduğunu anlama becerisini geliştirmeleri ve okuma bilinci kazanmaları,
2. Okuduklarını, dinlediklerini ve izlediklerini eleştirel bir bakış açısıyla anlamlandırmaları,
3. Farklı türdeki metinleri türün özelliklerine göre anlamlandırmaları,

4. Metin türleri arasında bağlantılar kurarak okuduğu metin üzerinden anlam üretmeleri,
5. Tahlil ettikleri metinleri yazılı ve sözlü olarak değerlendirmeleri,
6. Metinler aracılığıyla millî, manevi, ahlaki, kültürel ve evrensel değerleri benimsemeleri,
7. Edindiği bilgilerle hayatta karşılaştığı sorun ve problemleri çözüme kavuşturmaları amaçlanmaktadır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

Metin Tahlilleri I-II dersine ait alan becerileri; dersin konu alanı, kavramları, ilgili disiplinin temel özellikleri ve araştırma yöntemleri temel alınarak oluşturulmuştur. Metin tahlillerinin doğasına ve çalışma yöntemlerine dayanan bu beceriler, anlama ve anlatma yetilerini geliştirmeyi hedefler. Anlama yetisi; metinden bilgiyi almayı ve işlemeyi, bu bilgiden hareketle yorumlar üretmeyi gerektirir. Metinle iletişim kurularak edinilen deneyim, bilgi ve yorumlar ise anlatma yetisi ile ortaya konulur.

Metinlerin eleştirel bir gözle değerlendirilmesi, analiz edilmesi ve elde edilen sonuçların eleştirel biçimde ifade edilmesi amacıyla Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nda üç alan becerisine yer verilmiştir.

Şema 1: Metin Tahlilleri I-II Dersi Alan Becerileri

AB1. Eleştirel Okuma Becerisi

Okuma, metni anlama ve anlamlandırmada önemli bir süreçtir. Okuma becerisi bireyin anlama, öğrenme, sorgulama, eleştirme, yorumlama, tartışma, analiz ve sentez yapma gibi üst düzey düşünme becerilerinin gelişiminde de önemli bir etkiye sahiptir. Eleştirel okuma yaparken dinleme, izleme ve hatırlama becerileri de işe koşularak bilgiler, metinler ve yorumlar karşılaştırılır. Metinle hayat arasında bağlantı kurulur. Metin; semboller, kavram haritaları, resim ve grafiklerle görsel olarak da anlamlandırılır.

Eleştirel okuma becerisinin göstergeleri şunlardır:

AB1.1. Metni okumadan önce metne yönelik tahminlerde bulunur.

AB1.2. Metnin türü ve okuma amacına uygun okuma yöntem ve stratejisi kullanır.

AB1.3. Metni bir amaç doğrultusunda okur.

AB1.4. Metinle iletişim kurarak metni anlamlandırmada gerekli soruları sorar.

AB1.5. Metni zihninde canlandırarak metinle ilgili önemli yerleri belleğinde tutar.

AB1.6. Metinden estetik haz alabileceği bölümleri seçer.

AB1.7. Geçmiş bilgilerinden hareketle metni yorumlar.

AB1.8. Metinde öne sürülen bilgilerin ve düşüncelerin geçerliğini, tutarlılığını, kaynakların güncelliğini, güvenilirliğini sorgular.

AB1.9. Metinden edindiği yeni bilgileri, ön bilgileri ile birleştirerek günlük hayatta karşılaştığı problemlere yönelik çözümler üretir.

AB2. Analitik Düşünme Becerisi

Metin, içinde birçok unsuru barındıran bir bütündür. Tahlil edilip değerlendirilebilmesi için her unsur kendi içinde ele alınmalıdır. Bu amaçla Metin Tahlilleri I-II dersinde analitik düşünme becerisi kullanılır. Analitik düşünme becerisi bilgi toplama, sorgulama, ayırma, sınıflandırma, ilişkilendirme, birleştirme gibi birçok beceriyi de bünyesinde barındırır.

Analitik düşünme becerisinin göstergeleri şunlardır:

AB2.1. Eleştirel okuma ile edindiği bilgileri metni çözümlenmek amacıyla kullanır.

AB2.2. Metni yapı ve anlam bakımından parçalara ayırır.

AB2.3. Anlamlandıramadığı parçalarla ilgili araştırmalar yapar.

AB2.4. Metnin parçaları ile bütünü arasında ilişki kurar.

AB2.5. Metnin parçaları arasında karşılaştırmalar yapar.

AB2.6. Metnin parçalarından edindiği bilgilerle metnin bütünü hakkında çıkarımlarda bulunur.

AB2.7. Metne yönelik (metnin iletisi, yapısı, üslubu vb.) alternatif görüşler / argümanlar üretir.

AB2.8. Metni, farklı metin türleri ile karşılaştırır.

AB2.9. Metnin diğer disiplinlerle olan ilişkisini değerlendirir.

AB3. Eleştirel İfade Etme Becerisi

Metni tahlil etme sürecinin son bölümünde elde edilen görüşler eleştirel yazma veya eleştirel konuşma şeklinde sunulur. Yorum yapma, fikir ve çözüm üretme; dil bilgisi kurallarına hâkim olma, diksiyon kurallarını bilme bu beceride önemlidir.

Eleştirel ifade etme becerisinin göstergeleri şunlardır:

- AB3.1. Yazma ve konuşma uygulamasına başlarken planlama yapar.
- AB3.2. Kelime seçiminde ve cümle kurmada Türkçenin zenginliklerinden faydalanır.
- AB3.3. Metnin türüne uygun yapı unsurlarını yazısında kullanır.
- AB3.4. Yazma çalışmalarında noktalama ve yazım kurallarına uyar.
- AB3.5. Kendine özgü bir eleştiri metodu geliştirir.
- AB3.6. Topluluk karşısında duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü bir üslupla ifade eder.
- AB3.7. Görüşlerini kanıtlarla destekler.
- AB3.8. Değerlendirmelerini tutarlı bir biçimde yazılı veya sözlü olarak ifade eder.

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nın işlevsel bir biçimde kullanılabilmesi için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar aşağıda sunulmuştur:

1. Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı okuma, anlama ve anlamlandırma, ifade etme esasları üzerine odaklanmıştır.
2. Öğrencinin alana özgü becerilerinin gelişimi sağlanırken bu beceriler günlük yaşamla ilişkilendirilmeli, metinler tahlil edilirken bilim ve sanat dallarının metot ve yöntemleri işe koşularak metne disiplinler arası / disiplinler üstü bir anlayışla yaklaşılmalıdır.
3. Kazanımlara uygun olarak seçilen metinlerin tahlili öğretmen rehberliğinde yapılır. Seçilen tüm metinler için metin tahlili sürecinin uygulanması esastır.
4. Metinler tahlil edilirken metnin tür özelliklerine göre farklı tahlil yöntemleri uygulanmalıdır.
5. Metin tahlili sürecinin "eleştiri-yorum" basamağında, yazma ve konuşma uygulamalarının yanı sıra öğrencilerin tercihleri doğrultusunda farklı biçimlerde de (sunu, sempozyum, konferans, video vb.) değerlendirme yapılabilir. Bu çalışmalar e-portfolyolarda yer alacaktır.
6. Ders işleniş sürecinde öğrencilerin metin tahlili ve okudukları eserlerden öğrendikleri kelimelerle birer "sözlük" oluşturmaları sağlanmalıdır.
7. Metin tahlilinde tek bir yönteme bağlı kalınmamalı; her öğrencinin birikimine, eleştirel düşünme becerisine, hayatı algılayış biçimine göre farklı tahlil yöntemleri geliştirebileceği gerçeği üzerinde durulmalıdır.
8. Öğretmenler; Metin Tahlilleri I-II dersi ile ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumları öğrencilerine kazandırırken sadece ders kitaplarına bağlı kalmamalıdır. Öğretmenler, sınıf düzeylerini dikkate alarak mevzuata ve kazanımlara uygun olan öğretim materyalleri (sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, proje, okuma parçaları ile yazılı, görsel ve işitsel biçimlerdeki birinci ve ikinci elden kaynaklar vb.) hazırlamalı ya da EBA ve OGM Materyal gibi ortamlarda var olan bu türden materyalleri derslerinde kullanmalıdır. Dijital kaynakların kul-

lanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır. Özellikle, genel ağdan indirilerek kullanılan materyallerin kullanımında intihal yapılmamalı, etik kurallara ve telif haklarına riayet edilmelidir.

2.3.1. Metin Seçiminde Dikkat Edilecek Hususlar

1. Metinler, “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri”ne uygun olmalıdır.
2. Metinlerin seçiminde öğrenci düzeyleri göz önünde bulundurulmalı, metinlerde Türk milletinin bölünmez bütünlüğüne; millî, manevi, kültürel ve ahlaki değerlerine uygun metinler seçilmeli, bunlara aykırı unsurlar yer almamalıdır.
3. Metinler, dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirecek özelliklere sahip olmalıdır.
4. Seçilen metinler, öğrencilerin duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirecek; bilgi, beceri, dil ve estetik zevk düzeylerini geliştirecek nitelikte olmalıdır.
5. Tahlil edilecek metinlerin seçiminde öğrencilerin ilgi duyduğu farklı alanlar gözetilmelidir. Fen bilimleri, sosyal bilimler, edebiyat gibi farklı alanlarda ve çeşitli türlerde (gazete ve dergi yazıları, deneme, makale, edebî metinler vb.) metinlere yer verilmeli, öğrenciler ilgi alanlarına yönelik metinleri tahlil etmeye yönlendirilmelidir.
6. Tahlil edilecek metinlerde tam metin almak esastır. Metnin tamamının alınamayacağı durumlarda (roman vb. uzun türlerde) alınmayan kısımların özeti verilmelidir. Metinden cümle veya paragraf düzeyinde yapılan çıkarmalar yay ayaç içinde üç nokta işareti ile gösterilir.
7. Seçilen metinlerdeki dizgiden kaynaklı yazım ve noktalama hataları düzeltilmelidir. Seçilen metinlerdeki standart dışı kullanımların, yazarın tercihi veya döneme özgü olduğu hususu belirtilmelidir. Kısaltma yapılarak alıntılanan metinlerin altına “Kısaltılmıştır.” ifadesi eklenmelidir.
8. Seçilen metinlerin yazarı ve alındığı kaynak, metnin altında belirtilmelidir. Metinler öncelikli olarak birincil kaynaklardan alınmalı, yazım ve noktalama açısından alıntı metinlerin aslına sadık kalınmalıdır.
9. Türk İslam kültürüne, medeniyetine, değerlerine vurgu yapan metinlere de (Mehmet Akif Ersoy, Ziya Gökalp, Sevinç Çokum, Mehmet Kaplan, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Yahya Kemal Beyatlı, Behçet Necatigil, Tarık Buğra, Ömer Seyfettin, Sezai Karakoç, İlber Ortaylı, Necip Fazıl Kısakürek, Rasim Özdenören, Ahmet Hamdi Tanpınar, Fuat Sezgin, Halil İnalçık, İsmet Özel, Mustafa Kutlu, Cemil Meriç, Attilâ İlhan, Nâzım Hikmet, Kemal Tahir, Ayfer Tunç gibi yazarların, şairlerin, bilim insanlarının özgün ve nitelikli eserleri) yer verilecektir.

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

METİN TAHLİLLERİ I			
ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	YÜZDE ORANI
1. ELEŞTİREL OKUMA	3	36	50
2. METİN TAHLİLİ AŞAMALARI	3	36	50
TOPLAM	6	72	100

METİN TAHLİLLERİ II			
ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	YÜZDE ORANI
1. EDEBÎ METİNLERİN TAHLİLİ	5	36	50
2. BİLGİLENDİRİCİ (ÖĞRETİCİ) METİNLERİN TAHLİLİ	3	36	50
TOPLAM	8	72	100

2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI*	KİTAP EBADI
1. METİN TAHLİLLERİ I	20-21	19,5 x 27,5
2. METİN TAHLİLLERİ II	21-22	19,5 x 27,5

* Forma sayılarının alt ve üst sınırlarını göstermektedir. Kitapların forma sayıları alt sınırdan az, üst sınırdan fazla olmamalıdır.

3

METİN TAHLİLLERİ I-II DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nda üniteler, kazanımlar, öğrenme çıktıları, beceriler için ulusal ve uluslararası akademik kaynaklar incelenmiş ve Program'ın yapısı belli bir gelişim gözetilerek oluşturulmuştur.

Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı "Eleştirel Okuma", "Metin Tahlili Aşamaları", "Edebî Metinlerin Tahlili", "Bilgilendirici (Öğretici) Metinlerin Tahlili" olmak üzere dört üniteden oluşmaktadır. Üniteler oluşturulurken aşamalık ilkesi gözetilmiştir. Bu nedenle "Eleştirel Okuma" ile "Metin Tahlili Aşamaları" Metin Tahlilleri I dersinde; "Edebî Metinlerin Tahlili", "Bilgilendirici (Öğretici) Metinlerin Tahlili" Metin Tahlilleri II dersinde kullanılacaktır. Program, ayrıca metin tahlili süreci ve metin tahlillerinde kazandırılmak üzere üç temel alan becerisi üzerine oturtulmuştur. Genel beceriler ve alan becerileri, kazanımlar ve açıklamaları gözetilerek metin tahlili aşamaları işe koşulmuştur.

Metin Tahlilleri I-II dersinde birey ve toplum hayatında yer alan tüm alanların dikkate alındığı bütüncül eğitim yaklaşımı benimsenmiştir. Bütüncül eğitim yaklaşımıyla, öğrencinin kendi yeteneklerini ve potansiyelini gerçekleştirmesini ve toplum ile birey arasında akılcı ve ahlaki bir uyum kurmayı hedefler. Bu amaçlar doğrultusunda Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nın odak noktaları eleştirel okuryazarlık ve metin tahlilidir. Program, öğrencilerin tahlil edilecek metnin unsurları arasında dinamik geçişler yaparak söz konusu metni bütüncül ve eleştirel olarak değerlendirmeleri konusunda onlara yol göstermeyi amaçlamaktadır. Ayrıca tahlil edilecek metinler aracılığıyla barış, adalet, merhamet, dürüstlük, eşitlik, iş birliği, sevgi ve anlayış gibi değerlerin eğitim sürecinde öğrenciye kazandırılmasını hedefler.

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı; öğrencilere kazandırılmak istenen yeterlikler ve becerilere fırsat tanıyan "yapılandırmacı, süreç temelli, iş birliğine dayalı" öğretim yaklaşımlarına odaklanmıştır. Metin Tahlilleri I-II dersi öğrenme-öğretme süreci, öğrencilerin eleştirel bir okuryazar olarak edebî ve bilgilendirici (öğretici) metinlere nasıl yaklaşacağını ve metinleri nasıl anlamlandıracağını, nasıl tahlil edeceğini, nasıl değerlendireceğini göstermek üzere yapılandırılmıştır. Bu nedenle Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nda "Metinle Bağ Kurma", "Eleştirel Okuma", "Metindeki Yapıyı, Dili ve Üslubu İnceleme", "Metnin İçeriğini İnceleme", "Eleştiri-Yorum" basamaklarından oluşan "Metin Tahlili Aşamaları" kullanılacaktır.

1. METİNLE BAĞ KURMA

Öğrencilerin metni okumadan önce metni tanımak ve anlamlandırmak, metinle ilgili tahminlerde bulunmak için uygulayacakları süreçtir.

Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metnin dış unsurlarını (uzunluğu, başlığı, alt başlıkları, yazı stili) ve metin içinde kullanılan görsel, grafik, tablo gibi unsurları inceleyerek metnin içeriği hakkında tahminlerde bulunur. 2. Metnin içeriği hakkındaki tahminlerinden hareketle metni okuma amacını belirler. 3. Amacına ve metin türüne uygun okuma tekniğini belirler. 4. Sahip olduğu ön bilgiler ve tahminlerinden hareketle metinle ilgili sorular üretir.
--------------------------	---

2. ELEŞTİREL OKUMA

Öğrencilerin eleştirel okuma yaparak metnin dünyasına girdikleri ve metinle gündelik yaşam arasında bağlantılar kurdukları, metni anlamlandırdıkları süreçtir.

Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metindeki duygulara, düşüncelere ve görüntülere odaklanarak metni okur. 2. Metni anlama ve anlamlandırmada etkili olan anahtar kelimeleri belirler. 3. Metnin bağlamından hareketle bilinmeyen kelimelerin anlamını belirler, gerekirse sözlüklerden faydalanır. Yeni öğrendiği kelimelerle kendi sözlüğünü oluşturur. 4. Anlamlandırmayı daha etkili kılmak için yardımcı stratejiler (tekrar okuma, not alma, sesli okuma, altını çizerek okuma) kullanır. 5. Sahip olduğu bilgi ve deneyimler ile metinde anlatılanlar arasında ilgi kurar. 6. Metnin yazarı, anlatıcısı, olay kişileri ile empati kurar. 7. Metinde anlatılanları zihninde canlandırarak anlatılanlarla ilgili görsel imge oluşturur. 8. Metni okurken anlatılanlarla ilgili sesli düşünür, metnin devamı için çıkarımlar yapıp tahminde bulunur. 9. Metinde kullanılan görsel öğelerin (grafik, tablo, şekil ve resim gibi), noktalama işaretlerinin metnin anlamına katkısını belirler.
--------------------------	--

3. METNİN YAPI, DİL VE ÜSLUP UNSURLARINI ÇÖZÜMLEME

Öğrencilerin okudukları metnin yapısını, dil özelliklerini ve yazarın / şairin metne yansıyan niteliklerini, üslup özelliklerini incelediği süreçtir.

Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metni, yapı ve anlam bakımından parçalara / bölümlere ayırarak bu bölümler arasındaki ilişki ve ayrıntılara odaklanır. 2. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama katkısını değerlendirir. 3. Metnin yapı unsurlarını (kişiler, olay örgüsü, zaman, mekân; anlatıcı / söyleyici / yazar; bakış açıları, nazım birimi, nazım ölçüsü, anlatım teknikleri ve biçimleri, düşünceyi geliştirme yolları) çözümlyerek edebî metinlerde merak, sürükleyicilik, etkileyicilik; bilgilendirici (öğretici) metinlerde inandırıcılık, geçerlik, tutarlılık vb. unsurların metnin planına nasıl yerleştirildiğini analiz eder. 4. Bilgilendirici (öğretici) metinlerde yazarın, sanatsal metinlerde anlatıcının / söyleyicinin bakış açısını ve bu bakış açısının metni nasıl etkilediğini belirler. 5. Metinde yazarın / şairin üslubunu oluşturan unsurları belirleyerek bu unsurların okur üzerindeki etkisini değerlendirir.
--------------------------	--

Öğrenme Çıktıları	<p>6. Metnin yazarının / şairinin metni yazma amacını, yaşamına ilişkin bilgileri, kişiliğini yansıtan ifadeleri metinden bulur ve bunlardan hareketle yazarla ilgili çıkarımlarda bulunur.</p> <p>7. Yazarın / şairin yaşamını araştırır, edindiği bilgileri yazarla ilgili ulaştığı çıkarımlarla karşılaştırır.</p>
--------------------------	---

4. METNİN İÇERİK UNSURLARINI ÇÖZÜMLEME

Öğrencilerin metnin içerik özelliklerini ve unsurları ile bunlar arasındaki ilişkileri belirledikleri süreçtir.	
Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konuyu, temayı, ana düşüncüyü ve yardımcı düşünceleri belirleyerek bu düşünceler arasındaki ilişkiyi ve tutarlılığı sorgular. 2. Metnin yazıldığı dönemin edebî ve bilimsel anlayışı ile düşünsel, sosyolojik ve tarihi özelliklerinin metne yansımalarına dair çıkarımlarda bulunur. 3. Metindeki düşüncelerin / duyguların metnin düşünsel planındaki yerini sorgular. 4. Ana fikrin sunuluş şekline ve anlatım özelliklerinden (konu, konuların işleme nedeni, anlatım biçimi, metnin yapısı vb.) hareketle metnin türe özgü özelliklerini belirler. 5. Metnin ana fikri, yardımcı fikirleri ve temasının metnin türüne katkısından yola çıkarak yazarın / şairin bu metin türünü seçme nedenini sorgular. 6. Metni özetleyerek özet metnini ve ana metni anlam, içerik, kapsam ve tutarlılık bakımından karşılaştırır.

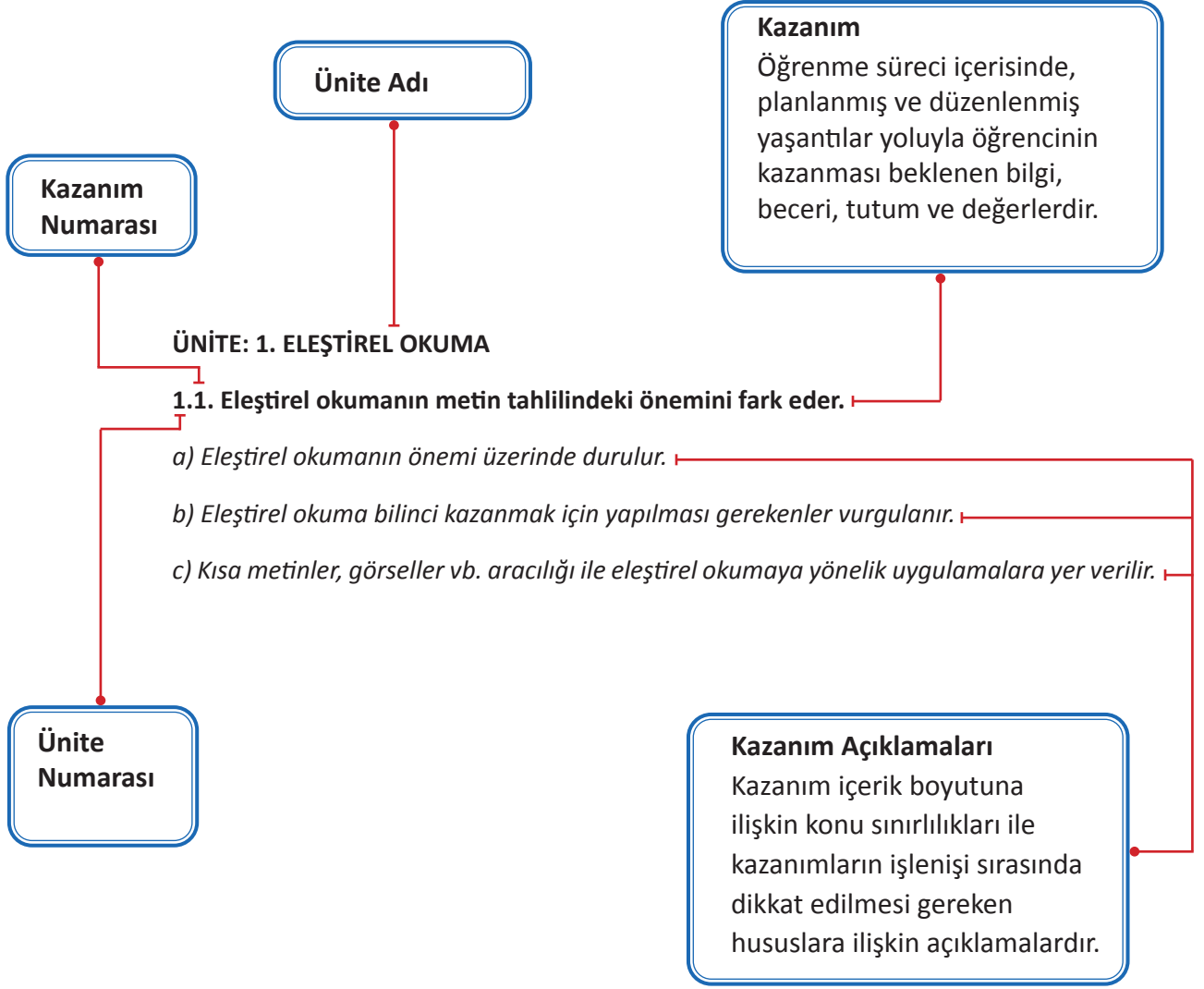
5. ELEŞTİRİ-YORUM

Öğrencilerin tahlil ederek anlamlandırdığı metinlerle ilgili ulaştığı sonuçları açıkladığı süreçtir.	
Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metin tahlilinden ulaştığı sonuçlara dayalı argümanlar oluşturur. 2. İddialarının gerekçelerini neden sonuç ilişkisi içinde açıklar. 3. Metindeki iletiler ile kendi dünya görüşlerini, diğer bireylerin metin hakkındaki düşüncelerini, metnin yazıldığı dönemin sosyal ve kültürel yapısını günümüzle ve kendi yaşamlarıyla karşılaştırarak “metin-yazar-okur-dünya” arasında bağ kurar. 4. Metin hakkındaki değerlendirmelerini, okudukları diğer metinlerle ve farklı sanat ürünleriyle karşılaştırır; ulaştıkları sonuçları zihinlerinde birleştirerek metni kendilerine özgü bir şekilde anlar ve anlamlandırır. 5. Düşüncelerini paylaşarak, tartışarak akranlarıyla iş birliği yapar.

Öğrenciler metni tahlil ederken bu beş süreç arasındaki geçişlere ve esnekliğe dikkat etmelidir. Öğretmenler, öğrencilerin bu aşamaları önce tek tek ele alıp incelemeleri sonra da birlikte değerlendirmeleri ve metne bütünsel bir yaklaşımla bakmaları için öğrencilere rehberlik eder.

Metinler tahlil edilirken öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelere odaklanılmalıdır. Sınıf ortamında metni okuyan tüm öğrencilerin metni anlamak ve anlamlandırmak için görüşlerini açıklamalarına, aralarında müzakereler yapmalarına fırsat tanınmalıdır.

Metin Tahlilleri I-II Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı şematik olarak aşağıda sunulmuştur:

3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

METİN TAHLİLLERİ I KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

ÜNİTE: 1. ELEŞTİREL OKUMA

1.1. Eleştirel okumanın metin tahlilindeki önemini fark eder.

- a) Eleştirel okumanın önemi üzerinde durulur.
- b) Eleştirel okuma bilinci kazanmak için yapılması gerekenler vurgulanır.
- c) Kısa metinler, görseller vb. aracılığı ile eleştirel okumaya yönelik uygulamalara yer verilir.

1.2. Eleştirel okumada kullanılacak okuma tekniklerini ayırt eder.

- a) Sesli, sessiz, tam, seçerek, güdümlü, serbest, göz atma, işaretleme, soru sorarak, not alma, özetleme, tahmin etme, rehberle / kılavuzla, akranla / eşle, okuma halkası, tartışarak, görsel, kavram haritası, empatik, yaratıcı, kaynakça okuma tekniklerine değinilir.
- b) Kısa metinler, tablolar, görseller vb. aracılığıyla okuma tekniklerinin uygulanması sağlanır.

1.3. Okumanın bütüncül bir süreç olduğunu fark eder.

- a) Okuma öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılacak eylemlerle okumanın bütüncül bir süreç oluşturduğuna değinilir.
- b) Metni anlamlandırmak için okuma öncesinde, sırasında ve sonrasında uygulanması gereken stratejiler okuma uygulamaları ile verilir.

ÜNİTE: 2. METİN TAHLİLİ AŞAMALARI

2.1. Metin tahlili aşamalarını ayırt eder.

- a) Metinlerdeki yapı unsurlarının (kişiler, olay örgüsü, zaman, mekân; anlatıcı / söyleyici, paragrafların birbiriyle ilişkisi, kullanılan anlatım biçimi ve teknikleri; nazım birimi, nazım biçimi ve teknikleri vb.) çözümlenmesi gerektiği belirtilir.
- b) Metinlerin konusu, teması, ana düşüncesi ve yardımcı düşüncelerinin belirlenerek metindeki tutarlılığın, çatışmaların, geçerliğin, güvenilirliğin değerlendirilmesinin; metnin dil özellikleri ve yazarın üslubunun belirlenmesinin metin tahliline katkısına değinilir.

2.2. Metin tahlili metotlarını ayırt eder.

Dış dünya / toplum, sanatçı, eser, okur ve yapı çözümlemeye yönelik tahlil metotlarının genel ilkelerine ayrıntıya girmeden değinilir.

2.3. Farklı türlerdeki metinleri analiz eder.

- a) Analiz edilecek metinler fen bilimleri, sosyal bilimler, edebiyat gibi farklı alanlardan seçilir.
- b) Metin tahlili uygulamaları, gazete ve dergi yazıları, deneme, makale gibi bilgilendirici metinler ile edebî metinler üzerinde yaptırılır.

2.4. Tahlil ettiği farklı türlerdeki metinleri değerlendirir.

- a) Eleştiri kuramlarının genel ilkelerine ayrıntıya girmeden değinilir.
- b) Metinlerin değerlendirilmesinde ifade etme becerilerinin geliştirilmesi için yazma ve konuşma uygulamaları yaptırılır.

METİN TAHLİLLERİ II KAZANIM VE AÇIKLAMALARI**ÜNİTE: 1. EDEBİ METİNLERİN TAHLİLİ****1.1. Olaya dayalı edebî metinleri analiz eder.**

- a) Olay anlatımına dayalı edebî metinlerin içerik, yapı, dil ve üslup özelliklerinin metin tahliline etkisi vurgulanır.
- b) Metin tahlili aşamalarındaki öğrenme çıktıları, metnin tür özelliklerine göre uygulanır.

1.2. Olaya dayalı edebî metinleri değerlendirir.

- a) Metin tahlili aşamalarından eleştiri-yorum basamağı işe koşulur.
- b) Metinlerin değerlendirilmesinde ifade etme becerilerinin geliştirilmesi için yazma ve konuşma uygulamaları yaptırılır.

1.3. Şiir türündeki edebî metinleri analiz eder.

- a) Şiir türünün içerik, yapı, dil ve üslup özelliklerinin metin tahliline etkisi vurgulanır.
- b) Metin tahlili aşamalarındaki öğrenme çıktıları, metnin tür özelliklerine göre uygulanır.

1.4. Şiir türündeki edebî metinleri değerlendirir.

- a) Metin tahlili aşamalarından eleştiri-yorum basamağı işe koşulur.
- b) Metinlerin değerlendirilmesinde ifade etme becerilerinin geliştirilmesi için yazma ve konuşma uygulamaları yaptırılır.

1.5. Edebî metinlerin özelliklerinin metin tahliline etkisini değerlendirir.**ÜNİTE: 2. BİLGİLENDİRİCİ (ÖĞRETİCİ) METİNLERİN TAHLİLİ****2.1. Bilgilendirici metinleri analiz eder.**

- a) Bilgilendirici (öğretici) metinlerin içerik, yapı, dil ve üslup özelliklerinin metin tahliline katkısına değinilir.
- b) Bilgilendirici (öğretici) metin örnekleri (makale, deneme, fıkra, eleştiri, sohbet) arasında fen bilimleri ve sosyal bilimler gibi farklı alanlardan örneklerle de uygulamalar yaptırılır.
- c) Metin tahlili aşamalarındaki öğrenme çıktıları, metnin tür özelliklerine göre uygulanır.
- ç) Kaynak gösterme, kaynakça hazırlama, dipnot verme gibi unsurlara yönelik uygulamalar yaptırılır.

2.2. Bilgilendirici metinleri değerlendirir.

- a) Metin tahlili aşamalarından eleştiri-yorum basamağı işe koşulur.
- b) Metinlerin değerlendirilmesinde ifade etme becerilerinin geliştirilmesi için yazma ve konuşma uygulamaları yaptırılır.

2.3. Bilgilendirici metinlerin özelliklerinin metin tahliline etkisini değerlendirir.

ORTAÖĞRETİM
İKLİM, ÇEVRE VE YENİLİKÇİ
ÇÖZÜMLER DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	5
1.2.2. YETKİNLİKLER	5
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
1.5. SONUÇ	8
2. İKLİM, ÇEVRE VE YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	9
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI.....	9
2.2. ALAN BECERİLERİ	11
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	13
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU.....	14
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI	14
3. İKLİM, ÇEVRE VE YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	15
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	15
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktıklarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar ilgili disiplinlere göre hazırlanmıştır ve güncel, geçerli, eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişki kurulabilecek nitelikler taşımaktadır. Bu kazanımlar ve bunların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip; gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış; edinimlerini etkin bir şekilde kullanan ve sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerler ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın toplum hayatına ve insanlığın ortak kültürüne katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerler ile yetkinliklerin günün şartları içinde görünülük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirilerek güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir. Eğitim sistemi; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmektedir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır. Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik*. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlenmekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. ÇOKLU DİL YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenebilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve metodolojiden yararlanma becerisi ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel, bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL, SOSYAL VE ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkelere aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlanmalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele veya somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin, gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel becerileri (genel ve alan becerileri) kazanarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli; sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Yeryüzünde var olduğundan itibaren doğa ile etkileşim içinde olan insan, temel ihtiyaçlarını karşılamak için doğadan yararlanmaktadır. Başta İslam medeniyeti olmak üzere çeşitli kültürler, doğayı doğanın sahibi değil emanetçisi anlayışıyla korumaya özen göstermişlerdir. Batı dünyasında ise Sanayi Devrimi'yle başlayıp hızlı nüfus artışı ve kentleşme ile devam eden süreç boyunca, aşırı üretim ve tüketime yönelik çeşitli insan faaliyetleri doğal çevre üzerinde büyük bir baskı oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir. Doğal çevre üzerindeki bu baskı, doğanın kendini yenileme kapasitesinin çok üstündedir. Oysaki dünya, irili ufaklı birçok ekosistemin etkileşim içinde bulunduğu büyük bir ekosistemdir. Bir sistemde meydana gelebilecek bir bozulma ya da dengesizlik diğer sistemleri de olumsuz etkileyebilmektedir. İklim değişikliği, doğal çevrede oluşan tahribat, bozulma ve kirlilik; habitat kaybı, tür kaybı ve çölleşme gibi birçok olumsuz etkiye yol açmaktadır. Küresel ısınma, asit yağmurları, ozon seyrelmesi gibi sınır tanımayan etkiler ise küresel boyutlara ulaşmıştır. Bu etkiler; tarımsal üretimin düşmesi, gıda yetersizliği ve güvensizliği, sağlık sorunları, göçler gibi olumsuzluklar olarak insan yaşamına yansımaktadır. Bu durum, sorunun temel kaynağı olan insanların aynı zamanda sorundan olumsuz etkilenen unsurlardan biri olduğunu da ortaya koymaktadır. Bunların yanında su ve enerji kaynaklarının paylaşım sorunu, çevresel bir güçlük olmanın ötesinde uluslararası ekonomik ve siyasi sorunlara dönüşmüş durumdadır. Her geçen gün kötüye giden bu sürecin en kısa zamanda tersine döndürülmesi, insanlığın en önemli görevlerinden biri hâline gelmiştir. Geline noktada doğal çevreyi sadece korumak yetmemeli; aynı zamanda sorunlara çözüm üretilmeli; güvenli, temiz ve sürdürülebilir bir doğal çevre anlayışı geliştirilmelidir. Çevresel güçlüklerin etkilerini azaltan, çevreyi koruyan ve geliştiren, yerel, ulusal ve küresel ölçekli eylem planlarının tüm dünyada uygulanması gerekmektedir. Gelecek nesillere daha yaşanılabilir bir dünya bırakmak için öncelikle günümüzdeki "daha çok üretim" ve "daha çok tüketim" anlayışını referans alan yaşam kültürünün israftan uzak, sürdürülebilir bir yaşam kültürüne dönüşmesi gerekmektedir. Üzerinde durulması gereken önemli bir nokta da doğal kaynak kullanımının tahrip edici ve bozucu bir şekilde değil, devamlılığı sağlayarak gelecek nesillere aktaracak şekilde ele alınıp yönetilmesidir.

Çevreye karşı duyarlı bireyler yetiştirmenin en etkili yöntemlerinden biri, çevre eğitimidir. Bu kapsamda çevre eğitiminin amacı "Bireylerin hem çevreyle ilgili bilgileri edinmelerini sağlamak hem de bireylerde çevreye yönelik tutumların gelişmesini ve bu tutumların da davranışa dönüşmesini sağlamaktır." şeklinde ifade edilmektedir. Bu bilinç, tutum ve davranışlar "çevre okuryazarlığı" olarak adlandırılır. Çevre okuryazarı bir birey, hem geniş bir çevre bilgisine sahip olmalı hem de çevreye yönelik problemlerin fark edilmesi ve önlenmesi için çevreye yönelik bilinç, tutum ve davranış geliştirebilmelidir. Bu ifadelerden yola çıkarak çevre okuryazarı bir bireyin doğaya ve doğa olaylarına yönelik eleştirel düşünceler üretebilen, bu doğrultuda araştırma ve sorgulama yapabilen, çevre ahlâkına sahip bir birey olduğu söylenebilir. Bu bağlamda çevre okuryazarlığı, bireyde doğa bilincinin oluşmasını sağlamakta, bireyin doğanın kanunlarını öğrenmesine ve bu doğrultuda doğayla iletişim kurmasına rehberlik etmektedir. Ayrıca birey, bu şekilde çevre sorunlarına karşı duyarlı olacak ve çözümler aramada da daha istekli olacaktır.

İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı öğrencilerin çevresel sorunlara çözümler üretebilen öğrenciler hâline gelmeleri hedefine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Geliştirilen öğretim programı ile öngörülen eğitim-öğretim süreci nihai çıktı olarak öğrencilerin adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi değerlere sahip; 21. yüzyıl becerilerini kullanabilen, estetik duygusu gelişmiş, kendisinin de çevrenin bir parçası olduğunu kavramış, meraklı ve sorgulayan bireyler olmasını sağlamaktadır.

İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı; iklim değişikliğini, çevresel sistemlerin insanlarla etkileşimini ve çevre sorunlarını ele almaktadır. Programda ayrıca çevre sorunlarına yenilikçi çözümlerin temellerine ve yenilikçi çözümler geliştirme çalışmalarına yer verilmektedir.

İklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersi öğrencilerin değişken ve dinamik çevreyi bütüncül bir bakış açısıyla algılamalarına olanak sağlayacaktır. “Çevre” kavramı doğal ve beşerî ortamı bir bütün olarak ele alırken “çevresel” kavramı ise çevre ile ilgili olay ve olguları ifade eder. Bu ders, esasen doğal sistemler ve beşerî sistemlerin etkileşimi sonucu ortaya çıkan çeşitli çevre sorunları ile bu sorunlarla nasıl başa çıkılabileceği konusuna odaklanmaktadır. Öğrencilerin odaklanılan bu sorunları ve sorunlarla başa çıkma yollarını kavramaları, değerlendirebilmeleri ve kendi çözüm önerilerini geliştirebilmeleri için öncelikle bütüncül bir bakış açısına sahip olmaları gerekmektedir. Öğrenciler çevresel bir sistemde insan etkilerini, ortaya çıkan çevre sorunlarını ve çevresel sistemlerin sürdürülebilirliğini sağlayacak çözüm önerilerine dair örnekleri bir arada gördüğünde bütüncül bir bakış açısına sahip olabilir.

İklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersi ile öğrenciler, bilimsel bir sürecin her adımını yaparak ve yaşayarak öğreneceklerdir. Edindikleri bilgi ve becerileri günlük hayatta karşılaştıkları problemlerin çözümünde kullanacaklardır.

İklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersi ile öğrencilere çağımızın becerileri edindirilerek çevresel sistemlerin doğası üzerine farkındalık kazanmış, sorgulama yapabilen, kazandığı becerileri günlük yaşantısına yansıtabilen ve karşılaştığı çevre sorunlarına yönelik yenilikçi çözümler geliştirebilen bireyler yetiştirilmesi planlanmaktadır.

Bu yaklaşımla hazırlanan İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2.maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak aşağıda sıralanan amaçları gerçekleştirmek üzere düzenlenmiştir.

Bu programla öğrencilerin;

1. İklim sistemi bileşenlerinde yaşanan değişimlerin iklim sistemi ve canlı yaşamına olan etkilerini kavramaları,
2. Tarihsel süreçte yaşanan iklim değişikliklerinin nedenlerini ve sonuçlarını kavramaları,
3. Çevre ve doğa unsurlarına karşı ilgi, merak ve duyarlılıklarını artırmaları; adalet, öz denetim, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, dostluk, yardımseverlik değerlerini kazanmaları,
4. Çevre sorunlarını farklı çevresel değer sistemlerinin bakış açılarıyla değerlendirmeleri
5. Doğaya muhtaç ve bağımlı olan insanın doğanın sahibi değil emanetçisi olduğunu, dünyanın tüm canlı türleri için anlamlı, önemli ve değerli olduğunu içselleştirmeleri ve sorumluluk hissetmeleri,
6. Doğanın bir biyolojik kapasitesinin olduğu, doğal kaynakların sınırlı ve tükenebilir olduğu düşüncesinden hareketle çevrenin ve doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasının önemini kavramaları,
7. Dünyada ve Türkiye’de su kaynaklarını verimli kullanmanın önemini kavramaları,
8. Doğal kaynakları korumanın yöntemlerinden birinin de tüketimde israftan kaçınmak ve tasarruf etmek olduğu bilincine ulaşmaları,
9. Yerel, ulusal ve küresel ölçekteki çevre sorunlarının ve bu sorunların doğurduğu ekolojik, ekonomik, sosyal, kültürel, estetik ve politik etkilerin farkına varmaları,
10. Çevre ile ilgili konularda bireylerin haklarının ve katılımcılığın önemini farkına varmaları
11. Çevre sorunlarına yenilikçi çözümler geliştirebilmek için gereken bilgi ve becerileri kazanmaları,
12. Çevre sorunlarına yenilikçi çözümler geliştirmede uluslararası anlaşmaların getirdiği sorumluluklar ile kurum ve kuruluşların çalışmaları ve görüşlerinin farkında olmaları,

13. Yerel, ulusal veya küresel ölçekteki çevre sorunlarıyla ilgilenmeleri, sorunlara ve çözümlere yönelik projelere eleştirel bakış açısı kazanmaları,
14. Günümüzde var olan ve gelecekte oluşabilecek çevre sorunlarını çözmek adına girişimcilik ve inovasyon becerisini ortaya koymaları amaçlanmaktadır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

İklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersi alan becerileri; öğrenme hedeflerini, iklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersinin metodolojisini ve yaklaşımlarını öğrencinin deneyimleyerek uygulamasına olanak sağlar. Alan becerileri, öğretim programının tamamında kazanımlarla ilişkilendirilmiştir.

1. Arazide Çalışma Becerisi

Çevresel sistemlerdeki olay ya da olguların yerinde gözlemlenmesi, arazide çalışma becerisiyle mümkün hâle gelmektedir. Bu beceriye sahip öğrenciler; çevresel sistemlerdeki herhangi bir konu, olay ya da olguya yönelik gözlem yapabilme, anket uygulayabilme, görüşme tekniği uygulayabilme becerisini kazanır.

Arazide çalışma becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel bir konu/problemlle ilgili arazi çalışmasına hazırlık yapma ve çalışmayı planlama
2. Arazide veri toplama ve kaydetme
3. Arazi çalışmasında toplanan verileri amaca göre sınıflandırma
4. Arazi çalışmasında toplanan verileri analiz etme
5. Arazi çalışmasına yönelik rapor hazırlama

2. Tablo, Grafik, Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi

Çevresel sistemlerdeki olay ya da olgudaki değişim veya sürekliliği ortaya koymak için tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama, veri toplama ve işleme sürecinin vazgeçilmezidir. Öğrenci, bu beceri sayesinde hazırlanmış olduğu tablo, grafik ve diyagramları yorumlayarak matematiksel, şekilsel ve uzamsal akıl yürütme becerisi de kazanmış olur.

Tablo, grafik, diyagram hazırlama ve yorumlama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Tablo, grafik ve diyagramları uygun yerlerde kullanma
2. Tablo ve grafiğin genel eğilimini okuma
3. İki farklı tablo ya da grafikte birden çok değişken arasındaki ilişkileri açıklama
4. Yazılı metinlerden tablo, grafik ve diyagram oluşturma

3. Harita Becerisi

Çevresel sistemlerdeki olay ve olgulara yönelik arazi çalışmalarında, kanıt göstermede, olay ve olguların değişim ve dağılımını algılamada, olay ve olgulardan hareketle sorgulama yapabilmeye; haritalardan, uzaktan algılama teknolojilerinden ve Coğrafi Bilgi Sistemleri'nden (CBS) faydalanılmaktadır. Bu beceriye sahip öğrenciler; çevresel sistemlerdeki olay ve olgulara yönelik bilgileri harita üzerinde belirleme, mekânsal dağılımı algılama, taslak haritalar oluşturabilme becerilerini kazanır.

Harita becerisine sahip öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel sistemlerdeki olay/olguların yeryüzündeki konumu, dağılışı, yoğunluk durumu gibi özelliklerini harita üzerinde belirleme
2. Çevresel sistemlerdeki olay ve olguların yeryüzünün genelinde veya bir bölümündeki dağılışını algılama ve yorumlama
3. Çevresel sistemlerdeki olay ve olguları içeren taslak haritalar oluşturma

4. Mekânsal Algılama Becerisi

Çevre, insanın içinde yaşadığı doğal ve beşerî ortamların bütünüdür. İnsan, içinde yaşadığı çevre ile etkileşim hâindedir. İnsan çevrenin sahibi değil emanetçisidir. Bu nedenle, insanın çevreyi nasıl algıladığı önemlidir. Mekân algısı; insanın içinde yaşadığı ortamdaki çevresel unsurları, çevresel sistemleri, çevresel olay ve olguları bütüncül bir bakış açısıyla anlamlandırabilmesidir.

Mekânsal algılama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel sistemlerdeki olay/olguları oluşturan unsurları gözlemleme
2. Çevresel sistemlerdeki olay/olguları oluşturan unsurları ayırt etme
3. Çevresel sistemlerdeki olay/olgular arasındaki ilişki ağını açıklama
4. Çevresel sistemlerdeki olay/olguların arasındaki işleyişi gösteren modelleme ya da diyagram hazırlama ve yorumlama

5. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi

Değişim ve süreklilik birbirini tamamlayan kavramlardır. Herhangi bir çevresel sistemde yaşanan olay ya da olguda zaman içinde ortaya çıkan farklılaşma ve devamlılık durumu, değişim ve süreklilik olarak ifade edilir. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi, öğrencinin yeryüzünün farklı ortamlarında zaman içinde meydana gelen değişim ve ilişkiyi eleştirel düşünebilmesine olanak tanır.

Değişim ve sürekliliği algılama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel sistemlerdeki olay/olgularda görülen değişim ve sürekliliği kanıtlarla açıklama
2. Çevresel sistemlerdeki olay/olgularda görülen değişim ve sürekliliği ortaya koyan modelleme, diyagram, grafik vb. hazırlama/yorumlama
3. Çevresel sistemlerdeki olay/olgularda görülen değişim ve sürekliliğin nedenlerini analiz etme
4. Çevresel sistemlerdeki olay/olgularda görülen değişim ve sürekliliğin etkilerine yönelik çıkarımlarda bulunma

6. Sorgulama Becerisi

Çevresel sistemlerdeki olay ya da olgulara yönelik bir problemi tanımlama, problemi yorumlama, problemi analiz edebilme ve probleme yönelik çıkarımlar yapabilme sorgulama becerisinin gelişimine olanak tanır. Sorgulama becerisine sahip bir öğrenci, herhangi bir çevresel olay ya da olguya yönelik ortaya çıkan probleme bütünsel bir bakış açısı sergileyebilir.

Sorgulama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel sistemlerdeki olay ya da olguya yönelik bir konu/problemi tanımlama
2. Çevresel sistemlerdeki olay ya da olguya yönelik bir konu/problemi yorumlama
3. Çevresel sistemlerdeki olay ya da olguya yönelik bir konu/problemi analiz etme
4. Çevresel sistemlerdeki olay ya da olguya yönelik bir konu/probleme yönelik çıkarım yapma

7. Girişimcilik ve İnovasyon Becerisi

Çevresel sistemleri korumak ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamak, çevre okuryazarlığının önemli hedeflerindedir. Girişimcilik ve inovasyon becerisi; çevre sorunlarını hissetmek, sorundan etkilenen paydaşlarla empati kurmak, sorunu tespit edip soruna yönelik fikir üretmek, ürettiği fikri ürüne dönüştürerek çevresel sürdürülebilirlik faaliyetlerine katkı sunmayı içerir.

Girişimcilik ve inovasyon becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Çevresel sistemlerdeki bir olay ya da olguya yönelik paydaşlarla empati kurma
2. Paydaşlarla kurduğu empatiden yola çıkarak çevresel bir konu/problemi tanımlama
3. Tanımlamış olduğu çevresel bir konu/probleme yönelik topladığı bilgi ve verilerden yararlanarak yenilikçi fikirler geliştirme
4. Geliştirmiş olduğu yenilikçi fikre yönelik bir ürün ortaya koyma
5. Çevresel bir konu/probleme yönelik geliştirdiği ürünü yazılı ve sözlü olarak sunma

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı'nın işlevsel bir biçimde kullanılabilmesi için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar aşağıda sunulmuştur:

1. Öğrencilerin araştırma yapma, sorgulama, keşfetme, problem çözme, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşım tartışabilmelerine, kendi öğrenme hedeflerini belirleyebilmelerine ve diğer öğrencilerle çalışmalarına imkân sağlayan öğrenme ortamı oluşturulmalıdır. Ön hazırlık gerektiren etkinliklerin hazırlık safhası, okul dışında olabilir.
2. Öğretim programında yer alan konuların aktarılmasında diğer disiplinlerle ve günlük hayatla ilişkilendiril-mesine imkân sağlayan etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
3. Program, dersin alanı gereği konulara bütünsel bir bakış açısı ile hazırlanmıştır. Konular işlenirken öğren-cilerde olay ve olgularla ilgili çok boyutlu düşünebilme becerisi geliştirilmelidir.
4. İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı, günümüz bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasını destekler niteliktedir. Okullardaki teknik donanım ve fiziki imkânlarla bağlı olarak öğretmen bu teknolojik uygulamaları (CBS vb.) kullanabilir ve uygulayabilir.
5. Öğretmen, İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı'nda belirtilmiş olan kazanımlarda arazi çalışması yapmaya önem vermelidir. Arazi çalışma becerisi çevresel sistemlerdeki olay ya da olgunun yerinde görülüp daha iyi algılanması için çok önemlidir.
6. Öğretmenler iklim, çevre ve yenilikçi çözümler dersi ile ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumları öğrencilerine kazandırırken sadece ders kitaplarına bağlı kalmamalıdır. Sınıf düzeyi, öğrencilerin ilgi, hazır bulunuş-luk düzeyleri, öğrenme stilleri gibi unsurları göz önünde bulundurarak kazanımlarla tutarlı olacak şekilde öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, proje, okuma parçaları vb.) yapılandır-malı ve kullanmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleri ve diğer disiplin alanları-nın öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
7. İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı, genel felsefesinde de vurgulandığı gibi öğren-cilerin çevresel sorunlara çözümler üretebilen bireyler hâline gelmeleri hedefine katkı sağlamayı amaç-lamaktadır. Bu anlamda dersin nihai hedefi, öğrencilerin yaşadığı çevreyi fark etmeleri, çevresel olay ve olguların neden ve sonuçları arasında ilişki kurmaları, çevresel sorunları eleştirel bir yaklaşımla değerlen-direrek sorunların çözümüne katkı sağlamaya yönelik fikrî ve fiziki ürünler geliştirmeleridir. Bu bağlamda öğretmenler, öğrencilerin fikrî ya da fiziki bir ürün geliştirmelerine yönelik bir öğrenme-öğretme süreci planlayıp uygulamalıdır.
8. Öğrencilerden beklenen davranış, çevre sorunlarına çözüm getirmeleridir. Geliştirilen fikri veya fiziki ürünler performans değerlendirme kriterlerine uygun bir şekilde değerlendirilmelidir.

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan üniteler, kazanım sayıları, kazanımların işlenişi için ayrılacak yaklaşık süre ile bunların ders saatlerine oranı aşağıda sunulmuştur:

ÜNİTELER	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. ÜNİTE: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	2	8	11
2. ÜNİTE: ÇEVRE VE İNSAN	4	12	17
3. ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARI	5	22	30
4. ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARINA YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLERİN TEMELLERİ	4	12	17
5. ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARINA YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER GELİŞTİRME	4	18	25
TOPLAM	19	72	100

2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI

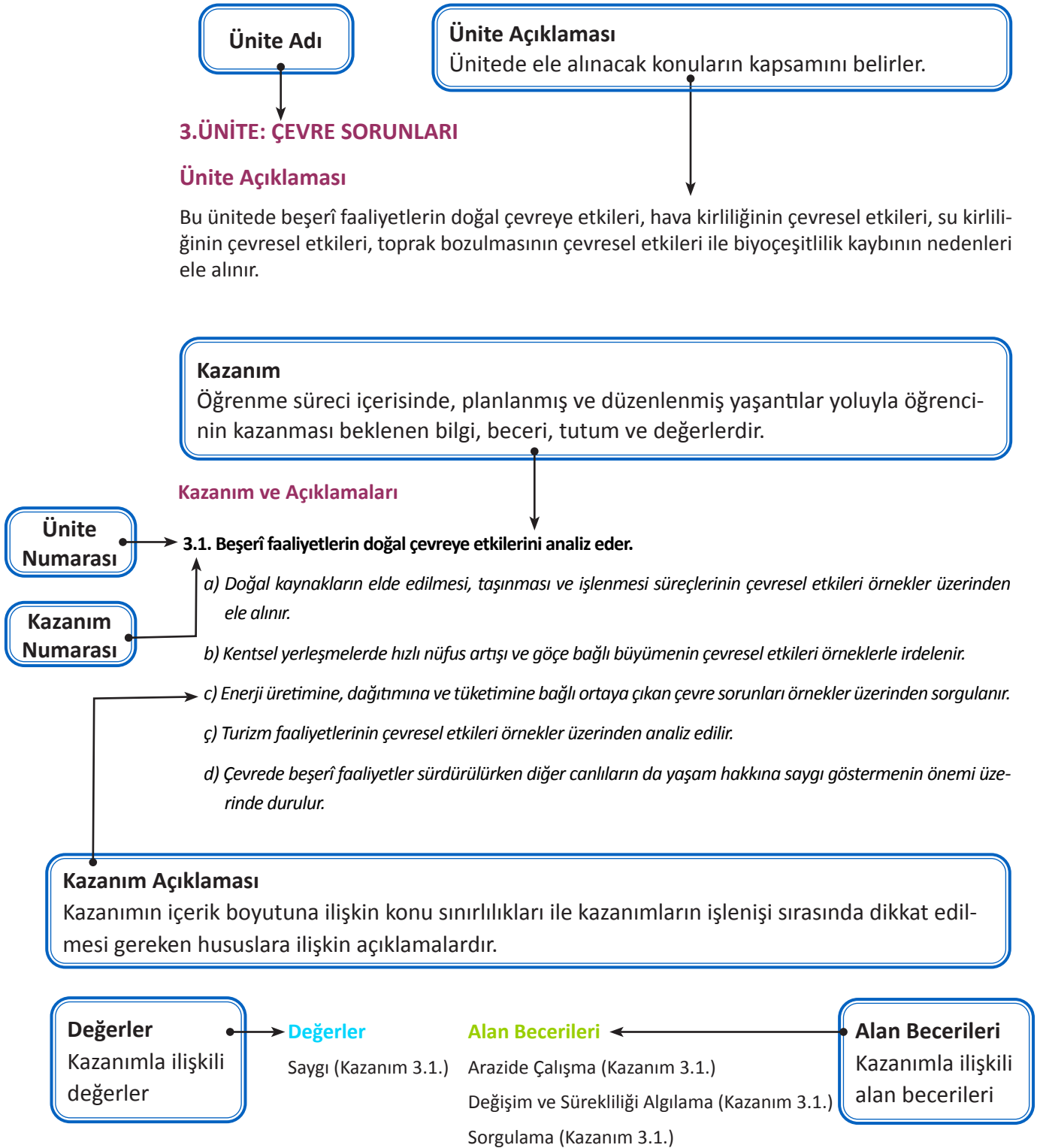
DERS KİTABI	Forma Sayıları*	Kitap Ebadi
İKLİM, ÇEVRE VE YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER DERSİ	12-13	19,5 x 27,5

* Forma sayıları alt-üst sınır olarak yazılmıştır.

İKLİM, ÇEVRE VE YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı şematik olarak aşağıda sunulmuştur:

3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALAR

1.ÜNİTE: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Ünite Açıklaması

Bu ünite de tarihsel süreçte gerçekleşen iklim değışikliklerinin nedenlerine, iklim değışikliğinin çevresel etkilerine yer verilir.

Kazanım ve Açıklamaları

1.1. Tarihsel süreçte gerçekleşen iklim değışikliklerinin nedenlerini açıklar.

- İklim sistemi bileşenlerindeki (atmosfer, hidrosfer, biyosfer, litosfer, kryosfer) değışimlerin iklime olan etkileri üzerinde durulur.*
- Yeryüzünde iklim değışimlerine neden olan doğal faktörler (ışınımsal etkenler, sera gazlarındaki değışim, tektonik hareketler) vurgulanır.*
- Yaşanılan buzul çağları ile son buzul çağında yeryüzünün genelinde ve Türkiye’de yaşanan değışimlere değinilir.*
- İnsan faaliyetlerinin iklim sistemlerini nasıl etkilediği ele alınır.*
- Günlük yaşamdaki bireysel faaliyetlerin iklim değışikliğine etkilerinden yola çıkarak sergilenmesi gereken tutum ve davranışların önemi üzerinde durulur.*

1.2. İklim değışikliklerinin çevresel etkilerini yorumlar.

- İklim özelliklerinin canlı yaşamına etkileri örneklerle açıklanır.*
- İklim değışikliğinin sonuçlarına bağlı olarak oluşturulan senaryolara dünya ve Türkiye’den örnekler verilir.*

Değerler

Öz denetim (Kazanım 1.1.)

Alan Becerileri

Harita Becerisi (Kazanım 1.1., 1.2.)

Mekânsal Algılama (Kazanım 1.1.)

Değışim ve Sürekliliği Algılama (Kazanım 1.1., 1.2.)

Sorgulama (Kazanım 1.1., 1.2.)

2.ÜNİTE: ÇEVRE VE İNSAN

Ünite Açıklaması

Bu ünite de çevre bilincinin oluşmasında etkili olan tarihsel süreçlere, çevre etiğinin farklı bakış açılarına, doğal kaynakların insan yaşamındaki önemine, ekolojik ayak izi ile biyolojik kapasite arasındaki ilişkiye yer verilir.

Kazanım ve Açıklamaları

2.1. Çevre bilincinin oluşmasında etkili olan tarihsel süreçleri açıklar.

- Çevre, doğal ve beşerî çevre, çevre bilinci kavramlarının açıklamalarına yer verilir.*
- Çevre bilincinin gelişmesinde fikri altyapının, ekoloji bilimindeki gelişmelerin, yaşanan çevre felaketlerinin, edebi eserlerin, sivil toplum hareketlerinin ve uluslararası çevre anlaşmalarının etkileri örneklerle açıklanır.*

2.2. Çevre etiğinin farklı bakış açılarını örnekler üzerinden karşılaştırır.

- Farklı çevre etiği ile ilgili başlıca yaklaşımlar (insan merkezci çevre etiği yaklaşımları, çevre merkezci çevre etiği yaklaşımları) ile bunlarla ilgili akımlara (derin ekoloji, toprak etiği, yaşama saygı etiği, toplumsal ekoloji vb.) yer verilir.*
- Örnek bir proje üzerinden (Salda Gölü Projesi vb.) çevre etiği yaklaşımlarına dair karşılaştırma yapılır.*
- Farklı fikirlere saygı duymanın önemi vurgulanır.*

2.3. Doğal kaynakların insan yaşamındaki önemini açıklar.

- Tüketim maddelerinin (gıda, konfeksiyon, teknolojik ürünler vb.) üretiminde kullanılan ham maddelerin elde edildiği doğal kaynaklar belirlenir ve yenilenebilirlik durumuna göre sınıflandırılır.*
- Yenilenemeyen doğal kaynaklara olan bağımlılık durumu ortaya konulur.*
- Doğal kaynakların adil kullanımı ve gelecek nesillerin de bu kaynaklardan yararlanabilmesi için bireylere düşen sorumlulukların önemi vurgulanır.*

2.4. Ekolojik ayak izi ve biyolojik kapasite arasındaki ilişkiyi yorumlar.

- Ekolojik ayak izi ve biyolojik kapasite kavramları açıklanır.*
- Gelişmişlik düzeyi farklı ülkelerin ekolojik ayak izi ve biyolojik kapasitelerini karşılaştırarak bu ülkelerin ekolojik açık farklarının nedenleri irdelenir.*
- Dünyanın ekolojik ayak izini biyolojik kapasitesinin altında tutmak ve dünyanın biyolojik kapasitesini artırmak için bireylere düşen sorumluluklar üzerinde durulur.*

Değerler

Saygı (Kazanım 2.2.)

Sorumluluk (Kazanım 2.3., 2.4.)

Alan Becerileri

Tablo, Grafik, Diyagram Hazırlama ve Yorumlama (Kazanım 2.3.)

Mekânsal Algılama (Kazanım 2.4.)

Sorgulama (Kazanım 2.1., 2.2., 2.3., 2.4.)

3.ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARI

Ünite Açıklaması

Bu ünite de beşerî faaliyetlerin doğal çevreye etkileri, hava kirliliğinin çevresel etkileri, su kirliliğinin çevresel etkileri, toprak bozulmasının çevresel etkileri ile biyoçeşitlilik kaybının nedenleri ele alınır.

Kazanım ve Açıklamaları

3.1. Beşerî faaliyetlerin doğal çevreye etkilerini yorumlar.

- Doğal kaynakların elde edilmesi, taşınması ve işlenmesi süreçlerinin çevresel etkileri örnekler üzerinden ele alınır.*
- Kentsel yerleşmelerde hızlı nüfus artışı ve göçe bağlı büyümenin çevresel etkileri örneklerle açıklanır.*
- Enerji üretimine, dağıtımına ve tüketimine bağlı ortaya çıkan çevre sorunları örneklerle ortaya konulur.*
- Turizm faaliyetlerinin çevresel etkileri örnekler üzerinden yorumlanır.*
- Çevrede beşerî faaliyetler sürdürülürken diğer canlıların da yaşam hakkına saygı göstermenin önemi üzerinde durulur.*

3.2. Hava kirliliğinin çevresel etkilerini analiz eder.

- Örnek olaylardan hareketle hava kirliliğine neden olan unsurlar belirlenir.
- Hava kirliliğinin asit yağmurları ve ozon tabakası üzerindeki etkileri irdelenir.

3.3. Su kirliliğinin çevresel etkilerini analiz eder.

- Su kaynaklarının dünyadaki oransal dağılımına değinilir.
- Su ayak izi, dolaylı su kullanımı, su kıtlığı ve su stresi kavramları açıklanır.
- Türkiye'nin gelecekte yaşayabileceği su kıtlığına ve su stresine değinilir.
- Su kirliletiçi türleri, kirliletiçi kaynakları ve su kirliliğinin etkileri irdelenir.
- Su israfını azaltmak ve suyu tasarruflu kullanmak için bireylere düşen sorumluluklara değinilir.

3.4. Toprak bozulmasının çevresel etkilerini analiz eder.

- Toprağın ekosistem hizmetleri açısından faydalarına değinilir.
- Toprak bozulmasının nedenleri ve türleri açıklanıp örnekler üzerinden toprak bozulmasının çevresel etkilerine değinilir.
- Dünya genelinde gıdaya erişimde yaşanan sorunlar üzerinde durulur.
- Gıdaya erişimde yaşanan adaletsizliğin nedenleri ve etkileri irdelenir.
- Örnek bir gıda ürününün üretiminden tüketimine kadar geçirdiği süreçler incelenerek bu süreçlerde insan sağlığına yönelik tehdit oluşturabilecek durumlar ele alınır.
- Dünya genelinde gıdanın adil dağılmamasının sonuçları üzerinde durulur.

3.5. Biyoçeşitlilik kaybının çevresel etkilerini değerlendirir.

- Biyoçeşitliliğin önemi vurgulanır.
- Biyoçeşitliliğe yönelik tehditler ele alınır.
- Dünyadan ve Türkiye'den seçilen nesli tehlike altında olan türlere yönelik tehdit unsurları belirlenir ve sınıflandırılır.
- Nesli tehlike altında olan bir canlı türüne ait habitat, popülasyon verileri, tehdit kaynakları ve çeşitleri analiz edilir.
- Biyoçeşitlilik kaybının ekosistemde meydana getireceği etkilerle ilgili çıkarımlarda bulunulur.
- Biyoçeşitliliğin korunması için canlılara sevgi göstermenin ve onların yaşam haklarına saygı duymanın önemi üzerinde durulur.

Değerler

Saygı (Kazanım 3.1., 3.5.)

Sorumluluk (Kazanım 3.3.)

Adalet (Kazanım 3.4.)

Sevgi (Kazanım 3.5.)

Alan Becerileri

Arazide Çalışma (Kazanım 3.1., 3.3.)

Tablo, Grafik, Diyagram Hazırlama ve Yorumlama (Kazanım 3.3., 3.4.)

Harita Becerisi (Kazanım 3.3., 3.4.)

Mekânsal Algılama (Kazanım 3.5.)

Değişim ve Sürekliliği Algılama (Kazanım 3.1., 3.3.)

Sorgulama (Kazanım 3.1., 3.2., 3.4., 3.5.)

4.ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARINA YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLERİN TEMELLERİ

Ünite Açıklaması

Bu ünite de çevre hakkı ile ilgili farkındalığın çevre sorunlarının çözümündeki önemi, çevre sorunlarıyla mücadele stratejileri, ekonomik ve sosyal projelerde uluslararası çevre anlaşmalarının getirdiği sorumluluklar, yenilikçi proje örneklerinin çevresel sürdürülebilirlikteki önemi ele alınır.

Kazanım ve Açıklamaları

4.1. Çevre hakkı ile ilgili farkındalığın çevre sorunlarının çözümündeki önemini açıklar.

- a) Çevre hakkı ve katılımın koşulları (bilgilenme hakkı, katılma biçimleri, başvuru hakkı vb.) üzerinde durulur.*
- b) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve uluslararası çevre anlaşmalarında geçen çevrenin korunması ve çevre hakkı ile ilişkili maddelere örnekler verilir.*
- c) Ekonomik, sosyal vb. projelerde ekosisteme ve yerel halkın haklarına önem verilmesi gerektiği vurgulanır.*

4.2. Çevre sorunlarıyla mücadele stratejilerini açıklar.

Tahmin ve önleme stratejisi, tepki ve onarma stratejisi, sürdürülebilir kalkınma stratejisi üzerinde durulur.

4.3. Ekonomik ve sosyal projeleri, uluslararası çevre anlaşmalarının getirdiği sorumluluklar açısından analiz eder.

- a) Uluslararası çevre anlaşmalarının getirdiği sorumluluk ve kısıtlamalara örnekler verilir.*
- b) Uluslararası çevre anlaşmalarına katılmaktan kaçınan çevreyi en çok kirleten bazı sanayileşmiş ülkelerin anlaşmalara katılmamalarının nedenleri üzerinde durulur.*
- c) Ekonomik ve sosyal amaçlı bir proje örneği, uluslararası çevre anlaşmalarının getirdiği sorumluluklar açısından irdelenir.*
- ç) Yapılacak çalışmalar esnasında sınıf arkadaşlarına ve başkalarına karşı dostça tavırlar sergilemenin önemi vurgulanır.*

4.4. Yenilikçi proje örneklerini çevresel sürdürülebilirlik açısından değerlendirir.

- a) Çevre sorunlarına çözüm getiren geri dönüşüm projesi örneklerinin (Sıfır Atık Projesi vb.) ekonomik, sosyal ve kültürel katkıları ortaya konulur.*
- b) Geri dönüşümde ülkeler arası işbirliğinin önemi vurgulanır.*
- c) Akıllı şehir ve çevreye duyarlı mimari yapı örneklerine yer verilir.*
- d) Dünyadan ve Türkiye'den çevresel inovasyon uygulamalarını içeren örneklere yer verilir.*

Değerler

Adalet (Kazanım 4.1.)

Dostluk (Kazanım 4.3.)

Alan Becerileri

Sorgulama (Kazanım 4.1., 4.2., 4.3., 4.4.)

5. ÜNİTE: ÇEVRE SORUNLARINA YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER GELİŞTİRME

Ünite Açıklaması

Bu ünite de öğrencilerin günlük hayatta gözlemediği bir çevre sorunuyla ilgili sorundan etkilenen paydaşlarla empati kurmaları, paydaşlarla kurdukları empatiden yola çıkarak çevresel bir sorunu tanımlamaları, belirlenen çevre sorununun çözümüne yönelik yenilikçi fikirler geliştirmeleri, geliştirmiş oldukları yenilikçi fikirle ilgili bir model tasarlamaları ve sunmaları sağlanır.

Kazanım ve Açıklamaları

5.1. Günlük hayatta gözlemediği bir çevre sorunundan etkilenen paydaşlarla empati kurar.

- Günümüzde yaşanan önemli çevre sorunlarının neler olduğunu sınıf ortamında tartışmaları sağlanır.
- Tartışmalardan yola çıkarak belirlenen bir çevre sorunuyla ilgili sorunu veya sorunları yaşayanlarla empati kurmaları, empati kurma sürecinde “Burada dikkati çeken sorun nedir? Bu sorunu yaşayanlar neler hissetmiş olabilir? Bu sorunun nedenleri nelerdir? Bu sorundan en fazla kimler etkilenmektedir?” vb. sorular üzerinden bir analiz tablosu oluşturup yorumlamaları istenir.
- Yaşanılan bir çevre sorunundan etkilenen insanlara ve diğer canlılara yardım etmenin önemi vurgulanır.

5.2. Belirlenen çevre sorununa yenilikçi çözüm geliştirmeye yönelik çalışma problemini tanımlar.

- Belirlenen çevre sorununun çevresel sistemler üzerindeki etkilerini yorumlamaları istenir.
- Dikkatlerini ve ilgilerini çeken çevre sorununa dair öğrenme ihtiyacına yönelik (konu ya da durumla ilgili) bilgi toplamaları istenir.
- Ulaştıkları bilgilerden hareketle çevresel problemi irdelemeleri sağlanır.
- Çalışmak istedikleri çevre sorununa yönelik çalışma problemini keşfetmeleri ve problem cümlesini ortaya koymaları sağlanır.
- Çevresel bir sorunun çözümü veya araştırma-geliştirme sürecinin başarıya ulaşmasında sabırlı olmanın önemi vurgulanır.

5.3. Tanımlanmış olduğu çalışma problemine yönelik yenilikçi fikirler geliştirir.

- Belirlenen çalışma problemine yönelik uygun yöntem ve teknikleri kullanarak veri toplamaları sağlanır.
- Topladıkları verilerden hareketle sorunun çözümüne yönelik analiz ve çıkarımlar yapmaları istenir.
- Yapmış oldukları analiz ve çıkarımlardan hareketle özgün/yenilikçi bir fikir geliştirmeleri sağlanır.
- Daha temiz ve yaşanılabilir bir Türkiye için yenilikçi fikirler geliştirmenin vatan sevgisinin bir yansıması olduğu vurgulanır.

5.4. Geliştirmiş olduğu yenilikçi fikre yönelik model tasarlar.

- Geliştirdikleri yenilikçi fikre yönelik fiziki ya da fıkri model geliştirmeleri sağlanır.
- Tasarlamış oldukları modeli sınıf ortamında bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak sunmaları istenir.
- Yaşanılan çevre sorunlarının çözümüne yönelik model tasarlamada üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmenin önemi üzerinde durulur.
- Tasarlamış oldukları yenilikçi fikre yönelik model geliştirirken mülkiyet haklarının dikkate alınmasının önemi vurgulanır.

Değerler

Yardımsverlik (Kazanım 5.1.)

Sabır (Kazanım 5.2.)

Vatanseverlik (Kazanım 5.3.)

Sorumluluk (Kazanım 5.4.)

Dürüslük (Kazanım 5.4.)

Alan Becerileri

Girişimcilik ve İnovasyon (Kazanım 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.)

Tablo, Grafik, Diyagram Hazırlama ve Yorumlama (Kazanım 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.)

ORTAÖĞRETİM
SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA
GÜVENLİĞİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	2
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	2
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	3
1.2.2. YETKİNLİKLER	3
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6
1.5. SONUÇ	6
2. SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA GÜVENLİĞİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	7
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLAR	8
2.2. ALAN BECERİLERİ	9
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	11
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU.....	12
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	12
3. SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA GÜVENLİĞİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	13
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	14

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktıklarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okulöncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünmümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarmıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik*. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde* (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. BİRDEN ÇOK DİLİ KULLANMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenebilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak, kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığını ve metodolojiden yararlanma beceri ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel ve bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL, SOSYAL VE ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

7. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bundan dolayı programlar bu durumu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel beceri (genel ve

alan becerileri) kazarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

2**SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA GÜVENLİĞİ
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI****2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI**

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı dünyada ve Türkiye’de tarımın devamlılığı ve gıdanın güvenliği hakkında çıkarımlarda bulunulmasına olanak sağlayacaktır. Tarımda üretimden pazarlamaya kadar olan sürecin tanımlanması, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliğinin önemini ortaya konulmasına ve bunların temel bileşenlerinin öğrenilmesine yardımcı olacaktır. Sürdürülebilir tarımın ve gıda güvenliğinin temel bileşenlerinin ortaya konması; gıda güvenliği, gıda güvencesi, gıdada değer zinciri, gıda okuryazarlığı, gıdada bilgi kirliliği, hijyen ve sanitasyon konuları hakkında daha kapsamlı ve güncel bir anlayışın oluşmasını sağlayacaktır. Bu durum, öğrencilerin sürdürülebilir tarımın bileşenlerini kavramasına, sürdürülebilir tarıma yönelik uygulama ve sürdürülebilir tarımla ilgili güncel yaklaşımlar hakkında bilgi edinmelerine olanak sağlayacaktır. Sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşamı olanaklı kılma bilgi ve becerisi kazanan bireyler doğayı gözetken bir bakış açısına sahip olacaktır. Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı öğrencilerin modern tarım sistemlerini ve uygulamalarını anlayabilme, gıda güvenliği ve gıda güvencesi hakkında edinilen bilgileri yorumlayabilme, küresel değişim ve bunun organizmalar ve ekosistemler üzerindeki etkisi hakkında güncel bilimsel bilgilere ulaşma ve kullanma becerisini geliştirmede bir araç olarak yapılandırılmıştır. Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersi sayesinde öğrenciler sürdürülebilir tarımın gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumları geliştirecek; uygulama, deneyimleme ve öğrenme için fırsat bulacaklardır. Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersinde öğrencilerin gözlem yapma, sınıflandırma yapma, çıkarım yapma, verileri toplama, işleme, yorumlama ve sonuç çıkarma becerilerine sahip olması hedeflenmektedir. Bu becerileri edinen öğrencilerden beklenen davranışlar aşağıda belirtilmiştir:

- Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği konularında yaptığı araştırmalar sonucu elde ettiği verileri sentezleyebilme ve değerlendirebilme
- Tarım ve güvenilir gıda ile ilgili yaptığı değerlendirmelerde kişisel değerler ve etik davranışları göz önünde bulundurabilme
- Güvenilir gıdaya ulaşmada karşılaşılabilecek problemlerle ilgili değerlendirmelerini, bulgularını ve görüşlerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme
- Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği ile ilgili konularda sahip olduğu bilgileri geliştirebilme
- İnsan davranışlarının tarım üzerindeki etkisini değerlendirebilme
- Sürdürülebilir tarımı olumsuz etkileyen faktörlere yönelik etkili çözümler üretebilme

Gıda arzının yeterli düzeyde sağlanabilmesi, güvenli gıdalar üretilmesi, üretilen gıdanın eşit bir şekilde paylaşılabilmesi gibi birçok faktör gıda güvencesi ve güvenliği ile ilgilidir. Arz-talep dengesinin sağlanabilmesi, üretici ve tüketici fiyatlarındaki dalgalanmalar, iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı etkiler, sağlık ve çevre ile ilgili

konularda endişelerin artması, değişen üretim koşullarının iyileştirilmesi gibi birçok faktörle birlikte dünyada sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği kavramları ön plana çıkmaktadır.

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı günümüzde önemi artan gıdaya erişim, güvenli gıda, istikrarlı üretim ve sürdürülebilir tarım konusunda farkındalık oluşturmak ve sorumluluk bilinci kazandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla; insan, hayvan ve bitki sağlığını göz önünde bulunduran, doğal kaynakları koruyan, tüketici için gerekli olan gıda güvenliği sağlayan, günümüzdeki ihtiyaçlar karşılırken gelecek nesillerin ihtiyaç ve haklarını korumaya yönelik sürdürülebilir tarım uygulamaları konusunda bilgi sahibi olan öğrenciler yetiştirmeyi hedefleyen bilgi ve beceri setleri sunulmaktadır.

Dört üniteden oluşan Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı'nın ilk ünitesinde tarımsal faaliyetlerin çeşitleri, özellikleri, gelişimi ve geleceğine yer verilmiştir. Tarımda yönetim ve organizasyonun yapısı hakkında derinleşme sağlanmıştır. İkinci ünite de sürdürülebilir tarımın amacı, ilkeleri ve gelişim sürecine; sürdürülebilir tarımda uygulanan faaliyetlere; sürdürülebilir tarımın bileşenlerine, uygulamaları ve yaklaşımlarına detaylı olarak yer verilmiştir. Üçüncü ünite de gıda güvenliği ile ilgili temel kavramlara; gıda üretim süreci, gıda üretiminin önemi ve temel bileşenlerine; dünyada ve Türkiye'de gıda güvenliğinin mevcut durumuna ve gıdada değer zincirinin basamakları ve temel sorunlarına değinilmiştir. Son ünite de gıda güvencesinin bileşenlerine ve ölçümüne gıda güvencesinin sağlanmasında yeni gıdaların rolüne ve Türkiye'de gıda güvencesindeki mevcut duruma yer verilmiştir.

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersi ile öğrencilerde amaçlanan gelişmeler şu şekildedir:

1. Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği kavramları üzerine farkındalık geliştirmeleri
2. Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliğinin anlamını ve önemini kavramaları
3. Sürdürülebilir tarıma ve gıda güvenliğine ait uygun girdi sağlamak üzere karşılaştıkları veri ve bilgileri düzenleyebilmeleri
4. Çevrelerindeki sürdürülebilir tarım uygulamaları ile gıda güvenliği örneklerini eleştirilebilir unsurlar olarak görebilmeleri
5. Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği ile ilgili karşılaştıkları yanlış uygulamaları fark edebilmeleri ve bu yanlış uygulamaları yapmaktan kaçınmaları
6. Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği ile ilgili karşılaştıkları olgu ve durumlara yeterli açıklamalar üretebilmeleri
7. Güvenli gıdayı ayırt edebilme becerilerine sahip olmaları
8. Sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği konularında kendilerini etkilemeye yönelik içeriklerle karşı karşıya olduklarını fark edebilmeleri
9. Akıl yürütme, çıkarım yapma ve ürün ortaya koyma becerilerini geliştirmeleri
10. Problem çözme süreçlerini tanımaları ve gıda güvenliği ve sürdürülebilir tarımla ilgili alanlarda karşılaştıkları problemlere çözümler üretebilmeleri
11. Farklı konularda bireysel ve/veya grup hâlinde etkili kararlar alabilmeleri
12. Metinleri amaca uygunluk, tutarlılık, geçerlilik gibi farklı ölçütlere göre değerlendirebilmeleri
13. Amaca uygun, tutarlı, temellendirilmiş metinler yazabilmeleri
14. Eleştirel düşünme, eleştirme ve eleştirilmeye ilişkin olumlu değer ve tutumları içselleştirmeleri

15. Kendilerine, deneyimlerine, kendi ürünlerine ve kendilerini kuşatan toplumsal gerçekliğe eleştirel bir gözle bakabilmeleri amaçlanmaktadır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersi alan becerileri; öğrenme hedeflerini, Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersinin kendine özgü metodolojisini ve yaklaşımlarını öğrencinin deneyimleyerek uygulamasına olanak sağlar. Alan becerileri, öğretim programının tamamında kazanımlarla ilişkilendirilmiştir.

1. GÖZLEM BECERİSİ

Duyu organlarıyla veya duyu organlarının hassasiyetini artıran araç ve gereçlerden faydalanarak nesne ya da olaylar hakkında bilgi edinmeyi içerir.

2. SORGULAMA BECERİSİ

Konu veya problemin farkına vararak konu veya problemi tanımlama ve açıklama, analiz etme ve yorumlama, gelecekle ilgili tahminlerde bulunma ve karar verme, kişisel çıkarımlarda bulunarak değerlendirmeler yapma ve yargılara varma süreçlerini içermektedir.

3. DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA BECERİSİ

Zaman ve süreç içindeki benzerlik ve farklılıkları bulmayı, mekândaki değişim ve sürekliliği algılamayı, coğrafi süreçlerdeki değişim ve sürekliliğin nedenlerini sorgulamayı gerektirir.

4. TABLO, GRAFİK VE DİYAGRAM HAZIRLAMA VE YORUMLAMA BECERİSİ

Uygun veri seçimi, verilere uygun tablo, grafik ve diyagram oluşturma, tablo, grafik ve diyagramları uygun yerlerde kullanma, tablo, grafik ve diyagramları yorumlama, tablo, grafik ve diyagramları karşılaştırarak sentezleme becerilerini içerir.

5. MEKÂNİ ALGILAMA BECERİSİ

Ortamda bulunan nesnelere fark edip söyleme, onların niceliği ve niteliklerini tanıma, mekânı farklı şekillerde ifade etmektir. Mekân algılama becerisi nesnelere pozisyonunu ve nesnelere arasındaki ilişkileri kodlayan gerekli zihinsel sembelleri etkinleştirdiği için hareketin değişmez bir öncüsüdür.

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı'nın işlevsel bir biçimde kullanılabilmesi için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar aşağıda sunulmuştur:

Öğrencilerin araştırma yapma, sorgulama, keşfetme, problem çözme, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşım tartışabilmelerine, kendi öğrenme hedeflerini belirleyebilmelerine ve diğer öğrencilerle çalışmalarına imkân sağlayan öğrenme ortamı oluşturulmalıdır. Etkinliklerin sınıf içinde yapılmasına özen gösterilmelidir. Ön hazırlık gerektiren etkinliklerin hazırlık safhası, okul dışında olabilir.

Öğretim programında yer alan konuların aktarılmasında diğer disiplinlerle ve günlük hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlayan etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.

Program, dersin alanı gereği konulara bütünsel bir bakış açısı ile hazırlanmıştır. Konular işlenirken öğrencilerde olay ve olgularla ilgili çok boyutlu düşünebilme becerisi geliştirilmelidir.

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı, günümüz bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasını destekler niteliktedir. Okullardaki teknik donanım ve fiziki imkânlarla bağlı olarak öğretmen bu teknolojik uygulamaları (CBS vb.) kullanabilir ve uygulayabilir.

Öğretmen, Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı'nda belirtilmiş olan kazanımlarda saha çalışması yapmaya önem vermelidir. Saha çalışma becerisi çevresel sistemlerdeki olay ya da olgunun yerinde görülüp daha iyi algılanması için çok önemlidir.

Öğretmenler; Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersiyle ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumları öğrencilerine kazandırırken sadece ders kitaplarına bağlı kalmamalıdır. Sınıf düzeyi, öğrencilerin ilgi, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri gibi unsurları göz önünde bulundurarak kazanımlarla tutarlı olacak şekilde öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, proje, okuma parçaları vb.) yapılandırmalı ve kullanmalıdırlar. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleri ve diğer disiplin alanlarının öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim, bireylerin birçok açıdan öğrenme hedeflerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersinin nihai hedefi, öğrencilerin yaşadığı çevreyi fark etmelerini, çevresel olay ve olguların neden ve sonuçları arasında ilişki kurmalarını, çevresel sorunları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirerek sorunların çözümüne katkı sunmalarını sağlamaktır. Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersinin nihai hedefi, öğrencilerin yaşadığı çevreyi fark etmeleri, çevresel olay ve olguların neden ve sonuçları arasında ilişki kurmaları, çevresel sorunlara eleştirel bir yaklaşımla değerlendirerek sorunların çözümüne katkı sağlamaya yönelik fikrî ve fiziki ürünler geliştirmeleridir. Dersin içeriğinde öğretmenler, öğrencilerin fikrî ya da fiziki bir ürün geliştirmelerine yönelik bir öğrenme-öğretme süreci planlayıp, aşağıda yer alan işlemleri uygulamalıdır: Kazanımların veriliş düzeni, amaçlı bir sırayı yansıttığı için uygulamada bu sıraya uyulması önemlidir.

- Öğretim programı uygulanırken öğrencilerin tutum ve değerleri kazanmasına özen gösterilmelidir. Tutum ve değerler konuyla bir bütün olarak verilmelidir.
- Öğretim programı uygulanırken mümkün olduğunca teknolojinin de kullanılabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
- Dersin genel eğitim programına transferini sağlamak için öğrenme yaşantılarında farklı disiplin alanlarından örnekler kullanılmalıdır.
- Derse ilişkin ön hazırlık gerektiren uygulamalar için okul dışı hazırlık yapılabilir.

- Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersinde temelde öğrencilere, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliğinin önemi ve bu kavramlara ilişkin anlayışın araştırmacı bakış açısıyla kazanımı amaçlanmaktadır. Bilimsel araştırmalarda ve tarımda kullanılan teknikler, çok büyük oranda bireyin sürece dâhil olması ve süreci yaşaması ile kazanılacak becerileri içermektedir. Bu nedenle ölçme ve değerlendirme aşamasında, dersin hedeflediği bu becerilere odaklanmalıdır.
- Ders kapsamında tarım, gıda, tarımsal üretim ve gıda üretimi, gıda mühendisi, ziraat mühendisi, gıda güvenliği, gıda güvencesi, pestisit, herbisit, bitkisel ve hayvansal üretim, çevre ve sürdürülebilirlik gibi kavramların Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği dersi kapsamında öğrenilmesi beklenmektedir. Kavramların öğrenilip öğrenilmediğini belirlemek için açık uçlu, doğru yanlış, eşleştirme, kapsamlı eşleştirme, boşluk doldurma, çoktan seçmeli, sözlü sorular gibi ölçme türlerinden yararlanılabilir.

2.4. ÜNİTE KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı'nda yer alan üniteler, kazanım sayıları, kazanımların işleniş için ayrılacak yaklaşık süre ile bunların ders saatlerine oranı aşağıda sunulmuştur:

ÜNİTELER	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. ÜNİTE: ÜRETİMDEN TÜKETİME TARIM	2	10	14
2. ÜNİTE: SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM	4	26	36
3. ÜNİTE: GIDA GÜVENLİĞİ ve DEĞER ZİNCİRİ YÖNETİMİ	4	20	28
4. ÜNİTE: GIDA GÜVENCESİ	3	16	22
TOPLAM	13	72	100

2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

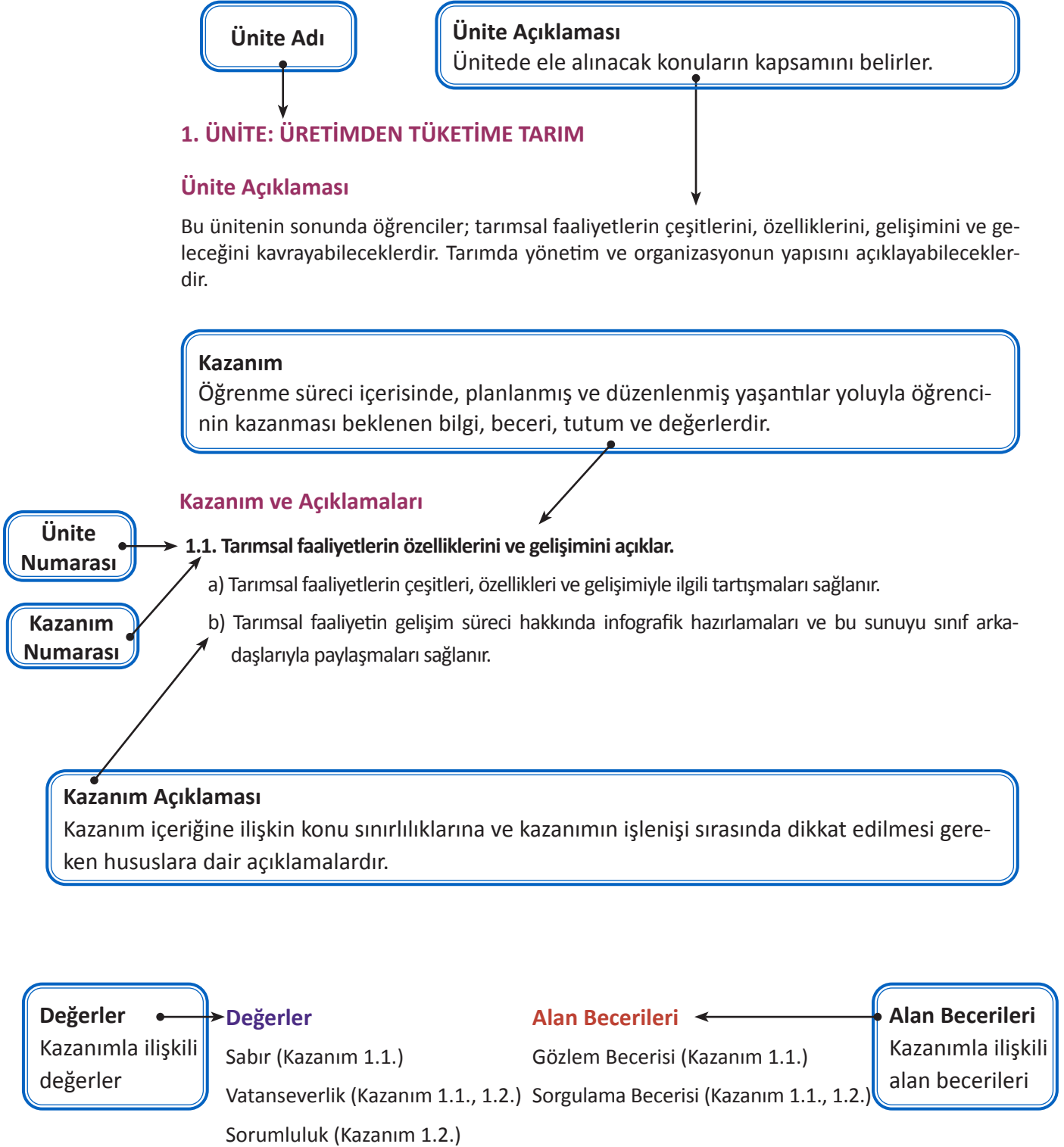
DERS KİTABI	Forma Sayıları*	Kitap Ebadi
SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA GÜVENLİĞİ DERSİ	10-11	19,5 x 27,5

* Forma sayıları alt-üst sınır olarak yazılmıştır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE GIDA GÜVENLİĞİ
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı şematik olarak aşağıda sunulmuştur:

3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALAR

1. ÜNİTE: ÜRETİMDEN TÜKETİME TARIM

Ünite Açıklaması

Bu ünitenin sonunda öğrenciler; tarımsal faaliyetlerin çeşitlerini, özelliklerini, gelişimini ve geleceğini kavrayabileceklerdir. Tarımda yönetim ve organizasyonun yapısını açıklayabileceklerdir.

Kazanım ve Açıklamaları

1.1. Tarımsal faaliyetlerin özelliklerini ve gelişimini açıklar.

- a) *Tarımsal faaliyetlerin çeşitlerini ve bunların gelişim süreçlerini irdelemeleri sağlanır.*
- b) *Tarımsal faaliyetin gelişim süreci hakkında infografik hazırlamaları ve bu sunuyu sınıf arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır.*

1.2. Tarımda yönetim ve organizasyonun yapısını tanımlar.

- a) *Tarımda yönetim ve organizasyon yapı şeması ile ilgili bilgi kartları hazırlamaları sağlanır.*
- b) *Türkiye’de yetişen tarımsal bir ürünün üretimden tüketime kadar olan yönetim ve organizasyon yapısını sınıf ortamında tartışmaları sağlanır.*

Değerler

Öz denetim (Kazanım 1.1.)

Dostluk (Kazanım 1.2.)

Alan Becerileri

Sorgulama Becerisi (Kazanım 1.1., Kazanım 1.2.)

Tablo, Grafik ve Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi (Kazanım 1.1., Kazanım 1.2.)

2. ÜNİTE: SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM

Ünite Açıklaması

Bu ünitenin sonunda öğrenciler; sürdürülebilir tarımın amacını, ilkelerini, gelişim sürecini ve bileşenlerini kavrayacak, sürdürülebilir tarıma yönelik uygulama ve sürdürülebilir tarımla ilgili güncel yaklaşımlar hakkında bilgi edinebileceklerdir. Sürdürülebilir tarımda uygulanan tarımsal faaliyetleri yorumlayabilecek, sürdürülebilir tarımın günümüzde değişen anlamını fark edebileceklerdir.

Kazanım ve Açıklamaları

2.1. Sürdürülebilir tarımın gelişim sürecini açıklar.

- a) *Sürdürülebilir tarımın amacı ve ilkelerini kavramaları sağlanır. Sürdürülebilir tarım fikrinin ortaya çıkma nedenini ve bu fikrin gelişim sürecini gösteren infografik hazırlamaları sağlanır.*
- b) *Geleneksel tarım ile modern tarım yöntemlerini sürdürülebilirlik açısından karşılaştırır.*

2.2. Sürdürülebilir tarımın temel bileşenlerini ayırt eder.

- a) Tarımsal faaliyetlerdeki ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik kavramları ele alınır.
- b) Küresel iklim değişikliğinin ülkelerin tarım yöntemi politikalarında gerçekleştirdiği dönüşüme örnekler verilir.

2.3. Sürdürülebilir tarım uygulamalarını analiz eder.

- a) Sürdürülebilir tarım uygulamalarını (iyi tarım uygulamaları, organik tarım, akıllı tarım, kırsal kalkınma, sözleşmeli tarım) sorgulamaları sağlanır.
- b) Sürdürülebilir tarımda kullanılan uygulama örneklerinden oluşan sunu hazırlamaları ve dijital ortamda paylaşımları sağlanır.

2.4. Sürdürülebilir tarımda uygulanan tarımsal faaliyetleri ifade eder.

- a) Sürdürülebilir tarımda bitkisel ve hayvansal üretimin üzerinde durulur.
- b) Sürdürülebilir tarımsal faaliyetleri ayırt etmeleri sağlanır.
- c) Küresel iklim değişikliği açısından tarımsal faaliyetlerin geleceği ile ilgili infografik hazırlamaları sağlanır.

Değerler

Sorumluluk (Kazanım 2.1., 2,4.)

Vatanseverlik (Kazanım 2.2.)

Yardımsızlık (Kazanım 2.3.)

Alan Becerileri

Tablo, Grafik ve Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi (Kazanım 2.1., Kazanım 2.2.)

Sorgulama Becerisi (Kazanım 2.1., Kazanım 2.3.)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (Kazanım 2.2.)

Mekânı Algılama Becerisi (Kazanım 2.2.)

Tablo, Grafik ve Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi (Kazanım 2.3., Kazanım 2.4.)

3. ÜNİTE: GIDA GÜVENLİĞİ VE DEĞER ZİNCİRİ YÖNETİMİ**Ünite Açıklaması**

Bu ünitenin sonunda öğrenciler gıda, gıda güvenliği, gıda değer zinciri, gıda okuryazarlığı, gıdada bilgi kirliliği, hijyen, sanitasyon kavramlarını açıklayabileceklerdir. Gıda güvenliğinin ilkelerini, amaçlarını, kapsamını öğreneceklerdir. Gıda üretimi ve gıda işletmelerinde iyi üretim uygulamalarını, gıda güvenliği bileşenleri olan kimyasal, biyolojik ve fiziksel riskler ile gıda kaynaklı sağlık risklerini, hijyen, sanitasyon ve kalite kontrol süreçlerini kavrayacaklardır. Bu bağlamda, HACCP, ISO 22000, TSE, helal gıda kalite yönetim sistemleri ve süreçlerini, dünyada ve Türkiye’de gıda güvenliğinin mevcut durumunu öğreneceklerdir. “Gıdada Değer Zinciri” kavramını ve bu kavramın tarımdaki önemini kavrayabileceklerdir. Tarımsal gıda sektöründe değer zincirinin kavramsal çerçevesini ve temel faaliyetlerini ifade edeceklerdir. Tarımsal gıda sektöründe değer zincirinde yer alan temel sorunları fark edebileceklerdir. Değer zincirindeki sorunların tarımsal üretime etkisini belirleyip derecelendirebileceklerdir.

Kazanım ve Açıklamaları

3.1. Gıda güvenliği ile ilgili temel kavramları açıklar.

- Gıda güvenliği, gıda okuryazarlığı ve gıdada bilgi kirliliği kavramlarına yer verilir.*
- Gıda etiketlerini okuma alışkanlığı kazanmaya yönelik olarak çeşitli gıda ürünlerinin son tüketim tarihleri, tavsıye edilen tüketim tarihleri ve içerikleri karşılaştırılır.*

3.2. Gıda üretim sürecinin temel bileşenlerini açıklar.

- Gıda üretim süreci açıklanır.*
- Gıda üretiminin temel bileşenlerine yer verilir.*

3.3. Dünyada ve Türkiye’de gıda güvenliğinin mevcut durumunu örneklerle ayırt eder.

- Dünyada ve Türkiye’de gıda güvenliğinin mevcut durumu ve gıda güvenliğinde yasal iletişim kanallarını örneklerle açıklamaları sağlanır.*
- Dünyada ve Türkiye’de gıda güvenliğinde israf ve tasarruf kavramlarına yer verilir.*

3.4. Gıdada değer zincirinin basamaklarını ve temel sorunlarını analiz eder.

- Gıda değer zincirinin basamaklarını ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları açısından sınıf ortamında tartışmaları sağlanır.*
- Örnek bir gıda ürünü üzerinden değer zincirinin ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan ortaya konmasına yönelik önerilerde bulunmaları sağlanır.*

Değerler

Sorumluluk (Kazanım 3.1.)

Dürüstlük (Kazanım 3.2.)

Saygı (Kazanım 3.2.)

Dostluk (Kazanım 3.4.)

Alan Becerileri

Gözlem Becerisi (Kazanım 3.1.)

Sorgulama Becerisi (Kazanım 3.2., Kazanım 3.4.)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (Kazanım 3.3.)

Tablo, Grafik ve Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi (Kazanım 3.3.)

Mekânı Algılama Becerisi (Kazanım 3.4.)

4. ÜNİTE: GIDA GÜVENCESİ

Ünite Açıklaması

Bu ünitenin sonunda öğrenciler, gıda güvencesinin bileşenlerini ve ölçümünü kavrayabilecek, gıda güvencesinin sağlanmasında alternatif protein üretiminin ve genetiği değiştirilmiş organizmaların rolünü öğrenecek, dünyada ve Türkiye’de gıda güvencesinin mevcut durumunu örneklendirebilecektir.

Kazanım ve Açıklamaları**4.1. Gıda güvencesinin bileşenlerini ve ölçümünü açıklar.**

- a) *Gıda güvencesinin bileşenlerine (gıdanın mevcudiyeti, gıdanın erişilebilirliği, gıdanın kullanımı, gıdanın istikrarı) ve ölçümüne yer verilir.*
- b) *Gıda güvencesinin bileşenlerini ayırt ederek küresel gıda güvenlik endeksine göre farklı düzeylerdeki (zayıf, orta ve güçlü) ülkeleri örneklendirmeleri sağlar. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) süreçteki rolü üzerinde durulur.*

4.2. Gıda güvencesinin sağlanmasında yeni gıdaların rolünü değerlendirir.

- a) *Yeni gıdalardan alternatif protein üretimi ve genetiği değiştirilmiş organizmalara (GDO) örnek vermeleri sağlar.*
- b) *Alternatif protein kaynaklarının özelliklerini ve gıda güvencesini sağlamaya yönelik çalışmalarla ilgili sınıf ortamında tartışmaları sağlar.*

4.3. Türkiye'nin gıda güvencesindeki mevcut yapısını yorumlar.

- a) *Öğrencilerin Türkiye'deki gıda güvencesinin mevcut durumu hakkında örnekler vermeleri sağlar.*
- b) *Gıda güvencesinin mevcut durumu kapsamında yakın çevrenin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmeleri ve rapor hazırlamaları sağlar.*

Değerler

Adalet (Kazanım 4.1.)

Sabır (Kazanım 4.2.)

Sevgi (Kazanım 4.3.)

Vatanseverlik (Kazanım 4.3.)

Alan Becerileri

Gözlem Becerisi (Kazanım 4.1., Kazanım 4.3.)

Sorgulama Becerisi (Kazanım 4.1., Kazanım 4.2.)

Mekânı Algılama Becerisi (Kazanım 4.3.)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (Kazanım 4.3.)

Tablo, Grafik ve Diyagram Hazırlama ve Yorumlama Becerisi (Kazanım 4.3.)

ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI (I-II)

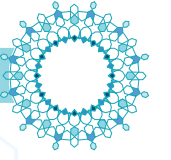
ANKARA, 2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

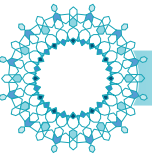
**KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(I-II)**

ANKARA, 2023

İçindekiler

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. Öğretim Programlarının Amaçları.....	4
1.2. Öğretim Programlarının Perspektifi	4
1.2.1. Değerlerimiz	5
1.2.2. Yetkinlikler.....	5
1.3. Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı.....	6
1.4. Bireysel Gelişim ve Öğretim Programları.....	7
1.5. Sonuç	7
2. KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	8
2.1. Öğretim Programının Temel Felsefesi ve Genel Amaçları.....	8
2.2. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Alan Becerileri.....	8
2.3. Öğretim Programının Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar	10
3. KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	11
3.1. Öğretim Programının Yapısı	11
3.2. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-I Ünite, Kazanım ve Açıklamaları	13
3.3. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-II Ünite, Kazanım ve Açıklamaları	17

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. Öğretim Programlarının Amaçları

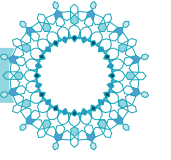
Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. Öğretim Programlarının Perspektifi

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

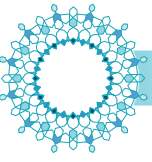
Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. "Eğitim programı"; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan "kök değerler" şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ dokuz anahtar yetkinlik belirlemede ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

- 1. Ana Dilde İletişim:** Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
- 2. Yabancı Dillerde İletişim:** Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
- 3. Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreçte faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir. Soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.
- 4. Dijital Yetkinlik:** İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

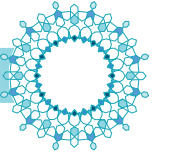
- 5. Öğrenmeyi Öğrenme:** Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- 6. Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler:** Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.
- 7. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik:** Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
- 8. Kültürel Farkındalık ve İfade:** Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

1.3. Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin "herkese uygun", "herkes için geçerli ve standart olması" insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece "bilme (düşünce)" için değil, "hissetme (duygu)" ve "yapma (eylem)" için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. Bireysel Gelişim ve Öğretim Programları

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programlarında bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurulmuştur. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

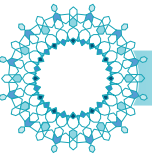
Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

1.5. Sonuç

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı'nı geliştirme sürecinde yapılan işlemlerle ilgili bilgi vermek yerinde olacaktır. Bu bağlamda aşağıdaki aşamalardan geçilerek program geliştirilmiştir:

- Yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmıştır.
- Başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmıştır.

Bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programımız geliştirilmiştir.

2. KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

2.1. Öğretim Programının Temel Felsefesi ve Genel Amaçları

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı'nın geliştirilmesinde; yapılandırmacı öğrenme modelini destekleyen çoklu zekâ, öğrenci merkezli öğrenme, beceri temelli öğrenme gibi yaklaşımlar dikkate alınmıştır. Beceri temelli öğrenme, öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve hayata aktarılması tasarlanan bilgi, tutum ve beceriler bütünü ifade etmektedir. Bu bağlamda temel becerileri ön planda tutan, öğrenme sürecinde öğrencinin aktif katılımına ve öğretmen rehberliğine imkân veren, öğrencilerin araştırma yapabilecekleri, keşfedebilecekleri, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşım tartışabilecekleri ortamların sağlanmasının önemi vurgulanmıştır. Ayrıca programda gelişim düzeyini göz önünde bulunduran, öğrenme sürecinde ön bilgileri harekete geçiren, anlamlı öğrenmelerin gerçekleşmesi hedeflenmiştir.

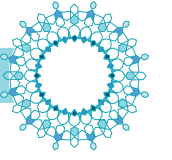
Öğretim programında; öğrencilerin adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi değerlere sahip olmaları amaçlanmıştır. Bu çerçevede, öğrencilerin temel değerleri anlamaları, benimsemeleri, sahip oldukları değerler ile uyumlu hareket etmeleri hedeflenmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı'nda Kur'an ve sünnetin ortaya koyduğu temel ilkeler esas alınmıştır. İslam dininin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim, insanın hayat rehberidir. Nazil olmaya başladığı andan itibaren Müslümanların temel referansı ve başucu kitabı olmuştur. Kur'an-ı Kerim, İslam toplumlarını birleştiren niteliktedir. Anlaşılması için gönderilen bir kitap olan Kur'an'ın sadece yüzünden ve ezbere okunması yeterli değildir. Bu nedenle Kur'an'ın verdiği mesajların kavranması önem arz etmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersi, ayetlerin vermek istediği mesajları meal ve tefsirlerden yararlanarak doğru yöntem ve tekniklerle açıklamayı hedeflemektedir. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı ile Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinin Kur'an-ı Kerim'i ve anlam dünyasını tanımaları için gerekli olan temel becerileri ve kavramları kazanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca bu hedeflerle ilgili gerekli yöntem ve teknikler ortaya konmuştur.

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- 1) İslam dininin temel kaynaklarını tanımaları,
- 2) Kur'an-ı Kerim'i tanımaları,
- 3) Kur'an-ı Kerim'in indiriliş süreci hakkında bilgi sahibi olmaları,
- 4) Kur'an-ı Kerim'in anlaşılma için indirildiğini bilmeleri,
- 5) Kur'an-ı Kerim'in insanlık için bir hayat rehberi olduğunu kavramaları,
- 6) Kur'an-ı Kerim'de yer alan kıssalardan çıkarımlarda bulunmaları,
- 7) Kur'an-ı Kerim'in konuları hakkında ana hatlarıyla bilgi sahibi olmaları,
- 8) Kur'an-ı Kerim'de bireysel ve toplumsal hayatı düzenleyen ayetler olduğunu bilmeleri,
- 9) Kur'an-ı Kerim'e göre iyi insanın sahip olması gereken özellikleri bilmeleri,
- 10) Kâinattaki sarsılmaz düzen ve işleyişin Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine işaret ettiğini kavramaları,
- 11) Kur'an-ı Kerim'e göre insanın bireysel ve toplumsal sorumluluklarının neler olduğunu bilmeleri,
- 12) Kur'an-ı Kerim'den öğrendiklerini davranışa dönüştürme gereğini anlamaları,
- 13) Soru ve sorunlarını bilimsel tutum ve düşünme yollarıyla Kur'an-ı Kerim'e başvurarak çözebilmeleri,
- 14) İdeal toplum için Kur'an-ı Kerim'de yer alan ahlaki kuralların gerekli olduğunu fark etmeleri amaçlanmaktadır.

2.2. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Alan Becerileri

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersi, temel kaynaklarda geçen kavramları öğrenme ve anlamada kullanılan becerileri kazandırmayı amaçlar. Bu ders, dinî bilimlerin temel kavramlarına dayanarak öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i anlama ve ondan çıkarımlarda bulunma becerilerini geliştirmelerini hedefler. Bu bağlamda dersin konu alanı, Kur'an'ın ana konularına dayanırken aynı zamanda çeşitli dinî ilimlerin özelliklerini içerir. Dersin amacına uygun olarak oluşturulan alan becerileri, öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i anlama ve hayatlarına uygulamalarını sağlar. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Programı'nda yedi alan becerisine yer verilmiştir.

Şema 1: Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Alan Becerileri

Şema 1'de Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi (I-II) Öğretim Programı'ndaki alan becerileri gösterilmiştir. Bu becerilerin ayrıntıları aşağıda sunulmuştur:

AB1. Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'i anlamada temel kaynaklardan yararlanmak oldukça önemlidir. Ayetlerin anlaşılmasında öncelikle temel kaynaklara başvurulur. Temel kaynaklardan kastedilen, Kur'an-ı Kerim, sahih hadis kaynakları, meal ve tefsirlerdir. Temel kaynaklardan yararlanma becerileri şunları içerir: Kur'an'ın anlaşılmasında başvurulacak temel kaynakları bilme, bu kaynakları amacına uygun olarak seçme, temel kaynaklardan yararlanarak Kur'an-ı Kerim'i anlama ve çıkarımlarda bulunma. Bu beceri kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayınlanan meal ve tefsirler kullanılır.

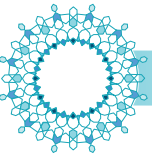
AB2. Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'in sadece lafız değil, içerdiği mana ve mefhum açısından tercümesi olan mealleri kullanma becerisi oldukça önemlidir. Kur'an-ı Kerim'i anlamak ve ayetlere nüfuz edebilmek için meallere başvurulur. Mealleri kullanma becerisi şunları içerir: Konularına göre ayet meallerini okuma, nüzul sırasına göre ayet meallerini okuma, Kur'an-ı Kerim'i kendi anlam bütünlüğü ile kavrayıp çıkarımlarda bulunma.

AB3. Dinî Kavramları Yerinde Kullanma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersi birçok İslami ilimle ilişkilidir. Bu ilimlerde birçok dinî kavram kullanılmaktadır. Bu çerçevede, dinî kavramların yazım ve telaffuzunun doğru yapılması ve bu kavramların yerinde kullanılması oldukça önemlidir.

AB4. Kur'an'daki Bilgileri Araştırma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersi öğrencilere sadece temel dinî kavramları öğretmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin bu bilgileri elde etmelerine ve doğrulama süreçlerini öğrenmelerine yardımcı olur. Bu beceri, öğrencilere Kur'an'da okuduğu bir isim, topluluk, yer, grup vb. hakkında farklı yöntemlerle nasıl bilgi toplanacağını gösterir. Bu süreç, öğrencilerin sadece bilgiyi ezberlemek yerine, onu aktif bir şekilde araştırma ve doğrulama yeteneği kazanmalarını sağlar.

AB5. Ayetleri Gruplandırma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersinde öğrencilerin okuduğu sure ve ayet gruplarının muhataplarını tanımaları ve bunlar arasında ilişki kurmaları önemlidir. Ayetleri konularına göre sınıflandırma becerisi ve ayetlerde geçen isim, topluluk, yer, grup vb. hakkında bilgi sahibi olmak, bu bilgilerin ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılmasını sağlar.

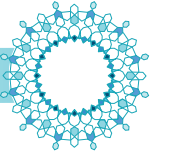
AB6. Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi: Ayetlerden çıkarımlarda bulunma becerisi, öğrencinin karşılaştığı karmaşık bir konuyu veya problemi ele alarak onu daha anlaşılır parçalara ayırmasını ifade eder. Bu beceri, bütünü oluşturan parçaları ayırma yeteneği üzerine kurulmuştur. Öğrenciler, bu parçaları incelediğinde aralarındaki ilişkileri daha iyi anlar. Bu süreç, genellikle detaylara odaklanmayı gerektirir ve karmaşık olanı basit ve anlaşılır bileşenlere dönüştürmeyi amaçlar. Bu becerisi sayesinde öğrenciler, görünen problemleri daha küçük ve yönetilebilir adımlara bölerek çözüm yollarını daha etkili bir şekilde bulabilir. Bu beceri, öğrencinin analitik düşünme yeteneğini geliştirir. Ona karmaşık sorunları daha sistematik bir şekilde ele alma yetisini kazandırır. Bu beceri ile öğrenciler ayetlerden hareketle belli çıkarımlara ulaşır.

AB7. Yaşama Aktarma Becerisi: Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası dersi, öğrencilere Kur'an-ı Kerim'deki dinî kavramları öğretme ve ayetlerden çıkarımlarda bulunmalarını sağlamak ile kalmaz. Bu çıkarımları yaşamlarına aktarma becerisini kazandırır. Bu beceri, öğrencinin yaşamında Kur'an-ı Kerim'in hayat rehberi olarak var olmasını sağlar.

2.3. Öğretim Programının Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

1. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin öğrenme süreçlerini yönlendirdiği ve aktif katılım ile bilgi edinmeyi amaçladığı bir yaklaşımı benimser. Bu program içerisinde öğrencilerin araştırma ve sorgulama yöntemlerini kullanması teşvik edilir. Öğrenilen bilgiler gerçek yaşam örnekleriyle ilişkilendirilir.
2. Öğretim programı kapsamında, öğrencilere bireysel sorumlulukların sürdürülebilir bir sosyal gelişim için ne kadar önemli olduğu anlatılır. Aynı zamanda onların bu sorumlulukları etkin bir şekilde üstlenmeleri teşvik edilir. Bu çerçevede, öğrencilerin öğrenme süreçlerine katılımı ve sorumlulukları vurgulanır.
3. Kur'an-ı Kerim'le ilgili sadece teorik bilgi aktarımının ötesine geçilerek öğrencilerle birlikte uygulamalı meal kullanma etkinlikleri gerçekleştirilmelidir. Bu etkinliklerle Kur'an'dan çıkarımlarda bulunulmalıdır. Bu sayede, öğrencilerin öğrendiklerini gerçek dünyada yaşamlarına aktarmaları sağlanmalıdır.
4. Öğretim programının temel hedefi, öğrencilerin sosyal ve ahlaki sorumlulukları anlamalarını ve bunları etkili bir şekilde yerine getirmelerini sağlamaktır. Bu hedef doğrultusunda, öğrencilere sadece teorik bilgi değil, aynı zamanda günlük yaşam becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak etkileşimli eğitim ortamları oluşturulmalıdır. Öğrencilerin sosyal çevreye karşı duyarlı ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirilmeleri hedefi doğrultusunda çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak ders içeriğinin çeşitlendirilmesi önemlidir. Öğrencilerin ilgisini çekmek için gerçek dünya örnekleri kullanılarak hem yerel hem küresel ölçekte sosyal, ahlaki ve doğal sorunlara odaklanan içerikler tasarlanabilir.
5. Eğitim alanında, öğrencilerin sadece sınıf içinde değil, çevrelerindeki okul dışı öğrenme ortamlarında da deneyim kazanmaları büyük önem taşır. Bu nedenle öğrencilere çevrelerini anlama ve sosyal sorunları yakından gözlemleme fırsatları sunulur ve bu deneyimleri zenginleştirme imkânı tanınmalıdır.
6. Bu ders ile öğrencilere araştırma, sorgulama, proje geliştirme ve iş birliği gibi beceriler kazandırılması hedeflenir. Öğretmenler; keşfetme, sorgulama, farkındalık geliştirme, sorumluluk alma ve ürün tasarlama gibi süreçlerde öğrencilere rehberlik etmelidir. Ayrıca öğrencilerin iletişim, iş birliği, liderlik gibi sosyal becerilerini geliştirmek de amaçlanır. Öğretmenler, öğrencilerin farklı bakış açılarını teşvik etmelidir. Her öğrenciye görüşünün değerli olduğunu hissettirmelidir. Öğrencileri yönlendirirken görüşlerinin sınırlanmasını engellemelidir.
7. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı, öğrencilere sadece teorik bilgi sunmakla kalmaz. Aynı zamanda onların bu bilgileri günlük yaşamlarında etkili bir şekilde uygulamalarını teşvik etmektedir. Bu yaklaşım, öğrencilerin sosyal ve ahlaki sorumluluklarına daha duyarlı ve etkili bir şekilde yaklaşmalarını sağlayarak onları daha bilinçli ve etkin bireyler hâline getirecektir.
8. Öğretim programında yer alan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımı 14.09.2023 tarihli ve 83980939 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Mütalaası ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu"nun Ek-1 örneğine göre yapılır. İlgili kılavuz ve Eki'nde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımında kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara göre işlem yapılır.

3. KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

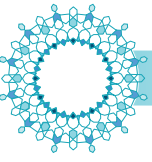
3.1. Öğretim Programının Yapısı

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı'nın ünite adları, kazanım sayıları, öngörülen süre/ders saatleri ve ders saati yüzdeleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-I 11. sınıf düzeyinde, Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-II ise 12. sınıf düzeyinde okutulacaktır. 11 ve 12. sınıf düzeyleri arasında ön koşulluluk ilişkisi yoktur. 12. sınıf düzeyinde ilk defa bu dersi seçen öğrenciler Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-II'yi seçeceklerdir.

KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ-I				
No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde %
1.	Kur'an-ı Kerim'i Tanımaya Giriş	6	20	28
2.	Temel Konularıyla Kur'an-ı Kerim	8	17	23
3.	Kur'an-ı Kerim'e Göre Erdemli İnsan	8	17	23
4.	Kur'an-ı Kerim'de İnsanın Bireysel ve Toplum-sal Sorumlulukları	8	18	26
Toplam		30	72	100
KUR'AN-I KERİM'İN ANLAM DÜNYASI DERSİ-II				
No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde %
1.	Kur'an-ı Kerim'i Tanıma	6	20	28
2.	Ana Hatlarıyla Kur'an-ı Kerim'de Geçen Konular	8	17	23
3.	Kur'an-ı Kerim'de İyi İnsanın Bazı Özellikleri	8	17	23
4.	Kur'an-ı Kerim'de Evrensel Değerler	8	18	26
Toplam		30	72	100

DERS KİTABI	Forma Sayıları**	Kitap Ebadı
Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi	8-10	19.5 x 27.5

**Forma sayıları alt-üst sınır olarak yazılmıştır.

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar ünitelere göre numaralandırılmıştır. Numaralandırma sisteminde dersin kodu, ünite numarası ve kazanım numarasına yer verilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi (I-II)

Ünite adı

Dersin düzeyi

Ünite numarası

Kazanım numarası

Değerler

3.2. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-I Ünite, Kazanım ve Açıklamaları

1.1. Ünite: Kur'an-ı Kerim'i Tanımaya Giriş

Bu ünite de sırasıyla "Kur'an-ı Kerim ve İsimleri", "Kur'an-ı Kerim'in İndirildiği Ortam", "Kur'an-ı Kerim'i Anlama Yöntemleri", "Sünnetin Kur'an-ı Kerim'i Açıklaması", "Meal ve Tefsirler ile Kur'an-ı Kerim'i Anlama" ve "Ayetlerden Mesajlar: Lokman Suresi, 12-19. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 20 ders saati

Konu/Kavramlar: Furkan, Hüda, Kur'an, kıssa, meal, müfessir, Nur, tedrici, tefsir, vahiy, Zikir.

1.1.1. Kur'an-ı Kerim'i ve isimlerini kavrar.

a) Kur'an-ı Kerim'in isimleri tanıtılır.
b) Kur'an-ı Kerim'in Furkan, Zikir, Rahmet, Nur, Hüda, Hikmet isimlerinin geçtiği ayetlerden örnekler verilir.
c) Kur'an-ı Kerim ile ilgili ayet, sure ve cüz kavramları açıklanır.

1.1.2. Kur'an-ı Kerim'in indirildiği ortamın özelliklerini yorumlar.

Kur'an-ı Kerim'in indirildiği dönemin coğrafi, sosyal, dinî ve kültürel özelliklerine değinilerek ilahî kelâmın indirildiği ortam ve koşullar tanıtılır.

1.1.3. Kur'an-ı Kerim'i anlamada kullanılacak farklı yaklaşımları çözümler.

a) Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması için gerekli olan ilke, yaklaşım ve yöntemlere değinilir.
b) Kur'an-ı Kerim'in kendi içindeki anlam bütünlüğünün Kur'an'ın anlaşılmasındaki önemi açıklanır. Kur'an'ın Kur'an'la açıklanması üzerinde durulur. Kur'an'da ayet, sure ve genel bütünlük olmak üzere üç boyutun bulunduğu değinilerek Kur'an'ın iç bütünlüğünü dikkate almanın önemine ve ayetlerin tedriciliği vurgulanır.
c) Arapçayı ve temel İslami ilimleri bilme ve öğrenmenin önemine değinilir.

1.1.4. Sünnetin Kur'an-ı Kerim'i açıklamadaki rolünü açıklar.

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında Kur'an-sünnet ilişkisinin önemine vurgu yapılır. Sünneti dikkate almanın ve sahih hadis kitaplarından yararlanmanın önemi üzerinde durulur.

1.1.5. Meal ve tefsirlerin ortaya çıkma sebeplerini kavrar.

a) Meal ve tefsirlerin Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasındaki rolü ve önemi açıklanır.
b) "Tercüme, meal ve tefsir" kavramlarının anlamlarına, tercüme ve meal arasındaki farka değinilir. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerin yeri açıklanır.
c) Tefsir çeşitlerinden söz edilerek özellikle tefsirlere müracaat etmenin kritik önemine değinilir.
d) Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerden yararlanma ilkeleri açıklanır.

1.1.6. Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütlerden hareketle çıkarımlarda bulunur.

Lokman suresinin 12-19. ayetlerinde geçen Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütler meal ve tefsirlerden faydalanılarak açıklanır.

<p>Değerler</p> <ul style="list-style-type: none">Sevgi (kzm. 1.1.1.)Saygı (kzm. 1.1.1.)Sorumluluk (kzm. 1.1.1.)Adalet (kzm. 1.1.2.)	<p>Alan Becerileri</p> <ul style="list-style-type: none">Dinî Kavramları Yerinde Kullanma Becerisi (kzm. 1.1.1; 1.1.2.)Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 1.1.4; 1.1.5.)Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi (kzm. 1.1.5.)Ayetleri Gruplandırma Becerisi (kzm. 1.1.5.)Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 1.1.6.)
--	---

***kzm: kazanım

Kazanım

Öğrenme süreci içerisinde, planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir.

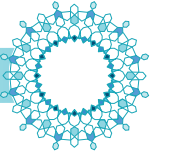
Kazanım açıklaması

Kazanımın içeriğine ilişkin konu sınırlılıkları ile kazanımların işleniş sırasında dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili açıklamalardır.

Alan becerileri

13

12

3.2. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-I Ünite, Kazanım ve Açıklamaları

1.1. Ünite: Kur'an-ı Kerim'i Tanımaya Giriş

Bu üniteye sırasıyla "Kur'an-ı Kerim ve İsimleri", "Kur'an-ı Kerim'in İndirildiği Ortam", "Kur'an-ı Kerim'i Anlama Yöntemleri", "Sünnetin Kur'an-ı Kerim'i Açıklaması", "Meal ve Tefsirler ile Kur'an-ı Kerim'i Anlama" ve "Ayetlerden Mesajlar: Lokman Suresi, 12-19. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 20 ders saati

Konu/Kavramlar: Furkan, Hüda, Kur'an, kıssa, meal, müfessir, Nur, tedricî, tefsir, vahiy, Zikir.

1.1.1. Kur'an-ı Kerim'i ve isimlerini kavrar.

- Kur'an-ı Kerim'in isimleri tanıtılır.
- Kur'an-ı Kerim'in Furkan, Zikir, Rahmet, Nur, Hüda, Hikmet isimlerinin geçtiği ayetlerden örnekler verilir.
- Kur'an-ı Kerim ile ilgili ayet, sure ve cüz kavramları açıklanır.

1.1.2. Kur'an-ı Kerim'in indirildiği ortamın özelliklerini yorumlar.

Kur'an-ı Kerim'in indirildiği dönemin coğrafi, sosyal, dinî ve kültürel özelliklerine değinilerek ilahi kelamın indirildiği ortam ve koşullar tanıtılır.

1.1.3. Kur'an-ı Kerim'i anlamada kullanılabilecek farklı yaklaşımları çözümler.

- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması için gerekli olan ilke, yaklaşım ve yöntemlere değinilir.
- Kur'an-ı Kerim'in kendi içindeki anlam bütünlüğünün Kur'an'ın anlaşılmasındaki önemi açıklanır. Kur'an'ın Kur'an'la açıklanması üzerinde durulur. Kur'an'da ayet, sure ve genel bütünlük olmak üzere üç boyutun bulunduğu değinilerek Kur'an'ın iç bütünlüğünü dikkate almanın önemine ve ayetlerin tedricîliği vurgulanır.
- Arapçayı ve temel İslami ilimleri bilme ve öğrenmenin önemine değinilir.

1.1.4. Sünnetin Kur'an-ı Kerim'i açıklamadaki rolünü açıklar.

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında Kur'an-sünnet ilişkisinin önemine vurgu yapılır. Sünneti dikkate almanın ve sahih hadis kitaplarından yararlanmanın önemi üzerinde durulur.

1.1.5. Meal ve tefsirlerin ortaya çıkma sebeplerini kavrar.

- Meal ve tefsirlerin Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasındaki rolü ve önemi açıklanır.
- "Tercüme, meal ve tefsir" kavramlarının anlamlarına, tercüme ve meal arasındaki farka değinilir. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerin yeri açıklanır.
- Tefsir çeşitlerinden söz edilerek özellikle tefsirlere müracaat etmenin kritik önemine değinilir.
- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerden yararlanma ilkeleri açıklanır.

1.1.6. Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütlerden hareketle çıkarımlarda bulunur.

Lokman suresinin 12-19. ayetlerinde geçen Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütler meal ve tefsirlerden faydalanılarak açıklanır.

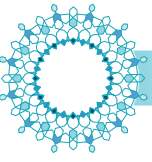
Değerler

- Sevgi (kzm. 1.1.1.)
- Saygı (kzm. 1.1.1.)
- Sorumluluk (kzm. 1.1.1.)
- Adalet (kzm. 1.1.2.)

Alan Becerileri

- Dinî Kavramları Yerde Kullanma Becerisi (kzm. 1.1.1; 1.1.2.)
- Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 1.1.4; 1.1.5.)
- Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi (kzm. 1.1.5.)
- Ayetleri Gruplandırma Becerisi (kzm. 1.1.5.)
- Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 1.1.6.)

***kzm: kazanım

1.2. Ünite: Temel Konularıyla Kur'an-ı Kerim

Bu üniteye sırasıyla "Her Şeyin Başı: Allah (cc) İnancı", "İnsanın Yaratılışı", "Ebedî Âlem: Ahiret", "Vazgeçilmez Değer: Güzel Ahlak", "Kur'an-ı Kerim'de Toplumsal İlkeler", "İlahi Tecelliler: Kâinat ve Tabiat" ve "Ayetlerden Mesajlar: Hz. Yusuf Kıssası" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 17 ders saati

Konu/Kavramlar: ahiret, ahlak, halife, ibadet, iman, sünnetullah, şirk, tevhit.

1.2.1. Allah (cc) inancı ile ilgili ayetleri kavrar.

Bakara suresinin 255. ayeti, Neml suresinin 59-66. ayetleri ve Enbiya suresinin 22. ayetinden yararlanılarak Allah'a (cc) imanın Kur'an-ı Kerim'deki merkezî konumuna, O'nun birliğine inanmanın hayatın bütün alanlarını nasıl etkilediğine değinilir.

1.2.2. Ayetler bağlamında insanın değeri ve konumunu fark eder.

Zariyat suresinin 56. ayeti, İsrâ suresinin 70. ayeti, Bakara suresinin 30. ayeti ve Ahzab suresinin 72. ayeti bağlamında insanın değeri ve sorumlulukları üzerinde durulur. İnsanın sorumluluğuna vurgu yapan halifelik ve emanet kavramlarına değinilir.

1.2.3. Ayetlerden hareketle yeniden dirilişi açıklar.

Bakara suresinin 258-260. ayetleri, Kehf suresinin 9-26. ayetleri ve Yasin suresinin 78-81. ayetleri bağlamında öldükten sonra yeniden diriliş konusu ele alınır.

1.2.4. Ayetlerden hareketle ahirette insanın kendisiyle yüzleşmesine örnekler verir.

Ahiret gününde insanın kendisiyle yüzleşmesi; İsrâ suresinin 13-15. ayetleri, Kehf suresinin 48-49. ayetleri, Müminun suresinin 97-118. ayetleri, Araf suresinin 42-52. ayetleri ve İbrahim suresinin 22. ayeti bağlamında açıklanır.

1.2.5. Ayetlerden hareketle güzel ahlakı açıklar.

İnsanın vazgeçilmez değeri olan ahlak; Nahl suresinin 90. ayeti, Bakara suresinin 177, 261-263. ayetleri, Fecr suresinin 15-30. ayetleri ve Şems suresinin 9-10. ayetleri bağlamında açıklanır.

1.2.6. Ayetlerden hareketle Kur'an-ı Kerim'in toplum hayatıyla ilgili ilkelerini açıklar.

Enam suresinin 151-152. ayetleri, İsrâ suresinin 23-24. ayetleri, Rum suresinin 21. ayeti, Nisa suresinin 36. ayeti ve Necm suresinin 38. ayeti bağlamında Kur'an-ı Kerim'in; aile hayatı, akrabalık ilişkileri, medeni yasalar, hukuk, iktisat vb. konularla ilgili insana yaraşır bir toplumsal düzen kurmaya çalıştığı vurgulanır.

1.2.7. Ayetlerden örneklerle tabiattaki düzeni açıklar.

Yasin suresinin 33-40. ayetleri, Enbiya suresinin 33. ayeti, Neml suresinin 86, 88. ayetleri, Gaşîye suresinin 17-20. ayetleri ve Mülk suresinin 3. ayeti bağlamında kâinat ve tabiattaki kusursuz ahenk ile düzen örneklerle açıklanır. İlgili ayetler bilimsel gelişmelerle örneklendirilir.

1.2.8. Yusuf suresinden yararlanarak Hz. Yusuf'un kıssasından çıkarımlarda bulunur.

Yusuf suresinden yararlanarak Hz. Yusuf'un hayatı anlatılır. Bu kıssadan çıkarılan mesajlar açıklanır.

Değerler

Sorumluluk (kzm. 1.2.2; kzm. 1.2.5.)

Öz denetim (kzm. 1.2.5.)

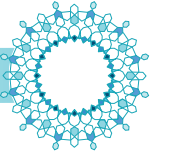
Dostluk (kzm. 1.2.6.)

Alan Becerileri

Kur'an'daki Bilgileri Araştırma Becerisi (kzm. 1.2.1.)

Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 1.2.8.)

Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 1.2.5; 1.2.6; 1.2.8.)

1.3. Ünite: Kur'an-ı Kerim'e Göre Erdemli İnsan

Bu üniteye sırasıyla "İman ve Salih Amelin Önemi", "Düşünmek ve Akletmek", "Kâinattaki İşaretleri Okumak", "Doğru Bilginin Peşine Düşmek", "Çalışmak ve Üretmek", "Şükretmek", "Takva Bilinciyle Hareket Etmek" ve "Ayetlerden Mesajlar: Sad Suresi, 71-85. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 17 ders saati

Konu/Kavramlar: hamt, iman, salih amel, şükür, takva, tefekkür.

1.3.1. İman ve salih amelin önemini kavrar.

Beyyine suresinin 7-8. ayetleri, Asr suresinin 1-3. ayetleri, Ankebut suresinin 9. ayeti ve konu ile ilgili diğer ayetlerden hareketle iman ve salih amelin ideal insan olma vasfını kazandırmasına vurgu yapılır. İman ve salih amel arasındaki ilişkiye değinilerek bunların insanın yücelmesindeki öneminden söz edilir.

1.3.2. Kur'an-ı Kerim'e göre düşünme ve akletmenin önemini açıklar.

Zümer suresinin 18. ayeti, Nahl suresinin 12. ayeti, Sad suresinin 29. ayeti ve konu ile ilgili diğer ayetlerden hareketle Kur'an-ı Kerim'in düşünmeye ve akletmeye verdiği önem açıklanır. Tefekkür ile ilgili ayetlerden örnekler verilir.

1.3.3. Kâinattaki işaretleri Allah'ın (cc) varlığı ve birliği bağlamında irdeler.

Kâinattaki işleyiş ve düzeni fark etmenin önemi açıklanır. Bu sarsılmaz düzenin üzerinde tefekkür etmenin imanı güçlendirdiği Bakara suresinin 164. ayeti, Al-i İmran suresinin 191. ayeti, Rum suresinin 21, 24. ayetleri, Casiye suresinin 4. ayeti ve Zariyat suresinin 20-21, 47-49. ayetlerinden hareketle açıklanır.

1.3.4. Doğru bilgiye ulaşmanın önemi ile ilgili ayetleri kavrar.

İnsanın doğru bilgiye ulaşmasının önemi İsrâ suresinin 36. ayeti, Al-i İmran suresinin 66. ayeti Hucurat suresinin 6. ayeti ve Yunus suresinin 36. ayeti vb. konu ile ilgili ayetlerden hareketle açıklanır.

1.3.5. Kur'an-ı Kerim'in çalışmaya ve üretmeye verdiği önemi örneklerle açıklar.

İnsanın kazancının üretmeye ve çalışmaya bağlı olduğu anlatılır. Necm suresinin 39-41. ayetleri, Leyl suresinin 4. ayeti, İnşirah suresinin 7-8. ayetleri Nisa suresinin 32. ayeti vb. konu ile ilgili ayetler açıklanır.

1.3.6. Ayetlerden hareketle hamt ve şükürün anlamını kavrar.

İbrahim suresinin 7. ayeti, Nahl suresinin 114. ayeti, Müminun suresinin 78. ayeti, Zümer suresinin 66. ayeti, Casiye suresinin 12. ayeti vb. konu ile ilgili diğer ayetler bağlamında hamt ve şükür kavramlarının anlamlarını, insanların hamdetme ve şükretme sebepleri açıklanır.

1.3.7. İnsanın Allah (cc) ile olan ilişkisini takva bağlamında yorumlar.

- Al-i İmran suresinin 102. ayeti, İbrahim suresinin 7. ayeti, Enfal suresinin 29. ayeti, Şuara suresinin 184. ayeti, Hucurat suresinin 13. ayeti bağlamında takvanın; Allah'a (cc), bilgi ve bilince dayalı bir bağlılık olduğuna değinilir.*
- İnsanın Allah (cc) ile olan ilişkisinin sağlam bir zemine oturması için takvanın önemi ve gerekliliği anlatılır.*

1.3.8. Ayetlerden hareketle Hz. Âdem'in yaratılışı ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

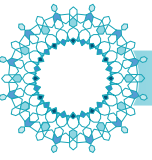
Sad suresinin 71-85. ayetlerinde anlatılan Hz. Âdem'in yaratılışı tefsir ve meallerden faydalanılarak anlatılır. Bu kıssadan çıkarılan mesajlar açıklanır.

Değerler

Sorumluluk (kzm. 1.3.2.)
Adalet (kzm. 1.3.5.)

Alan Becerileri

Kur'an'daki Bilgileri Araştırma Becerisi (kzm. 1.3.3; 1.3.4.)
Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 1.3.4; 1.3.8.)

1.4. Ünite: Kur'an-ı Kerim'de İnsanın Bireysel ve Toplumsal Sorumlulukları

Bu üniteye sırasıyla "Yardımlaşma ve Paylaşma", "Emir Bilmaruf Nehiy Anilmünker", "Emin Olma", "Şehitlik", "İstişare ile İş Yapma", "Kul Hakkı Yememe", "Kur'an-ı Kerim'de İktisadi İlkeler" ve "Ayetlerden Mesajlar: Kasas Suresi, 76-84. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 18 ders saati

Konu/Kavramlar: ahde vefa, birr, cihat, emir bilmaruf nehiy anilmünker, hak, haram, helal, infak, istişare, sadaka, şehit.

1.4.1. Ayetler bağlamında yardımlaşma ve paylaşmanın önemini kavrar.

Yardımlaşma ve paylaşmanın önemi Bakara suresinin 3, 262 ve 274. ayetleri ve Al-i İmran suresinin 92 ve 134. ayetleri bağlamında açıklanır.

1.4.2. Ayetler bağlamında örnek bir toplum oluşturmada iyiliği emredip kötülükten sakındırmanın önemini kavrar.

Al-i İmran suresinin 104 ve 110. ayetleri ile Nisa suresinin 114. ayeti bağlamında emir bilmaruf nehiy anilmünker kavramı işlenir. İyiliğin yaygınlaştırılması ve kötülüğün önlenmesi çabasının örnek bir toplumun oluşmasındaki önemi vurgulanarak açıklanır.

1.4.3. Ayetler bağlamında emanete riayet etmenin önemini açıklar.

Müminun suresinin 8. ayeti ve Al-i İmran suresinin 75. ayeti ve Mearic suresinin 32. ayeti bağlamında Kur'an'da emanet kavramı açıklanır. Emanete riayet toplumsal güveni sağlamadaki yeri vurgulanır.

1.4.4. Ayetler bağlamında cihat ve şehitlik kavramlarını açıklar.

Bakara suresinin 190, 216, 218. ayetleri, Nisa suresinin 95-96,135. ayetleri, Bakara suresinin 153-154. ayetleri, Al-i İmran suresinin 169-175. ayetleri, Tevbe suresinin 111. ayeti ve Saf suresinin 10-14. ayetleri bağlamında cihat, şehitlik kavramları ve şehitlerin Allah (cc) katındaki yeri açıklanır.

1.4.5. İstişare ayetleri çerçevesinde iş birliğine dayalı çözüm üretmenin toplumsal yararını fark eder.

- Al-i İmran suresinin 159. ayeti ve Şûra suresinin 38. ayeti bağlamında kişilerin sorumluluk alanlarına giren işler hakkında ilgililere danışmasının önemi vurgulanır.*
- İstişarenin Kur'an-ı Kerim'de tavsiye edilen toplumsal bir tutum olduğu örneklerle açıklanır.*

1.4.6. Kul hakkı ile ilgili ayetleri insanlar arasındaki ilişki bağlamında yorumlar.

İnsanların sahip olduğu maddi ve manevi şeyleri çeşitli yollarla gasbetmenin kul hakkı olduğu Bakara suresinin 188. ayeti ile Nisa suresinin 2 ve 29. ayetleri bağlamında açıklanır. Kul hakkına giren davranışların yasaklandığı ve bunların hak ve özgürlük alanlarını aşmaması gerektiği örneklendirilir.

1.4.7. Temiz ve helal kazanç için gerekli ilkeleri açıklar.

Bakara suresinin 168 ve 172. ayetleri, Maide suresinin 88. ayeti, Mutaffifin suresinin 1-3. ayetleri ve Araf suresinin 85. ayeti bağlamında temiz ve helal kazanç için gerekli ilkeler açıklanır.

1.4.8. Karun kıssası ile çıkarımlarda bulunur.

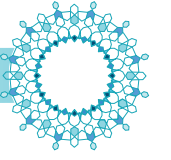
Kasas suresinin 76-84. ayetlerinde geçen Karun kıssası açıklanır. Bu kıssadan çıkarılan mesajlar anlatılır.

Değerler

- Yardımlaşma (kzm. 1.4.1.)
- Dürüstlük (kzm. 1.4.3.)
- Saygı (kzm. 1.4.6.)
- Vatanseverlik (kzm. 1.4.6.)

Alan Becerileri

- Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi (kzm. 1.4.1.)
- Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 1.4.5.)
- Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 1.4.7.)
- Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 1.4.2; 1.4.5; 1.4.8.)

3.3. Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası Dersi-II Ünite, Kazanım ve Açıklamaları

2.1. Ünite: Kur'an-ı Kerim'i Tanıma

Bu üniteye sırasıyla "Kur'an-ı Kerim'i Tanıma", "Kur'an-ı Kerim Eşsiz Bir Kitaptır", "Kur'an-ı Kerim'i Anlama", "Kur'an-ı Kerim'in Sünnetle Açıklanması", "Kur'an-ı Kerim'i Anlamada Meal ve Tefsirler" ve "Ayetlerden Mesajlar: Bahçe Sahipleri" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 20 ders saati

Konu/Kavramlar: esbabinüzul, îcaz, kelim, meal, mucize, sünnet, tefsir, tehdidi, tercüme.

2.1.1. Kur'an-ı Kerim'in özelliklerini kavrar.

- Kur'an-ı Kerim'in Allah (cc) kelamı olduğu açıklanır.
- İsra suresinin 82. ayetinden hareketle Kur'an-ı Kerim'in bir hayat rehberi olduğu açıklanır.
- Kur'an-ı Kerim'in belli bir sebebe ve olaya bağlı olarak tedricen inmiş olduğu Furkan suresinin 32. ayeti bağlamında açıklanır. Bu ayetlere bütüncül bakmanın Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasındaki rolüne vurgu yapılır.

2.1.2. Kur'an-ı Kerim'in eşsiz bir kitap olduğunun farkına varır.

- İsra suresinin 88. ayeti, Hud suresinin 13. ayeti, Yunus suresinin 38. ayeti ve Bakara suresinin 23. ayeti bağlamında Kur'an-ı Kerim'in insanların benzerini meydana getirmekten aciz kaldığı ilahi bir kelim olduğuna vurgu yapılır.
- Kur'an-ı Kerim'in evrenselliği örneklerle açıklanır. Kur'an-ı Kerim'in hem indiği zamanın hem de günümüzün problemlerine cevap verecek özellikte olduğu ifade edilir.

2.1.3. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında kullanılan farklı yöntemleri kavrar.

- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması için gerekli olan yaklaşımlara değinilir.
- Kur'an-ı Kerim'in anlam dünyasını kavramada kendi içindeki anlam bütünlüğü ile ilgili örnekler verilir. Kur'an-ı Kerim'in açıklamalarının ve ortaya koyduğu ilkelerin bütünlük içinde değerlendirilmesinin önemi örneklerle açıklanır.

2.1.4. Kur'an-ı Kerim'i anlamada sünnetin önemini kavrar.

Allah'ın (cc), Hz. Muhammed'i (sav) Kur'an-ı Kerim'i tebliğ ve tebyin ile görevlendirdiği açıklanır. Bu hususta örneklerle ilgili etkinlikler düzenlenir.

2.1.5. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerin etkisini çözümler.

- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında meal ve tefsirlerden faydalanmanın önemi açıklanır.
- Meal ve tefsirlere başvurulurken dikkat edilmesi gereken hususlara değinilir.

2.1.6. Kehf ve Kalem suresinde geçen kıssalardan çıkarımlarda bulunur.

Kehf suresinin 32-47. ayetleri ve Kalem suresinin 17-36. ayetlerinde geçen kıssalarda anlatılan bahçe sahipleri ile ilgili ayetler açıklanır. Bu kıssalardan çıkarılan mesajlara vurgu yapılır.

Değerler

Sorumluluk (kzm. 2.1.6.)

Adalet (kzm. 2.1.1.)

Alan Becerileri

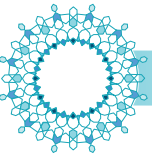
Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 2.1.4; 2.1.5.)

Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi (kzm. 2.1.5.)

Dini Kavramları Yerinde Kullanma Becerisi (kzm. 2.1.1.)

Ayetleri Gruplandırma Becerisi (kzm. 1.1.5.)

Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 2.1.6.)

2.2. Ünite: Ana Hatlarıyla Kur'an-ı Kerim'de Geçen Konular

Bu üniteye sırasıyla "İman Esaslarının Temeli: Allah (cc) İnancı", "Allah'ın (cc) Yeryüzündeki Halifesi: İnsan", "Peygamberlik: İnsana Rehberlik", "İmtihan Âlemi: Dünya Hayatı", "İnsanlığın Vazgeçilmez Değeri: Ahlak", "İnsanın Zorunlu Varlık Alanı: Toplumsal Düzen", "Kâinat ve Tabiattaki İlahi Lütuflar" ve "Ayetlerden Mesajlar: Enam Suresi, 74-81. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 17 ders saati

Konu/Kavramlar: dünya, emanet, kelimeitevhit, nebi, nübüvvet, toplum.

2.2.1. Ayetler bağlamında Allah (cc) inancının iman temeli olduğunu fark eder.

Allah (cc) inancının iman esaslarının temeli olduğu Haşr suresinin 22-24. ayetleri ve Zümer suresinin 3-4. ayetleri bağlamında açıklanırken tevhit inancı vurgulanır.

2.2.2. İnsanın yaratılışı ile ilgili ayetleri irdeler.

Müminun suresinin 12-14. ayetleri, Hac suresinin 5. ayeti, Secde suresinin 7-9. ayetleri ve İnfitar suresinin 6-9. ayetleri bağlamında insanın yaratılışı açıklanır.

2.2.3. Kur'an-ı Kerim'de yer alan peygamberlik ile ilgili ayetlere örnekler verir.

Hadid suresinin 25. ayeti, Kehf suresinin 56. ayeti, Ahkaf suresinin 9. ayeti bağlamında Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerin tevhit mücadelesine değinilir.

2.2.4. Ayetlerden hareketle dünya hayatının gerçekliğini irdeler.

Al-i İmran suresinin 185. ayeti, Yunus suresinin 24-25. ayetleri, Kehf suresinin 45-47. ayetleri ve Hadid suresinin 20-21. ayetleri bağlamında dünya hayatının gerçeği ele alınır.

2.2.5. Kur'an-ı Kerim'de yer alan güzel ahlak ile ilgili ayetleri kavrar.

Hucurat suresinin 11-12. ayetleri, Nur suresinin 30. ayeti ve Al-i İmran suresinin 134. ayeti bağlamında insanın vazgeçilmez değeri olan ahlak ilkelerine örnekler verilir.

2.2.6. Kur'an-ı Kerim'de toplumsal hayatı düzenleyen ayetleri kavrar.

Rad suresinin 11. ayeti, Nisa suresinin 36. ayeti, Araf suresinin 85. ayeti, Hud suresinin 85. ayeti ve Bakara suresinin 180. ayeti bağlamında aile hayatı, akrabalık ilişkileri, medeni yasalar, hukuk, iktisat vb. konularda ortaya konulan ilkelerle insana yaraşır bir toplumsal düzene vurgu yapılır.

2.2.7. Ayetlerden örneklerle kâinat ve tabiattaki ilahi lütufların farkına varır.

Kâinat ve tabiattaki ilahi lütuflarla ilgili Enam suresinin 95-99. ayetleri, Rad suresinin 41. ayeti, Rum suresinin 37-60. ayetleri açıklanır.

2.2.8. Hz. İbrahim'in Allah'ı (cc) arayış kıssasından çıkarımlarda bulunur.

Enam suresi, 74-81. ayetlerde geçen Hz. İbrahim'in Allah'ı (cc) arayış kıssası meal ve tefsirlerden faydalanılarak açıklanır. Bu kıssadan çıkarılan mesajlar anlatılır.

Değerler

Sorumluluk (kzm. 2.2.2, kzm. 2.2.5.)

Öz denetim (kzm. 2.2.5.)

Dostluk (kzm. 2.2.6.)

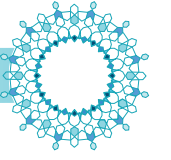
Alan Becerileri

Kur'an'daki Bilgileri Araştırma Becerisi (kzm. 2.2.1.)

Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 2.2.8.)

Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 2.2.8.)

Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 2.2.5; 2.2.8.)

2.3. Ünite: Kur'an-ı Kerim'de İyi İnsanın Bazı Özellikleri

Bu üniteye sırasıyla "İman ve Salih Amel İlişkisi", "İnanç Bağlamında İnsan Psikolojisi", "Nimetleri Fark Etmek", "Kur'an-ı Kerim'de İlimin Önemi", "Çalışma ve Başarı", "Sabır ve Metanet", "Dua ve Tövbe" ve "Ayetlerden Mesajlar: Peygamber Duaları" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 17 ders saati

Konu/Kavramlar: dua, iman, inabe, nimet, sabır, salih amel, tefekkür, tövbe.

2.3.1. İman ve salih amel ilişkisini irdeler.

Rad suresinin 18-29. ayetleri, Yunus suresinin 26-27. ayetleri ve Furkan suresinin 63-77. ayetlerinden hareketle iman ve salih amelin önemi açıklanır. İman ve salih amel arasındaki ilişki vurgulanır.

2.3.2. İnanç bağlamında insan psikolojisini anlatan ayetleri tahlil eder.

Yunus suresinin 12, 21-23. ayetleri, Hud suresinin 1-11. ayetleri, İsra suresinin 11, 83-84. ayetleri, Zümer suresinin 8, 49. ayetleri ve Fussilet suresinin 46-54. ayetleri bağlamında konu siyak ve si-baka dikkat edilerek ele alınır.

2.3.3. İnsana verilen nimetlerin geçtiği ayetleri yorumlar.

Enam suresinin 95-99. ayetleri, Nahl suresinin 1-21, 51, 54, 65-74 ve 77-83. ayetleri bağlamında insana Allah (cc) tarafından verilen nimetler ele alınır.

2.3.4. Kur'an-ı Kerim'in ilme verdiği önemi açıklar.

Taha suresinin 114. ayeti ve Zümer suresinin 9. ayeti bağlamında ilme ve ilim öğrenmeye verilen önem açıklanır.

2.3.5. Başarı ve kazancın çalışmaya bağlı olduğunu ayetlerden örneklerle açıklar.

Mülk suresinin 15. ayeti, Cuma suresinin 10. ayeti ve konu ile ilgili diğer ayetlerden yararlanarak insanın başarısının ve kazancının çalışmaya bağlı olduğu örneklerle açıklanır.

2.3.6. Ayetlerden hareketle sabrın ve olaylar karşısında psikolojik dayanıklılığın önemini kavrar.

Bakara suresinin 186. ayeti, Al-i İmran suresinin 133-136. ayetleri, Araf suresinin 55-56. ayetleri, Mümin suresinin 60. ayeti ve Zümer suresinin 53-61. ayetleri bağlamında sabır, metanet kavramları ve bu kavramların önemi açıklanır.

2.3.7. İnsanın Allah (cc) ile olan ilişkisini Allah'a (cc) yönelme, dua ve tövbe bağlamında açıklar.

Bakara suresinin 186. ayeti, Araf suresinin 55-56. ayetleri, Mümin suresinin 60. ayeti, Nisa suresinin 110. ayeti, Maide suresinin 39. ayeti, Furkan suresinin 70. ayeti ve Tahrim suresinin 8. ayeti bağlamında insan Allah (cc) ilişkisi açıklanır.

2.3.8. Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamber dualarını inceler.

Araf suresinin 23. ayeti, Yusuf suresinin 101. ayeti, İbrahim suresinin 35-41. ayetleri, Al-i İmran suresinin 38. ayeti, Meryem suresinin 1-6. ayetleri, Taha suresinin 25-35. ayetleri, Enbiya suresinin 87. ayeti, Kasas suresinin 24. ayeti, Neml suresinin 19. ayeti, Şuara suresinin 78-89. ayetleri, Tevbe suresinin 129. ayeti, İsra suresinin 80. ayeti, Taha suresinin 114. ayetleri ilgili peygamberle ilişkilendirilerek ele alınır.

Değerler

Sorumluluk (kzm. 2.3.2.)

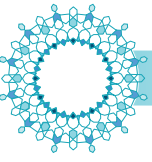
Alan Becerileri

Kur'an'daki Bilgileri Araştırma Becerisi (kzm. 2.3.3; 2.3.4.)

Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 2.3.4; 2.3.6.)

Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 2.3.8.)

Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 2.3.6; 2.3.8.)

2.4. Ünite: Kur'an-ı Kerim'de Evrensel Değerler

Bu üniteye sırasıyla "İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırma", "Birr ve İnfak", "Danışarak İş Yapma", "Temiz ve Helal Kazanç Sağlama", "Emanete Riayet Etme", "Hesap Günü", "Kur'an-ı Kerim'de Geçen Örnek Kadın Şahsiyetler" ve "Ayetlerden Mesajlar: Yasin Suresi, 13-27. Ayetler" konularına yer verilecektir.

Önerilen Süre: 18 ders saati

Konu/Kavramlar: ahde vefa, birr, emanet, emir bilmaruf nehiy anilmünker, hak, infak.

2.4.1. Emir bilmaruf nehiy anilmünker kavramının geçtiği ayetler bağlamında örnek bir toplum oluşturunun önemini kavrar.

- Araf suresinin 163-166. ayetleri, Tevbe suresinin 71,112. ayetleri, Al-i İmran suresinin 110. ayeti ve Taha suresinin 131-132. ayetlerinden hareketle emir bilmaruf nehiy anilmünker kavramı açıklanır.
- İyiliğin yaygınlaştırılıp kötülüğün önlenmesiyle örnek bir toplum oluşturulması için gösterilen çabanın önemine vurgu yapılır.

2.4.2. Birr ve infak kavramlarının geçtiği ayetler bağlamında yardımlaşma ve paylaşmanın önemini kavrar.

- Birr ve infak kavramları Şûra suresinin 39. ayeti ve Tegabün suresinin 17. ayeti bağlamında açıklanır.
- Bu kavramlar çerçevesinde toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın önemi vurgulanır.
- Kültürümüzden ve tarihimizden örnekler verilir.

2.4.3. Danışarak iş yapmanın toplumsal yararını fark eder.

Al-i İmran suresinin 159. ayeti ve Neml suresinin 32. ayeti bağlamında başkalarına danışarak iş yapmanın Kur'an-ı Kerim'de tavsiye edilen toplumsal bir tutum olduğu örneklerle açıklanır.

2.4.4. Bireysel ve toplumsal düzenin sağlanması, ahlaka uygun bir iktisadi hayatın sürdürülmesi için temiz ve helal kazancın gerekliliğini açıklar.

Bakara suresinin 275-276, 278-279. ayetleri, Al-i İmran suresinin 130. ayeti ve Rum suresinin 39. ayeti bağlamında kişisel kazancı ve toplumsal ekonomik ilişkileri ilgilendiren alın terine dayalı kazanç, faiz, karaborsacılık ve tefecilik gibi konulara değinilir.

2.4.5. Ayetler bağlamında emanete riayet etmenin önemini açıklar.

Bakara suresinin 283. ayeti ve Nisa suresinin 58. ayeti bağlamında emanete riayetin toplumsal güveni sağlamadaki önemi açıklanır.

2.4.6. Hesap gününü Hakka suresinin ayetleri bağlamında açıklar.

Hakka suresinin 1-52. ayetleri bütünsel olarak ele alınır.

2.4.7. Kur'an-ı Kerim'de kadına verilen değeri örnek kadın şahsiyetlerden hareketle fark eder.

Kur'an-ı Kerim'de geçen kadın şahsiyetlerden Hz. Asiye, Hz. Meryem, İmran'ın eşi Hanne ve Melike Belkis ile ilgili ayetler, Kur'an'da kadına verilen önem ve değer bağlamında açıklanır.

2.4.8. Yasin suresinde geçen belde halkının durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

Yasin suresinin 13-27. ayetlerinde sözü edilen belde halkının durumu meal ve tefsirlerden faydalanılarak anlatılır. Kıssadan çıkarılan mesajlar açıklanır.

Değerler

- Yardımseverlik (kzm. 2.4.1.)
- Dürüstlük (kzm. 2.4.3.)
- Adalet (kzm. 2.4.4.)
- Vatanseverlik (kzm. 2.4.6.)
- Saygı (kzm. 2.4.6.)

Alan Becerileri

- Kur'an Meallerini Kullanma Becerisi (kzm. 2.4.1.)
- Ayetlerden Çıkarımlarda Bulunma Becerisi (kzm. 2.4.5.)
- Temel Kaynaklardan Yararlanma Becerisi (kzm. 2.4.7.)
- Yaşama Aktarma Becerisi (kzm. 2.4.8.)

ORTAÖĞRETİM GİRİŞİMCİLİK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	5
1.2.2. YETKİNLİKLER	5
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
1.5. SONUÇ	9
2. GİRİŞİMCİLİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	9
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	9
2.2. ALAN BECERİLERİ	11
2.2.1. Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi	12
2.2.2. Mekânı Algılama Becerisi	12
2.2.3. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	12
2.2.4. Sorgulama Becerisi	13
2.2.5. Soyutlama Becerisi	13
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	13
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	14
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI	14
3. GİRİŞİMCİLİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	15
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	15
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktıklarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar ilgili disiplinlere göre hazırlanmıştır ve güncel, geçerli, eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişki kurulabilecek nitelikler taşımaktadır. Bu kazanımlar ve bunların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak beden- sel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip; gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış; edinimlerini etkin bir şekilde kullanan ve sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerler ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın toplum hayatına ve insanlığın ortak kültürüne katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerler ile yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirilerek güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik*. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine

uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. ÇOKLU DİL YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenebilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve metodolojiden yararlanma beceri ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel, bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL, SOSYAL VE ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlanmalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele veya somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin, gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel becerileri (genel ve alan becerileri) kazanarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli; sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Sosyoekonomik durumunu daha iyi seviyelere çıkarmak güdüsüyle hareket eden insan, tarihin en eski dönemlerinden bu yana imkânları nispetinde hep bir arayış içinde olmuş, ihtiyaçlarını karşılamak ve iyi bir hayat sürbilmek için her türlü malzemenin üretimine yönelik çeşitli yöntemler geliştirmiştir. Bu uğraşlar "girişimcilik" genel başlığı altında incelenir. Girişimcilik, bireyin ya da toplumun sosyoekonomik seviyesinin yükselmesi için sahip olunması gereken kaçınılmaz bir olgudur. Girişimci birey sayısının fazla olduğu toplumlar her daim güçlü olmuştur. Sosyoekonomik açıdan yaşadığı çağın seviyesine tam ulaşamamış toplumların girişimcilik alanında zayıf kaldıkları rahatlıkla gözlemlenebilir.

Zaman, coğrafya ve iklimsel koşullara bağlı olarak sürekli gelişen girişimcilik, ülkelerin ekonomik kalkınmasında çok önemli bir konuma gelmiştir. İlk başlarda ihtiyaçlarını avcılıkla ve doğada kendiliğinden yetişen birtakım ürünleri toplayarak karşılayan insan, Neolitik Çağ'dan itibaren iklim değişikliklerinin de etkisiyle tarım yapmaya başlamıştır.

Yerleşik hayata geçilmesi ve aile kurumunun gelişmesiyle kişisel mülkiyet olgusu ortaya çıkmış, nüfus artışı hızlanmıştır. Köy ve şehirlerin kurulmasıyla da yavaş yavaş devlet organizasyonu oluşmaya başlamıştır. Bütün bunlara ek olarak kıtlık zamanlarına hazırlık, savaş hâllerinde ordunun gereksinimlerinin karşılanması ve insanların ihtiyacından fazlasını üretme isteği girişimcilik olgusunu ortaya çıkarmıştır.

Devletler arasındaki ticari ve siyasi ilişkilerin daha farklı boyutlara gelmesi ile girişimcilik faaliyetlerinde de önemli değişimler meydana gelmiştir. Uzun süre ticarete takas yöntemi (mübadele usulü) ile işleyen ekonomi, Lidyalıların parayı kullanmasından sonra yavaş da olsa önemli bir dönüşüm geçirmeye başlamıştır.

Sümerlerin yazıyı bulmasıyla birlikte bilgi birikimi ve aktarımı kolaylaşmıştır. Bu durum siyasi ve ekonomik ilişkilerin kayıt altına alınmasını sağlamış, sözleşmelerin kâğıda dökülmesiyle, oluşabilecek usulsüzlüklerin önüne geçilmesi kolaylaşmıştır. Birbirine uzak devletler; Kral Yolu, İpek Yolu ve Baharat Yolu gibi ticari yollar aracılığıyla başta ekonomik olmak üzere siyasi ve kültürel ilişkilere girmeye başlamış, bu yolların geçtiği yerleşim yerleri büyük şehirler hâline gelmiştir. Ekonominin büyümesiyle de ticarete yeni kurallar ve düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

Uzun bir dönem toprak kazanmaya ve ticarete dayalı olarak devam eden sosyoekonomik faaliyetler, 18. yy.da Sanayi İnkılabı'yla birlikte büyük bir değişime uğramıştır. Buharlı makinenin icadı ile sanayileşmenin temelleri atılmıştır. Makineler aracılığıyla çok fazla üretimin gerçekleşmesi kapitalist ekonomi modelinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu sistemde aynı ürünü üreten firmaların çoğalması rekabeti ortaya çıkarmıştır. Firmalar kendilerini ön plana çıkarmak için çeşitli girişimcilik yöntemleri geliştirmeye başlamıştır. Bu durum, risk unsuru önemli hâle getirmiş ve risk alıp yenilik üreten firmaların rakiplerini geride bırakmasını sağlamıştır.

19. yy.ın sonlarına doğru elektrik kullanımının yaygınlaşması, teknolojik gelişime önemli katkı sağladığı gibi üretimin daha seri hâle gelmesini dolayısıyla ticari faaliyetlerin artmasını sağlamıştır. 20. yy.da ortaya çıkan büyük savaşlar, ülkelerin yaşadıkları ekonomik krizler ve salgın hastalıklar; ekonomik, siyasi, eğitim, sosyal, hukuk gibi birçok alanda önemli hareketlere neden olmuştur. Bilgisayarların hayatımıza girmesiyle birlikte hem ekonomik hem sosyal hayatta önemli değişimler meydana gelmiştir. Bu değişim 21. yy.da katlanarak devam etmektedir.

21. yy.da girişimcilik için bilgi en önemli kaynak olmuştur. Teknolojik araçlar ile bilgiye hızlı bir şekilde ulaşılabilirdiği günümüzde insan odaklı yaklaşımlar önemli hâle gelmiştir. Bilgi teknolojilerinin ürünü olan robotlar, yazılım programları ve elektronik araçlardaki birçok yenilik hayatımıza girmeye devam etmektedir.

Bilgi ve düşüncenin gücü, çağımızın en önemli faktörleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çağda girişimci; gelişen teknoloji ile bilgisini kullanarak mevcut piyasadaki fırsatları gören ve risk alıp inovatif fikirlerini yatırıma dönüştürerek yeni istihdam alanlarının oluşmasına katkı sağlayan kişiler olarak değerlendirilmektedir. Ekonomide yenilikçi fikirleri ile katma değer yaratan girişimciler, insanların yaşamlarını kolaylaştıran yeni mal ve hizmetler üreterek yaşam standartlarının yükselmesinde etkili olmaktadır.

Bilgi ve insanın önem kazandığı günümüzde girişimciler, toplum sorunlarına çözüm bulmanın yanı sıra kültür ve sanat alanındaki faaliyetleri ile de örnek olmaktadır. Girişimcilerin ortaya koydukları sosyal projeler toplumların sosyokültürel gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu nedenle girişimciliğin tek bir disiplinin teorik ve ampirik bilgi birikimi olarak açıklanması doğru değildir.

Değişimin sürekliliği; yeni yönetim modellerini, üretim sistemlerini, iş alanlarını ve beyin gücünün önemini gündeme getirmektedir. Küresel ısınma, göç hareketleri, salgın hastalıklar, dijitalleşmenin etkileri, yeni yönetim modelleri, üretim sistemleri, iş alanları, riskler ve beyin gücünün önemi disiplinler arası bağlantı kurulmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda girişimcilik dersi, disiplinler üstü yaklaşımla girişimcilik ruhu ve bilincinin gelişmesine olanak sağlar. Aynı zamanda özgün fikirleri girişime dönüştürmeye uygun yeni metodolojinin seçilmesine imkân tanır. Böylece öğrenciler, girişimciliğin doğasını fark edecek ve iş dünyasına özel farklı paradigmalardan beslenen metodolojileri üretebilme esnekliğini deneyimleyebileceklerdir.

Bu yaklaşımla hazırlanan girişimcilik dersi öğretim programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak aşağıda sıralanan amaçları gerçekleştirmek üzere düzenlenmiştir.

Bu programla öğrencilerin;

1. Bilgi ve beyin gücünün öneminin farkına varmaları,
2. Kendine değer veren, inanan ve güvenen bireyler olmaları,
3. Değişen koşullara uyum sağlamak için kavramları anlayan, anlamlandıran, sorgulayan bireyler olmaları,
4. Motivasyonun yaşamın içinde önemli bir unsur olduğunun farkına varmaları,
5. Olay ve olgulara farklı bakış açısıyla bakabilmeleri,
6. Çevreleri, ülkeleri ve dünya hakkında farkındalık oluşturmaları,
7. Etkili vatandaşlık bilinciyle kişisel ve kolektif sorumluluk almaları ve demokrasi kültürünü geliştirmeleri,
8. Kendine güvenen ve etkili iletişim kurabilen sorumlu kişiler olarak ailenin, toplumun ve ülkenin refahına katkıda bulunmaları,
9. Girişimcilik ruhuyla iş fırsatlarını (e-ticaret, mobil uygulama geliştirme, yaşam koçluğu, siber güvenlik vb.) değerlendirme becerilerini geliştirmeleri,
10. Yaratıcı iş fikrinin geliştirilmesi ve projeye dönüştürülmesi sürecini kavramaları,
11. Girişimcilikte iş planı hazırlamanın önemini kavramaları,
12. Farklı disiplinlere ait bilgi ve becerileri anlamlı bir biçimde bir araya getirerek kullanmaları ve bağlam temelli öğrenmeleri,

13. Millî kimlik ve aidiyet duygularını geliştirerek, millî ve yerli üretimi artırarak Türkiye'nin küreselleşen dünya içindeki yerini ve rolünü kavramaları,
14. Girişimci ve girişimci adaylarını destekleyen kurum ve kuruluşları iş fikrinin hayata geçirilmesi için tanımaları,
15. Girişimcilik faaliyetlerinde ahlâki değerlere sahip olmanın ve bu değerlere uygun davranmanın önemini kavramaları,
16. Küresel bağlamdaki bilimsel çalışmaların bilgi birikimine önem vermeleri,
17. Kültürün soyut ve somut mirası üzerinde sosyokültürel projelerin hayata geçirilmesi ile çalışkanlık, bilimsellik, sanatseverlik ve estetik değerleri kazanmaları amaçlanmaktadır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

Girişimcilik; yeni ürün üretme, üretim sistemleri geliştirme, iş kurma veya var olan işi genişletme yoluyla daha fazla kâr etme, risk alma, pazardaki fırsatları görme ve üretim faktörlerini bir araya getirme sürecini kendine özgün bağlamları çerçevesinde analiz ederek incelemeyi gerektiren çok geniş bir alandır. Girişimciliğin kapsamını oluşturan bilgileri anlayabilmek ve günlük yaşamda kullanabilmek için bu alandaki becerileri edinmek gerekmektedir.

Girişimcilik alanına ait beceriler; öğrencilerin girişimciliğin zaman içindeki dönüşümü ile bilim ve teknoloji-deki gelişmeler ışığında sosyoekonomik yaşamdaki değişimleri neden-sonuç bağlantısı kurarak araştırmalarını ve mekân algısını geliştirmelerini amaçlamaktadır. Bunun yanında girişimciliği ulusal ya da uluslararası alana taşıyan iş fikrinin ne olduğunu anlamalarını, konuyla ilgili uygulama ve soyutlama yapabilmelerini desteklemektedir.

Girişimcilik alan becerileri; öğrencilerin girişimcilik faaliyeti süreçlerinde edindiği bilgilerle yaratıcı, özgün, yeni ve işlevsel ürünler ortaya koyabilmelerinin yanında sürdürülebilir bir kalkınma için bilim, sanat, tasarım, teknoloji ve çağdaş yaşam hakkındaki gelişmeleri izleyerek kendilerini geliştirmelerini amaçlar. Böylece öğrencilerin girişimcilik ruhu ve bilinciyle özgün fikirlerini girişime dönüştürme yeteneklerini geliştirir.

Bilgi Görseli 1: Girişimcilik Dersi Alan Becerileri

2.2.1.Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi

Kronoloji, olayların ne zaman ve hangi sırayla meydana geldiğini ifade eden bir kavramdır. Kronoloji olmadan sıralanan olaylar anlamsız olacaktır. Çünkü hem tekil hem de büyük ölçekli olay ve olgular ancak bir zaman çizgisine yerleştirilip ilgili bağlamda ele alınırsa uygun şekilde yorumlanabilir. Kronolojiyi algılama becerisi olaylar arasındaki ilişkilerin açıklanmasını ve neden-sonuç ilişkisi kurulabilmesini sağlar. Dünyada ve ülkemizde ekonomik, teknolojik, sosyal alanlarda yaşanan değişimlerin girişimciliğin gelişim sürecine etkileri konusunda öğrencilere zaman ve kronolojiyi algılama becerisi kazandırılır.

Zaman ve kronolojiyi algılama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Zaman çizelgeleri oluşturma
2. Zaman çizelgelerinde sunulan verileri yorumlama
3. Bir metindeki zaman akışını belirleme
4. Ardışık olay ve olgular arasında ilişki kurma

2.2.2.Mekânı Algılama Becerisi

Mekân bireyin yaşadığı yer, çevre olarak ifade edilir. Kişinin mekânı ve mekândaki yerini tanıması, bilişsel süreçler bağlamında mekânı anlamlandırması mekân algısı olarak tanımlanır. Mekânı algılama becerisi, tüm olay ve olgular mekân bağlamında ele alındığı için girişimcilik disiplinlerinin önemli bir alanıdır.

Mekânı algılama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Mekânı zihinde anlamlandırma
2. Mekânla ilgili kavramları ve bilgilerini problem çözme süreçlerinde kullanma

2.2.3.Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi

Değişim ve süreklilik birbirini tamamlayan kavramlardır. Bu nedenle zaman içinde insanlarda, nesnelere, olay ya da olgularda devamlılık ile birlikte meydana gelen farklılaşma olarak tanımlanır. Girişimciliğin temel becerilerinden biri olan değişim ve sürekliliği algılama, öğrencilerde eleştirel düşünme becerisinin gelişimini de desteklemektedir. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi; insan, nesne, olay ve olguların gösterdiği devamlılık ile geçirdiği değişimin benzerlik ve farklılıklarının belirlenmesini, aralarında bir ilişki kurulmasını ve yorumlanmasını içermektedir.

Değişim ve sürekliliği algılama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Olay ve olgular arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları bulma
2. Zamanla oluşan süreklilik ve değişimi algılama
3. Değişimi ilişki ve etkileşim içinde açıklama
4. Olay ve olgular hakkındaki gerçekleri ve yorumları eleştirel bakış açısı ile ayırt etme
5. Değişimle birlikte sürekliliğin de olduğunu değerlendirme

2.2.4.Sorgulama Becerisi

Sorgulama; derinden inceleme, sorulan sorulara cevaplar arama, bilgi toplama, edinilen bilgileri yorumlama ve sonuca ulaşma olarak tanımlanabilir. Sorgulama becerisi öğrencilerin üst düzey düşünebilmesini ve çoklu bakış açılarının gelişmesini sağlar. Girişimcilik konularının sorgulayıcı bir yaklaşımla ele alınması öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini de geliştirmektedir. Girişimcilikte sorgulama becerisi; olay, olgu, sorun ve fikirler ile ilgili soru sorma, farklı bakış açıları geliştirme, toplanan bilgileri analiz etme, yorumlama ve değerlendirme süreçlerini içermektedir.

Sorgulama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Konu ya da problemle ilgili sorular oluşturma
2. Bilgi toplama ve bilgiyi organize etme
3. Anlama, yorumlama ve analiz etme
4. Değerlendirme ve sonuç çıkarma

2.2.5.Soyutlama Becerisi

Soyutlama; bir nesnenin özelliklerinden veya özellikleri arasındaki ilişkilerden herhangi birini tek başına ele alan zihinsel işlem, gerçeklikte ayıramaz olanı düşüncede ayırma, tecrit anlamına gelir. Bireyin fiziksel ve sosyal dünyayı anlayıp onunla ilişki kurmasını sağlayan kavramlar soyutlamayla oluşmaktadır. Bu anlamda soyutlama, bir tür genelleme ve girişimciliğin çeşitli disiplinleri için temel metodolojik bir araçtır. Bir konunun hangi detaylarının önemli olduğuna ve hangi detayların eleneceğine karar verebilmeyi içerir. Soyutlama becerisi, kavram ya da olgularla ilgili genellemelere ulaşmak için konuyla çok ilgili olmayan ayrıntıları çıkarma ve önemli görülen bilgileri bir bütün hâlinde anlamlandırmayı içeren bilişsel süreçtir.

Soyutlama becerisine sahip olan öğrenci şunları yapabilir:

1. Kavram ve olgulardaki ortak yönleri tanımlama
2. Kavram ve olgulardaki önemli bilgilere odaklanarak ilgisiz ayrıntıları eleme
3. Bütünü oluşturan parçaların birbiriyle ilişkisini belirleme
4. Kavram ve olgularla ilgili genellemeler oluşturma
5. Fikirleri yeni ve daha soyut yapılarla bütünleştirme

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Girişimcilik dersi öğretim programını uygulamadan önce “girişimcilik dersi öğretim programının genel amaçları ve kapsamı, girişimcilik dersine özgü beceriler, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme, öğretim programının uygulamasına ilişkin esaslar, öğretim programının yapısı” bölümlerinin incelenerek öğretim programının felsefesi, öğrenme ve öğretme süreci ile ölçme ve değerlendirme yaklaşımları özümsemelidir. Öğrenme ve öğretme süreci işletilirken program felsefesine uygun hareket edilmelidir. Bu bağlamda:

1. Öğrenme kazanımlarının verilmiş düzeni, amaçlı bir sırayı yansıttığı için uygulamada bu sıraya uyulması önemlidir.
2. Öğretim programı uygulanırken öğrencilerin tutum ve değerleri kazanmasına özen gösterilmelidir. Tutum ve değerler konuya entegre edilerek verilmelidir.
3. Öğretim programı uygulanırken alan becerileri ve genel becerileri konuya ve etkinliklere entegre edilerek verilmelidir.

- Öğretim programı uygulanırken mümkün olduğunca teknolojinin de kullanılabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
- Öğrenme kazanımlarının planlanan zamandan erken kazandırılması durumunda ilgili konu kapsamındaki becerinin geliştirilmesi için farklı uygulamalar yaptırılmalıdır.
- Derse ilişkin ön hazırlık gerektiren uygulamalar için okul dışı hazırlık yapılabilir.
- Öğrenme kazanımlarının dışında öğrencilerin ilgilerine bağlı olarak ek bilgi kazandırılması ve becerilerin geliştirilmesine yönelik alıştırmalar yaptırılabilir.
- Öğretim programında yer alan konuların aktarılmasında, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlayan etkinliklere ve çalışmalara yer verilmelidir.
- Konular işlenirken öğrenme kazanımları çerçevesinde öğrencilerin çok boyutlu düşünebilme becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinliklere yer verilmelidir.
- Etkinliklerin sınıf ortamında yapılmasına özen gösterilmelidir. Mümkünse sınıf ortamına girişimci davet edilebilir.
- Konular işlenirken öğrenme kazanımları çerçevesinde okulun bulunduğu şehirde girişimci ve işletme ziyaretleri yapılabilir.
- Öğretim programı uygulanırken ders saati dışında konu ile ilgili gözlem ve inceleme çalışması yapılması teşvik edilmeli, bu konuda öğrencilere rehberlik yapılmalıdır.

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Girişimcilik dersi öğretim programında yer alan üniteler, kazanım sayıları, kazanımların işlenişi için ayrılacak yaklaşık süre ile bunların ders saatlerine oranı aşağıda sunulmuştur:

ÜNİTELER	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. GİRİŞİMCİLİK	9	20	28
2. GİRİŞİMCİ (MÜTEŞEBBİS)	5	10	14
3. İŞLETME VE İŞLETME TÜRLERİ	4	6	8
4. PROJE GELİŞTİRME	7	17	24
5. GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞİMLER VE GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER	12	19	26
TOPLAM	37	72	100

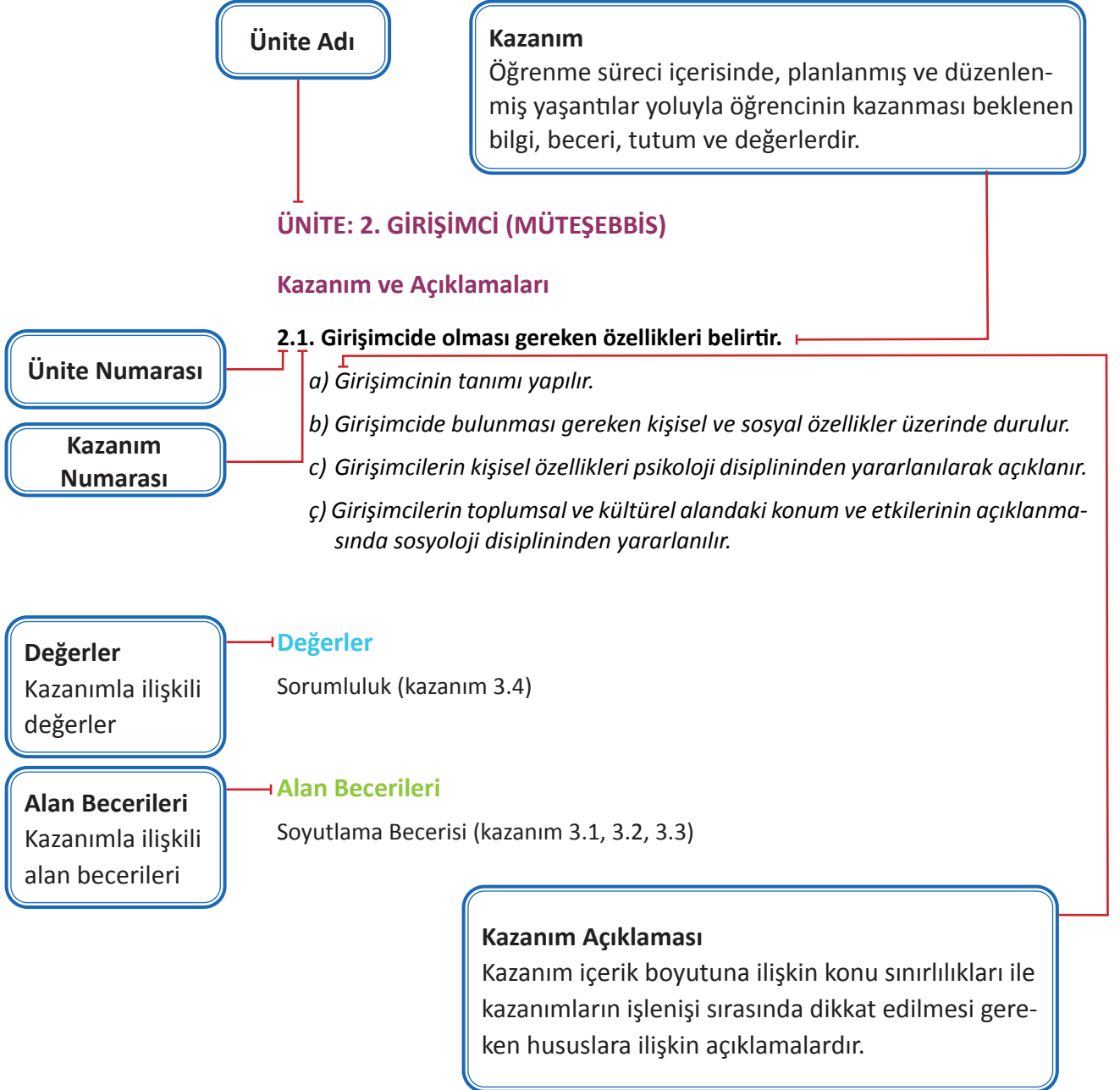
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI

DERS KİTABI	Forma Sayıları*	Kitap Ebadı
GİRİŞİMCİLİK DERSİ	15-16	19,5 x 27,5

* Forma sayıları alt-üst sınır olarak yazılmıştır.

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Girişimcilik Dersi Öğretim Programı'nın hazırlanmasında kronolojik ve tematik yaklaşımlar bir arada ele alınmıştır. Girişimcilik Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı şematik olarak aşağıda sunulmuştur:

3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALAR

ÜNİTE: 1. GİRİŞİMCİLİK

Kazanım ve Açıklamaları

1.1. Girişimcilikle ilgili temel kavramları açıklar.

- Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ gibi tanınmış bir girişimci örneği üzerinden gidilerek "girişimcilik" kavramının sadece iş kurma ve kâr elde etme amacıyla oluşturulmadığına değinilir.*
- Lider, yönetici, risk, fırsat, icat, yaratıcılık ve inovasyon terimleri üzerinde durulur.*
- Risk ve fırsat terimleri üzerinde durulurken kolay yoldan para kazanma düşüncesinin doğurabileceği olumsuzluklar üzerinde durulur*
- İhtiyaçların değişmesinin girişimcilik faaliyetleri üzerindeki etkileri açıklanır.*

1.2. Girişimciliğin ekonomi ile ilişkisini yorumlar.

- Ticaret, pazar, üretim, arz, talep, fiyat, ihtiyaç, mal ve hizmet kavramları açıklanır.*
- İşsizlik, gelir dağılımı, ülkelerin kalkınması için var olan kaynakların değerlendirilmesi gibi konuların ekonominin alanına girdiği açıklanır.*
- Girişimciliğin ekonomik bir kaynak olması hususunda ekonomi disiplininin yararlanılır.*

1.3. Girişimciliğin çeşitlerini sınıflandırır.

İç ve dış girişimcilik, kadın girişimciliği, sosyal girişimcilik, kamu ve özel sektör girişimciliği, fırsat ve yaratıcı girişimcilik kavramları açıklanır.

1.4. Girişimcilikte yaratıcılık ve fırsatlardan yararlanmanın önemini belirtir.

- Salgın, doğa kaynaklı afet gibi olağanüstü hallerin girişimcilerin faaliyet alanlarını nasıl değiştirdiği üzerinde durulur.*
- Salgın nedeniyle uzaktan eğitim, internetten alışveriş, evden çalışma sistemi, sanal girişimcilik gibi alanlarda gelişmelerin kaydedildiği vurgulanır.*
- Sanal girişimcilik ve sosyal medya üzerinden sağlanan iş fırsatlarının yaratacağı riskler ile bu durumun toplumsal ve millî boyuttaki etkileri vurgulanır.*
- Girişimcilikteki yaratıcı fikirlerin ve fırsatların ülke ekonomisine etkileri konusunda ekonomi disiplininin yararlanılır.*

1.5. Girişimcilikte ihtiyaç duyulan üretim faktörlerini açıklar.

- Girişimcilerin iş kurmak için nelere ihtiyaç duyduğu üzerinde durulur.*
- Üretim faktörleri ve ekonomi arasındaki bağlantı açıklanır.*

1.6. Üretim faktörlerinin ve diğer kaynakların girişimcilik için önemini değerlendirir.

Girişimci olmak için üretim faktörlerine ek olarak; bilgi, motivasyon, ham madde ve tedarikçi gibi diğer kaynakların önemi açıklanır.

1.7. Girişimciliği teşvik eden çevresel faktörlerin girişimciliğe etkilerini yorumlar.

- Coğrafi ve kültürel farklılıkların girişimciliğe etkileri açıklanır.*
- Çevresel faktörlerin girişimciliğe etkileri açıklanarak girişimcinin faaliyet yapacağı yerin coğrafi konumunun önemi konusunda coğrafya disiplininin yararlanılır.*

1.8. Girişimciliğin önemini sosyal ve ekonomik hayat açısından değerlendirir.

- a) Somut örnekler üzerinden girişimciliğin sosyal hayattaki rolü açıklanır.
- b) Toplumun sağlığı, huzuru ve refahının, istihdamın artması ve gelir dağılımının iyileşmesinin girişimciliğin gelişmesine bağlı olduğu vurgulanır.

1.9. Kendi işini kurmanın avantaj ve dezavantajlarını karşılaştırır.

- a) Kendi işini kuran biri ile ücret karşılığı çalışan birinin birbirine göre avantaj ve dezavantajlarını karşılaştırır.
- b) Girişimcilerin iş kurmaya karar verip vermemesinde etkili olan kişisel özellikler konusunda psikoloji disiplininden yararlanır.
- c) Girişimcilerin sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerinin önemi vurgulanır.

Değerler

Sorumluluk (kazanım 1.1, 1.4, 1.8)

Sabır (kazanım 1.9)

Alan Becerileri

Soyutlama Becerisi (kazanım 1.1, 1.2, 1.5, 1.6)

Sorgulama Becerisi (kazanım 1.1, 1.2, 1.4, 1.7, 1.8, 1.9)

Mekânı Algılama Becerisi (kazanım 1.7)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (kazanım 1.3, 1.4)

ÜNİTE: 2. GİRİŞİMCİ (MÜTEŞEBBİS)**Kazanım ve Açıklamaları****2.1. Girişimcide olması gereken özellikleri belirtir.**

- a) Girişimcinin tanımı yapılır.
- b) Girişimcide bulunması gereken kişisel ve sosyal özellikler üzerinde durulur.
- c) Girişimcilerin kişisel özellikleri psikoloji disiplininden yararlanılarak açıklanır.
- ç) Girişimcilerin toplumsal ve kültürel alandaki konum ve etkilerinin açıklanmasında sosyoloji disiplininden yararlanır.

2.2. Girişimcide olması gereken kişisel ve sosyal özelliklerin girişimciye etkilerini yorumlar.

- a) Yöneticide bulunması gereken ileriye görme, harekete geçme, destekleyici olma, analitik düşünebilme özelliklerinin girişimcilerde de bulunması gerektiğine dikkat çekilir.
- b) Girişimcilerin inovatif, kreatif, proaktif, interaktif yetilere sahip olması gerektiği vurgulanır.
- c) Başarılı girişimcilerin hikâyelerinden örnekler verilerek girişimcilerde bulunması gereken kişisel ve sosyal özelliklerin birbirinden ayırt edilmesi sağlanır.

2.3. Girişimcinin temel fonksiyonlarını sınıflandırır.

- a) Girişimcilerin temel fonksiyonlarının; üretimi organize etme, ürün çeşitliliği sağlama, istihdam yaratma, sermaye biriktirme, yeni pazarlar ve satış yöntemleri bulma olduğu vurgulanır.
- b) Girişimcilerin temel fonksiyonlarının her gün değişmekte ve gelişmekte olduğu açıklanır.

2.4. Girişimcilerin temel fonksiyonları ile ekonomik kaynak sağlaması arasında ilişki kurar.

- Girişimcilerin mal ve hizmet üretmesi, üretim faktörlerini bir araya getirmesi, kâr sağlama ve kârından devlete vergi ödemesi gibi özellikleri ile ekonomik bir kaynak olduğu vurgulanır.*
- Girişimcilerin kültüre ve sanata yönelik tutumlarıyla topluma sağladığı faydalar açıklanır.*

2.5. Girişimcilik örneklerini başarı kriterlerine göre karşılaştırır.

- Ülkemizde ve dünyadaki farklı girişimcilik örnekleri üzerinde durulur.*
- Girişimciyi başarısızlığa götüren nedenlerin neler olabileceği açıklanır.*
- Girişimcilik örnekleri irdelenirken başarılı ve başarısız girişimcilerin özellikleri konusunda psikoloji disiplini- ninden yararlanır.*
- M. Kemal Atatürk'ün 1923-1938 yılları arasında girişimcilik örneği sayılabilecek yenilikleri ve uygulamaları sıralanır.*
- Son zamanlarda bilişim alanındaki yeniliklerin, sosyal paylaşım ağlarındaki gelişmelerin, kadın girişimci- liğinin önem kazanmasının ve girişim alanındaki yeni fikirlerin girişimciyi başarılı kıldığı üzerinde durulur.*

Değerler

Vatanseverlik (kazanım 2.4)

Dürüstlük (kazanım 2.5)

Sabır (kazanım 2.1)

Sorumluluk (kazanım 2.2)

Alan Becerileri

Soyutlama Becerisi (kazanım 2.1, 2.2, 2.4)

Sorgulama Becerisi (kazanım 2.2, 2.4)

Mekânı Algılama Becerisi (kazanım 2.2, 2.5)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (kazanım 2.3, 2.5)

ÜNİTE: 3. İŞLETME VE İŞLETME TÜRLERİ

Kazanım ve Açıklamaları

3.1. İşletme kavramının anlamını insan-ihitiyaç ve kâr-hizmet ilişkisi bağlamında açıklar.

- İşletme kavramının tanımı yapılır ve işletmenin amaçları açıklanır.*
- Başarılı işletmelerle ilgili somut örnekler verilir.*

3.2. İşletmelerin temel fonksiyonlarını yorumlar.

- İşletmelerin temel fonksiyonları somut örnekler üzerinden açıklanır.*
- Yönetim fonksiyonları ile ilgili planlama, örgütleme, yönettme, eş güdüm ve kontrol bilgisi üzerinde du- rulur.*
- İşletmelerin iyi yönetilememesi durumunda yaşanabilecek sonuçların neler olabileceği açıklanır.*
- Finansman kaynakları üzerinde durulur.*
- Reklamın satın alma kararına etkisi irdelenerek bilinçli tüketimin önemine değinilir; toplum ve insan psikolojisi üzerindeki etkisi, sosyal psikoloji biliminden yararlanılarak açıklanır. Güncel reklamlardan ör- nekler verilir.*

3.3. İşletme türlerini sınıflandırır.

- a) İşletmeler; faaliyet alanlarına, üretim araçlarının mülkiyetine, hukuki yapılarına, büyüklüklerine, kullandıkları üretim teknolojilerine göre sınıflandırılarak açıklanır.
- b) İşletmelerin Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Kooperatifler Kanunu'na göre hukuki açıdan sınıflandırılmaları yapılır.
- c) Türk Ticaret Kanunu, Ticaret Sicili Gazetesi ilanları, Resmî Gazete örneklerinden yararlanılarak anonim şirket veya limited şirketin ana sözleşmeleri sınıfta incelenir.
- ç) İşletmelerin işleyiş bakımından sınıflandırılması yapılır.
- d) İşletmelerin ekonomik bakımdan sınıflandırılması yapılır.

3.4. Bir işletme örneğini yerinde inceleyerek gözlem sonuçlarına yönelik rapor hazırlar.

- a) İşletme ziyaretiyle ilgili bir organizasyon yapılır.
- b) Yönetim, pazarlama, insan kaynakları, pazarlama ve satış bölümünde çalışan kişilerle görüşülür.
- c) İşletmenin faaliyet alanı, türü ve çalışan sayısı hakkında bilgi alınır.

Değerler

Saygı (kazanım 3.4)

Sorumluluk (kazanım 3.4)

Alan Becerileri

Soyutlama Becerisi (kazanım 3.1, 3.2, 3.3)

Sorgulama Becerisi (kazanım 3.2)

Mekânı Algılama Becerisi (kazanım 3.4)

ÜNİTE: 4. PROJE GELİŞTİRME**Kazanım ve Açıklamaları****4.1. İş fikrini kavramsal olarak açıklar.**

- a) İş fikri kavramının önemi üzerinde durulur.
- b) İş fikri bulmanın girişimcilik açısından önem taşıdığına dikkat çekilir.
- c) "Yaratıcı bir iş fikri; fayda sağlıyor mu, yenilik getiriyor mu, ilerleme sağlıyor mu?" sorularının cevapları üzerinde durulur.

4.2. Yaratıcı bir iş fikri oluşturur.

- a) Sorun çözmeye çalışma, kişisel becerilerini geliştirme, yeni iş fikirleri bulunabileceğine inanma, fikirler hakkında konuşma gibi unsurların iş fikri bulmada önemli olduğu vurgulanır.
- b) İş fikri bulma konusunda girişimcilerin nasıl bir yol izledikleri açıklanır.
- c) Girişimciliğin, insan ve toplum ihtiyaçları doğrultusunda yaratıcı fikirlerin ve piyasadaki fırsatların değerlendirilmesi ile gelişip değiştiği vurgulanır.

4.3. Bir iş fikrinin projeye dönüşüm sürecini aşamalarıyla açıklar.

- Proje kavramı açıklanır ve bir iş fikrinin yatırıma dönüşmesinde projenin önemi vurgulanır.*
- Bir iş fikrinin projeye dönüşümü için hangi sorulara cevap bulunması gerektiği açıklanır.*
- Girişimcinin ve işletme yönetiminin proje planlamada dikkat etmesi gereken unsurların neler olduğu açıklanır.*
- Ön proje araştırmaları ekonomi disiplininden yararlanılarak açıklanır.*
- Projenin yatırıma dönüşmesi için en önemli basamakların neler olduğu açıklanır.*

4.4. Bir iş fikrinden hareketle örnek proje çalışması hazırlar.

Bir iş fikriyle ilgili sınıfta her öğrencinin katılacağı örnek proje çalışması yapılır.

4.5. Fizibilite çalışmasının amacını açıklar.

- Fizibilite kavramı üzerinde durulur.*
- Fizibilite çalışmalarının yapılış amacı, aşamaları ve fizibilite raporu üzerinde durulur.*

4.6. İş planı kavramını açıklayarak amacını belirtir.

- Plan yapmanın başarı üzerindeki etkisi açıklanır.*
- Plan kavramından yola çıkarak iş planı açıklanır.*
- Girişimci açısından iş planının önemi ve yararları üzerinde durulur.*

4.7. Örnek bir iş planını inceleyerek kendi taslak iş planını hazırlar.

- Girişimcilerin hazırladıkları iş planı örnekleri ile ilgili araştırma yapılır. Araştırma sonuçları sınıf içinde yazılı, sözlü ve görsel olarak paylaşılır.*
- İş planı örnekleri üzerinden finansal risk konusuna değinilir.*
- İyi hazırlanan iş planının girişimcinin ve işletme yönetiminin başarıya ulaşmasına olan katkısı vurgulanır.*
- İş planında; iş tanımı, pazarlama planı, mali plan, faaliyete geçme, çalışma ve organizasyon bölümlerinin bulunması gerektiği vurgulanır.*
- İş planının zayıf ve güçlü yönlerini belirlemek amacıyla Swot Analizi yani GZFT (güçlü-zayıf yönler, fırsat ve tehditler) yapılır.*

Değerler

Dürüstlük (kazanım 4.2)

Alan Becerileri

Soyutlama Becerisi (kazanım 4.2, 4.5, 4.6, 4.7)

Sorgulama Becerisi (kazanım 4.1, 4.2)

ÜNİTE: 5. GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER VE GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER

Kazanım ve Açıklamaları

5.1. Girişimciliğin tarihsel sürecini yorumlar.

- Girişimciliğin tarihsel süreci açıklanır.*
- Kültürel, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin girişimcilik kavramına yenilikler getirdiği üzerinde durulur.*
- 21. yy.da ulusal ve uluslararası alanlardaki iş birliklerinin girişimciliğin de önemini artırdığı üzerinde durulur.*
- Girişimciliğin gelişim süreci irdelenirken tarih disiplininin yararlanılır.*

5.2. Girişimcileri bekleyen iş fırsatlarını açıklar.

- Günümüzdeki iş fırsatlarından franchising (frençayzing), internet girişimciliği, bayilik, distribütörlük, patent, marka, endüstriyel tasarım, know how (nov hav) kavramları açıklanır.*
- Türkiye’de ve dünyada giyim, yiyecek, içecek sektörlerinde faaliyet gösteren girişimcilerin yaptıkları iş ile ilgili başarıları üzerinde durulur.*

5.3. Girişimcileri bekleyen iş fırsatlarını örnekler üzerinden yorumlar.

- Ülkemizde fikirlerini projeye dönüştüren, yatırım yapan ve fırsatları kazanca dönüştüren genç girişimcilerin olduğu belirtilir.*
- Ülkemizdeki genç girişimciler hakkında araştırma yapılır.*
- Genç girişimcilerin ne tür iş fırsatını değerlendirdiği üzerinde durulur.*

5.4. KOSGEB ve faaliyetlerini diğer kuruluşlardan ayırt eder.

- Gelişen teknoloji ve hızla değişen yaşam koşulları ile yeni iş fırsatlarını değerlendiren girişimcilerin bilgi, eğitim, finans gibi konularda desteğe ihtiyaç duydukları belirtilir.*
- Girişimcileri destekleyen kurum ve kuruluşların olduğu açıklanır.*
- Bakanlıkların, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu’nun (TKDK), KOSGEB, TÜBİTAK, İŞKUR gibi kuruluşların, kalkınma ajanslarının, belediyelerin ve bankaların girişimcileri desteklediği belirtilir.*

5.5. KOSGEB girişimcilik sertifikasından yararlanma yollarını açıklar.

- KOSGEB faaliyetleri, KOSGEB’e başvuru süreci, eğitimler ve girişimcilik sertifikaları hakkında bilgi verilir.*
- Girişimcilerin iş kurma ve yürütme konusunda bilgi sahibi olmaları, bu süreçte rol ve sorumluluklarının farkına varmaları ve iş fikirlerine yönelik iş modelini hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmaları amacıyla geleneksel girişimcilik eğitimi almaları gerektiği vurgulanır.*
- KOSGEB’in sağladığı destekler konusu ekonomi disiplininin yararlanılarak açıklanır.*

5.6. KOBİ'lere destek programından yararlanma yollarını açıklar.

- Küçük ve orta büyüklükteki işletmelere örnek verilerek KOBİ'nin ne olduğu açıklanır.*
- KOBİ'lerin gelişmek ve iş kalitelerini yükseltmek için hem maddi hem de kurumsal ihtiyaçları üzerinde durulur.*
- Ülkemizde de özellikle KOSGEB, KOBİ Destek Paketleri ile birçok farklı programda devlet desteğinin kesin-tisiz olarak verildiği üzerinde durulur.*

5.7. Girişimcilerin aşması gereken engelleri analiz eder.

- Girişimcilerin faaliyetlerini yaparken karşı karşıya kalabilecekleri ekonomik istikrarsızlık, bürokratik süreçler, vergi yükü, bilgisizlik, öz güven eksikliği, sermaye ve finansman yokluğu gibi engeller üzerinde durulur.*

b) Girişimcilerin aşması gereken engeller konusunda ekonomi disiplininin yararlanılır.

5.8. Girişimci deneyimlerini örnekler üzerinden inceleyerek girişimcilik önerilerini analiz eder.

a) Davet edilen bir girişimciden ed'nilen bilgilerden hareketle; iş fikri bulma, iş kurmaya karar verme, pazar seçimi, finansman sağlama, iş planı yapma ve ekip çalışması konularının önemi tartışılır.

b) Girişimcilerden girişimcilere öneriler konusu işlenirken psikoloji disiplininin yararlanılır.

5.9. Girişimcilerin yasal sorumluluklarını açıklar.

a) Vergi ile ilgili kurumlar (Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Vergi Dairesi) ve temel vergi terimleri (Vergi Mükellefi, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi, Beyanname) açıklanır.

b) Ticari defter tutma, defterleri tasdik ettirme ve vergi ödeme konularının girişimcinin vergi dairesine karşı sorumlulukları içinde yer aldığı açıklanır.

c) Vergi bilinci ve kamu hizmetlerinin karşılanabilmesi için verginin önemi üzerinde durulur.

ç) Girişimcinin Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) karşı sorumlulukları arasında iş yeri numarası alma, sigortalı işe giriş ve işten çıkış bildirgesi, sigorta prim ödemesi, e-Bildirge ve aylık prim hizmet belgesi ile bildirimde bulunmasının yer aldığı açıklanır.

d) Girişimcinin bağlı olduğu belediyeye karşı iş yeri açma, çalışma ruhsatı ve hafta sonu çalışma izni alma gibi sorumluluklarının olduğu açıklanır.

e) Aktif, bilinçli ve yasal sorumluluklarını yerine getiren girişimcilerin topluma örnek olduklarına vurgu yapılır.

f) Girişimcilerin vergi dairesi, belediye ve SGK'ye karşı sorumlulukları konularında hukuk disiplininin yararlanılır.

5.10. Girişimcilerin sosyal sorumluluklarını örneklerle açıklar.

a) Girişimcilerin yapmış olduğu faaliyetlerle; işsizliğin azaltılması, kültürel ortamın geliştirilmesi, toplumun refah ve düzeni için hareket etmesi gerektiği vurgulanır.

b) Girişimcilerin sosyal sorumlulukları konusunda sosyoloji disiplininin yararlanılır.

c) Özel gereksinimli bireyler ile kadın çalışanların çalışan nüfusa dâhil edilmesi gerektiği vurgulanır.

ç) Çocuk işçi çalıştırmanın yasal sorumlulukları üzerinde durulur.

5.11. İş ahlakı kavramını açıklar.

a) Ahlak kavramının kişilerin, toplulukların doğru ve yanlışlarını yöneten ilkeler ya da değerler bütünü olduğu açıklanır.

b) Genel ahlak kurallarının iş ahlakına nasıl yansıdığına vurgu yapılarak neyin doğru neyin yanlış, kimin haklı kimin haksız olduğu konusunda inançlara dayalı ilkeler ve kurallar bütünü olduğu bilgisi verilir.

c) Etik ilkelerin, toplumsal yaşamın sürekliliği yanında iş yaşamının da önemli bir parçası olduğu vurgulanır.

ç) Girişimcilerin rakiplerine, çalışanlarına, müşterilerine, devlete ve topluma karşı sorumluluklarının bilincinde şeffaf, güvenilir, dürüst, saygılı ve yardımsever davranışlarının etik ilkeler olduğu ifade edilir.

d) Girişimcilikte etik konusu işlenirken sosyoloji disiplini ile din kültürü ve ahlak bilgisi disiplinlerinden yararlanılır.

5.12. İş ahlakını olumlu ve olumsuz örnekler üzerinden analiz eder.

a) İş ahlakı ile ilgili kısa hikâyeler aracılığıyla öğrencilerin konuyla ilgili tartışmaları sağlanır.

b) İş ahlakı, dürüstlük, güvenilirlik, şeffaf olma, hilesiz mal satma gibi unsurların toplumsal sorumluluk kadar millî bir boyutunun olduğu da vurgulanır.

Değerler

Vatanseverlik (kazanım 5.6, 5.7)

Dürüstlük (kazanım 5.2, 5.11, 5.12)

Sorumluluk (kazanım 5.10)

Saygı (kazanım 5.3)

Adalet (kazanım 5.9)

Alan Becerileri

Soyutlama Becerisi (kazanım 5.2, 5.3, 5.4, 5.6, 5.9, 5.11)

Sorgulama Becerisi (kazanım 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12)

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (kazanım 5.1)

Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi (kazanım 5.1)

ORTAÖĞRETİM
RUSÇA DERSİ
A1, A2, B1, B2

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	5
1.2.2. YETKİNLİKLER	5
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
1.5. SONUÇ	8
2. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI	9
2.1. DERSİN AMAÇLARI	9
2.2. TÜRKİYE'DE RUSÇA ÖĞRETİMİ NEDENLERİ	9
2.3. DERSİN KAPSAMI	10
2.4. RUSÇA DERSİ ALAN BECERİLERİ	11
3. RUSÇA DERSİ ÖĞRENME - ÖĞRETME SÜRECİ	13
4. YABANCI DİL EĞİTİMİNDE GÖRSEL VE İŞİTSEL MATERYALLER	14
5. RUSÇA DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
6. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	15
7. RUSÇA DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI	16
8. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	16
9. DİL SEVİYELERİNE GÖRE KAZANIMLAR	19

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teorisi ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler, bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programı toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı; değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlığa katkı vermeyi sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun

gerekliliklerine uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. BİRDEN ÇOK DİLİ KULLANMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenebilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak, kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığını ve metodolojiden yararlanma beceri ve isteğini içermektedir. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel ve sorumlu kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL, SOSYAL VE ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtmaya, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alınarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir. Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin, bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

1.5. SONUÇ

Elimizdeki programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçtiğimiz üzerine bilgi vermek de yerinde olacaktır. Bu bağlamda:

- Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen öğretim programları incelenmiş,
- Yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- Rusça dersine yönelik okul türlerine göre haftalık ders çizelgeleri incelenmiş,

- İllerden gelen Rusça branşı ile ilgili zümre raporları incelenmiş,
- Rusça dersine yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,
- Akademisyenler ve Rusça dersi öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin sonucunda elde edilen veriler derlenmiş,

Bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı hazırlanmıştır. Programın uygulanmasına geçildikten sonraki aşamada ise yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre yine gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle Rusça A1, A2, B1, B2 Ders Programı'nın, gelişmelerle ve bilimsel, sosyal, teknolojik vb. ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmış olacaktır.

2. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI

2.1. DERSİN AMAÇLARI

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı ile öğrencilerden;

1. Rusça öğrenmeye istekli olmaları,
2. Hedef dili günlük yaşamda sözlü ve yazılı olarak kullanabilmeleri,
3. Rusça söz varlığını zenginleştirmeleri,
4. Hedef dil olan Rusçada dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmeleri,
5. Kendilerini Rusça ifade etmeleri,
6. Rusça iletişim kurmaları,
7. İş birliği yapma, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerini geliştirmeleri,
8. Rusça öğrenirken ana dilinin zenginliğinin farkına varmaları,
9. Bilgi teknolojilerinden yararlanarak öğrenme becerilerini geliştirmeleri,
10. Dil öğrenimi ile kültür arasında sıkı bir ilişki olduğunu fark etmeleri,
11. Kültürel farklılıklara saygı duymaları,
12. Rusya'nın coğrafyası hakkında bilgi edinmeleri beklenmektedir.

Burada ifade edilen özel amaçların her birinin kazanımlarda karşılığı yer almaktadır. Öğrenme etkinliklerinin planlanmasında ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında, genel amaçlarla kazanımlar bir bütünlük içinde değerlendirilmelidir.

2.2. TÜRKİYE'DE RUSÇA ÖĞRETİMİ NEDENLERİ

Rusça Türkiye'de en çok öğrenilen diller arasında yer alır. Bunun başlıca sebebi iki ülke arasındaki olumlu ilişkilerin her alanda (ekonomi, kültür, turizm, eğitim, askeri v.b.) gelişmesidir. Bu bağlamda Rusça öğrenmenin önemli gerekçelerinden bazılarını şu şekilde açıklamak mümkündür:

1. Geniş bir coğrafyada konuşulan Rusça, Birleşmiş Milletlerin resmî dillerinden biridir.
2. Avrasya'nın hâkim dili olan Rusça sayesinde birçok kültür ile tanışmak mümkündür.
3. Bilim ve teknoloji alanında çok önemli bir dil olan Rusça, yazılım ve programlama dilinde çok

fazla kullanılmaktadır.

4. Dünyaca ünlü Rus edebiyatının da önemi düşünüldüğünde, Rusça sanat terim ve kavramları bakımından oldukça zengin bir dildir.
5. Günümüzde Rusya, Türkiye'nin turizm sektörüne önemli katkı sağlamaktadır ve Rusça öğrenmek özellikle turizm alanında istihdam imkânını artırmaktadır.
6. Globalleşen dünyada Rusça ticaret dili olarak da anılmaktadır.
7. Türkiye ve Rusya arasında yakın ilişkilerin olması gelecekte Rusçayı daha da önemli hâle getirecektir.

2.3. DERSİN KAPSAMI

Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı öğrencilerin;

1. Zihinsel gelişim düzeylerine uygun,
2. Bilişsel alanla (okuduğunu anlama, yorumlama, karşılaştırma vb.) ilgili,
3. Duyuşsal alanla (dil öğrenmekten zevk alma vb.) ilgili,
4. Psikomotor alanla (dil kullanımı ile ilgili kasların geliştirilmesi, iletişimde vücut dilinin kullanılması, jest ve mimikler vb.) ilgili,
5. İletişimsel becerileri (dilsel, sosyo-dilbilimsel, edimsel yetiler) geliştirmeye yönelik,
6. Not tutma, altını çizme, dikkati sunulan bilgide tutma, kendi kendine öğrenme için materyalleri düzenleme ve kullanma yeteneği gibi çalışma becerilerini geliştirmeye yönelik,
7. Dört dil becerisini dengeli biçimde geliştirmeye yönelik,
8. Kendi kültür değerlerini yabancılara aktarma, hedef dili konuşan ülkelerin kültür değerlerini ayırt etme ve hedef dilin yaşadığı kültürü tanıma gibi kültürlerarası yetiyi geliştirmeye yönelik,
9. Öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini tanımlarına yardımcı olacak ve onlara kendilerini değerlendirme olanağı tanıyan,
10. Öğrencilerin iş birliği yaparak, birlikte sorumlulukları paylaşarak çalışabilecekleri öğrenme ortamlarına imkân sağlayan,
11. Özellikle uygulamaya yönelik beceriler aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine imkan sağlayan kazanımlara yer verilmiştir.

Bilgi Görseli 1: Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı'nın Kapsamı

2.4. RUSÇA DERSİ ALAN BECERİLERİ

Yabancı dil öğretiminde “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kriterleri esas alınarak dinleme, konuşma, telaffuz, okuma ve yazma öğretimleri ele alınmış ve sınıf içi uygulamalara yer verilmiştir. Öğretim programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel beceri ve yeterliliklere ilişkin açıklamalar aşağıda sıralanmıştır:

► Dinleme

Dinleme, günlük hayatta iletişimin gerçekleşebilmesi ve aynı zamanda eğitim ortamında öğrenmenin sağlanabilmesi için gereksinim duyulan bir dil becerisidir. Dinleme, edilgen bir işlem değildir; tam tersine bireyin etkin katılımı ile gerçekleşir. Dinleme aynı zamanda konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, bağlam içerisinde değerlendirmek, düzenlemek, aralarındaki ilişkiyi saptamak, yorumlamak, belleğinde saklamaya değer bulduklarını seçip ayırmak gibi farklı zihinsel süreçleri gerektirmektedir. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencinin hedef dili duymasını sağlamak dinleme becerisinin gelişmesi için tek başına yeterli değildir. Bu doğrultuda dil sınıflarında dinleme becerisinin geliştirilmesi için farklı amaçlarla farklı dinlemelere yer verilmesi önem taşımaktadır. Öğrenme-öğretme sürecinde, oluşturulacak veya seçilecek etkinlik ve çalışmalarda farklı dinleme türleri göz önünde bulundurulmalı; uzman kişilerce hazırlanmış, sözcük ve cümle vurgusu içeren, akıllı tahtaya uyumlu kaynaklardan yararlanılmalıdır. Dinleme becerisi içsel bir süreç olduğundan dinleme etkinlikleri sonrasında anlamın gerçekleşip gerçekleşmediğini çözümleyebilmek için dinleme sonrası konuşma ve yazma gibi uygulamaya yönelik becerilerin kullanılmasını gerektiren çalışmalara da yer verilmelidir. Dinleme etkinliklerinde dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası aşamaları gerçekleştirmek; öğrenciyi dinleme stratejilerini kullanmaya özendirmek, etkileşimsel öğrenmeye olanak tanımak ve anlamlı öğrenmeyi desteklemek için önemlidir.

► Konuşma

Yabancı dil öğretiminde önemli amaçlardan biri, öğrencinin hedef dilde kendisini sözlü olarak ifade edebilmesidir. Konuşma, öğrencilerin bilişsel becerilerinin yanı sıra psikomotor becerileriyle de eş zamanlı olarak gerçekleşir. Aynı zamanda öğrencinin kendine güvenerek konuşması gibi duyuşsal becerileri konuşmayı etkilemektedir. Sesletim kurallarını doğru uygulamak; mimik, jest gibi sözel olmayan iletişimi etkili olarak kullanmak da konuşmayı destekleyen öğeler olarak önemlidir. Konuşma sırasında konuşmanın akıcılığını sağlama, anlaşılmayan noktaları tekrarlama, aynı ifadeyi başka kelime ve yapıları kullanarak ifade etme gibi farklı amaçlara uygun iletişim stratejilerinden yararlanılabileceği gibi özür dileme, ricada bulunma, bilgi aktarma, reddetme gibi farklı dil işlevleri de kullanılabilir. Rusça Dersi Öğretim Programı'nda, “sözlü anlatım” ve “karşılıklı konuşma” alt becerileri için ayrıca bir başlık açılmamış; “konuşma” genel başlığı içinde değerlendirilmiştir. Sözlü anlatım; sunum, görüş bildirme etkinlikleri gibi karşıdaki kişiden cevap beklentisi olmaksızın gerçekleştirilir. Sunum, planlı (bir konuda sunum yapmak vb.) veya plansız (okunan ya da dinlenen bir metindeki konulara ilişkin sorulara kısa cevaplar vermek vb.) olabilir. Karşılıklı konuşma ise daha çok yüz yüze gerçekleşir. Öğrencilerin sözlü anlatım ve karşılıklı konuşma becerilerini kazanabilmesi için etkinliklerin farklı konuşma türlerini gözeterek hazırlanması gerekmektedir. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik olan etkinlik ve/veya yöntemler (tartışma, diyalog oluşturma, münazara, söyleşi, sunum, okuma tiyatrosu, hikâye anlatımı, iletişim oyunları vb.) öğrencilerin düzeylerine uygun olarak seçilmeli ve öğrenciler kendilerini ifade edebilmeleri için teşvik edilmelidir.

► Telaffuz

Telaffuz, seslerin ve kelimelerin söyleniş biçimidir. Ancak doğal iletişim sürecinde seslerin tek tek özelliklerini öğrenmekten çok diğer seslerle bir arada nasıl söylenildiğini bilmek önem kazanmaktadır. Bu sebeple kelimelerin, deyimlerin ve hatta daha uzun birimlerin söylenişlerini öğrenmek, sesleri teker teker öğrenmekten çok daha önemlidir. Ayrıca anlamı tamamen değiştiren ses üstü öğeler; vurgu, tonlama gibi doğru şekilde modellenemezler ise iletişimi bozan öğelere dönüşüp öğrencide kalıcı hâle gelebilir. Telaffuz öğretimi öğretmenin, kendisinin ve öğrencilerinin konuşmalarını kaydederek sınıfta dinletmesi ya da hedef dilde televizyon programlarının izlettirilmesi şeklinde olmalıdır.

► Okuma

Yabancı dil öğrenme sürecinde okuma becerisinin geliştirilmesi önemlidir. Okuma becerisinin geliştirilmesi; öğrencilerin yazılı metinler aracılığıyla farklı kültürleri tanıyabilmelerine, iletişim teknolojilerini etkin kullanarak dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilmelerine, araştırma yapabilmelerine ve araştırmaları sonucunda elde ettikleri bilgileri tüm hayatları boyunca etkin olarak kullanabilmelerine olanak tanır. Okuma; sadece metinde yer alan kelime, söz öbeği, cümlelerin anlamını çözümlenme olarak algılanmamalıdır. Okuma; öğrencilerin çıkarım yapma, analiz etme, sorgulama, değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını gerektiren önemli bir süreç olarak görülmelidir. Okumanın söz varlığını geliştirmek, kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı anlamları ayırt edebilmek, öğrenilen dilsel yapıların özgün metinlerde kullanımını görebilmek, dilsel üretim için doğal bir bağlam oluşturmak gibi önemli işlevleri de bulunmaktadır. Okuma becerisinin geliştirilmesinde; öğrencilerin düzeylerine uygun, ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik, gerçek hayatla ve disiplinlerarası ilişkilendirme yapmalarına olanak sağlayacak metinlere yer verilmeli ve eleştirel düşünme, sorgulama, yorumlama, değerlendirme gibi becerileri kullanmalarını gerektiren, etkin katılımlarını sağlayacak etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrenme-öğretme sürecinde okuma öncesi, sırası ve sonrasında farklı tür etkinliklere yer verilmesi ve her üç aşamada etkinliklerin dengeli bir dağılımının yapılması gerekmektedir. Okuma öncesindeki etkinlikler öğrencilerin ön bilgilerini ve deneyimlerini kullanmalarına, okuma sırasındaki etkinlikler üst bilişsel becerilerin harekete geçirilmesine, okuma sonrasındaki etkinlikler ise üst bilişsel becerilerin yanı sıra farklı dil becerilerinin kullanılmasına ve gerçek hayatla, diğer disiplin alanlarıyla ilişkilendirme yapılmasına olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

► Yazma

Yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerisinin en son gelişeni yazma becerisidir. Yazma, farklı amaçlarla kullanılabilir etkili bir araçtır. Bu beceri; resmî veya özel mektuplar, kartlar, e-posta, kısa metin mesajları, sosyal bloglara yazma, sosyal paylaşım siteleri duvarlarına yazma, davet yazısı yazma, öz geçmiş yazma, form doldurma, not alma vb. etkinliklerle geliştirilmelidir. Yazma, diğer dil becerilerinin gelişmesine önemli katkı sağladığı gibi kişinin duygu, düşünce ve bilgisini düzenleyip ifade etmesine de aracı olmaktadır. Öğrencilerin yazma sürecinde plan yapma, yazılı ürünlerini aşamalı olarak geliştirme, düşüncelerini destekleme, yazdıklarını değerlendirme gibi farklı beceri ve yeterlilikleri geliştirmelerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir. Yazma becerisine yönelik bu uygulamalardan önce öğrencilere uygun örnekler verilmeli; okuma ve inceleme etkinlikleri tür özelliklerine, kullanılan alışlagelmiş yapılara dikkati çekecek yönde geliştirilmelidir. Aynı şekilde metinde akışı sağlayan ve metne bütünlük getiren bağlaçları kendi ürettikleri metinlerde kullanmaları istenmeden önce, karışık düzende verilmiş bir metni bağdaşıklık ve bağlaşıklık ilkelerini gözeterek doğru bir düzene getirmeleri bir ön etkinlik olarak verilebilir. Ayrıca öğretmen, yazma alışkanlığı edinmeleri ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri hususunda öğrencileri teşvik etmelidir.

3. RUSÇA DERSİ ÖĞRENME - ÖĞRETME SÜRECİ

Yabancı dil öğretimi, doğrusal bir faaliyet olmadığından tek bir öğrenme-öğretme yaklaşımının benimsenmesi, strateji ya da yöntem uygulanması uygun olmayacaktır. Bu bakımdan öğrenme-öğretme süreci yapılandırılırken her öğrencinin farklı zaman, tarz ve hızda öğrenebileceği, hazırbulunuşluk düzeyi ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin bilgilerini yapılandırırken etkin olmaları, eski ve yeni bilgileri arasında bağ kurabilmeleri, öğrendiklerini farklı durumlarda kullanabilmeleri, bilgiyi nasıl bulacaklarını ve kullanacaklarını kavramaları sağlanmalıdır. Bu, dil öğreniminin devamlılığını sağlayacaktır. Bu bakımdan yabancı dil dersi bağımsız bir ders olarak düşünülmemelidir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin günlük hayatlarıyla ve diğer disiplinlerle ilişkilendirme yapabilecekleri çalışmalara yer verilmelidir. Öğrenme-öğretme sürecinde şu etkinliklere yer verilebilir:

1. Etkileşimsel etkinlikler (çevrim içi tartışma, resmî tartışma, münazara, iş birliği, grup çalışmaları, söyleşi, telekomünikasyon araçlarını kullanma, çevrim içi konuşma, amaç odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği, bir muhatabını anlama vb.)
2. Algısal etkinlikler (sözlü anlama, diğer kişiler arasında geçen konuşmaları anlama, seyirci veya dinleyici olarak anlama, duyuruları ve talimatları anlama, işitsel kitle iletişim araçlarını ve kayıtlarını anlama, TV, film ve video izleme, kaliteli vakit geçirme etkinliği olarak okuma vb.)
3. Uygulamaya dönük etkinlikler (sözlü anlatım, bağlantılı tekli konuşma deneyimini anlatma, bilgi verme ve gerekçelendirme, bir topluluk önünde konuşma, yazılı anlatım, rapor ve makaleler)
4. Aktarım etkinlikleri (bir metni aktarma, bilgiyi açıklama, yazılı bir metni çevirme, not alma, sunum, seminer, toplantı, yaratıcı metinlere kişisel cevap verme, yaratıcı metinleri analiz etme ve eleştirme, bir grup içinde iş birliği yapma ve grup çalışması yönetme, dili uyarlama, bir metni düzene sokma vb.) öğrencilerin öğretmenleri ve sınıf arkadaşları ile iletişim kurmalarına olanak sağlayacaktır.

Dil öğrenimi sürecinde hata yapmanın normal ve yararlı olduğu unutulmamalıdır. Öğrencilerin hatalarını düzeltebilmeleri için sistemli bir geribildirim yaklaşımı benimsenmelidir. Dil süreçleri şeklinde olan yanlışlar, göz ardı edilse de sistematik hatalar, özellikle iletişimi kesintiye uğrattığında, kesinlikle düzeltilmelidir. Öğrencilerin kendi dil kullanımlarını bilinçli bir şekilde izlemeleri, yazılı ve sözlü anlatımlarında karşı tarafa vermek istedikleri mesajın istedikleri gibi ulaşıp ulaşmadığını kontrol etmeleri ve hatalarının farkına varabilmeleri için gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Dil öğretimi için sınıf ortamı düzenlenirken etkileşim ön planda tutulmalı, öğrencinin beklenti ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Sınıf ortamı, hedef dille ve onun çeşitlilik içeren dilsel ve kültürel öğeleriyle ilişkilendirilmelidir. Öğrencilerin iş birliği yapmalarına, kendilerini rahatlıkla ifade etmelerine olanak sağlanmalıdır. Özellikle dinleme ve konuşma çalışmalarında görgü kurallarına uymanın, iletişim kurarken kişilerin birbirlerine karşı saygılı olmalarının gerekliliği vurgulanmalıdır. Dil öğretimi; temel dil becerilerinin yanı sıra eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, analitik düşünme, problem çözme, değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerilerin edinilmesi ve geliştirilmesinde etkilidir. Bu bakımdan öğrenme-öğretme sürecinde tek bir yaklaşımın benimsenmesi uygun olmayacaktır. Çeşitli strateji ve yöntemlerin dengeli şekilde bir arada kullanılması, bu becerilerin edindirilmesinde etkili olacaktır.

4. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL VE İŞİTSEL MATERYALLER

A. İki Boyutlu Görsel Materyaller	B. Üç Boyutlu Görsel Materyaller
1. Haritalar	1. Gerçek Nesnelere
2. Diyagramlar	2. Modeller
3. Şemalar	3. Maketler
4. Tablolar	4. Çoklu Ortam Takımları
5. Grafikler	
6. Resimler	

C. Yazı ve Gösterim Tahtaları	D. Görsel ve İşitsel Materyaller	E. Yazılı Materyaller
1. Elektronik Beyaz Tahtalar	1. Kısa Filmler	1. Ders/Öğretmen Kitapları
2. Yazı Tahtaları	2. Videolar	2. Alıştırma Kitapları
3. Manyetik Tahtalar	3. Bilgisayar Dil Programları	3. Hikâyeler ve Romanlar
4. Bülten Tahtaları	4. İnternet teknolojileri	4. Broşürler ve Dergiler

Dört temel dil becerisinin geliştirilmesi ve programın verimli bir şekilde uygulanabilmesi için bilgisayar, projeksiyon veya etkileşimli tahta, ses sistemi, internet bağlantısı ve standart bilişim teknolojileri donanımları sağlanmalıdır. Ayrıca dersi verecek öğretmen/öğretmenlerin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nden (http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/04144518_CEFR_TR.pdf) başvuru kaynağı olarak yararlanmaları önem arz etmektedir.

Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı'nın hazırlanmasında faydalanılan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni; dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek ve geliştirmek için hazırlanmış "ortak bir çerçeve" dir.

Bu çerçevede; Dil öğrenenlerin, hedef dilde iletişim kurmak için neleri bilmeleri gerektiği, bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yetilerini geliştirmeleri gerektiği kapsamlı olarak açıklanmıştır. Dil öğrenenlerin, dil yeterlilik düzeyleri tanımlanmıştır. Modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı, Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerinin üstesinden gelinmesi hedeflenmiştir.

Bu çerçeveden; Eğitim yöneticileri, ders tasarımcıları, öğretmenler, eğitici (formatör) öğretmenler, sınav kurulları vb. birimler faydalanabilir.

Dil öğrenme programlarının planlanması sürecinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nden aşağıdaki şekilde yararlanmak mümkündür.

Kapsamlı: Dil öğrenenleri tüm dil ve iletişimsel yeterlik alanlarında geliştirmek

Modüler: Dil öğrenenin dil yeterliliği sadece belirli alanlarda ve belli bir amaç için geliştirmek

Ağırlıklı: Dil öğreniminin belirli yönlerini vurgulayarak diğer alanlara göre bazı öğrenim alanlarında daha yüksek öğrenim ve beceri düzey basamaklarını gösteren özel bir "profil" oluşturmak

Kısmi: Sadece belli etkinlik ve becerileri (örneğin, algılama alanında) geliştirmek

5. RUSÇA DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin programla kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri ne oranda edindiğinin tespitinde kullanılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geribildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar verilmesini sağlayacaktır. Öğrenme-öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretim programıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri türü ve düzeyleri ile uyumlu olmalıdır. Bilişsel becerilerin (dinlediğini anlama, okuduğunu anlama, yazma) ölçülmesinde kullanılan yazılı sınavlar yapılandırılırken öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerinin yordanmasına olanak sağlayan çeşitli madde türlerinden yararlanılmalıdır. Hazırlanan maddeler; görsel unsurlar, grafik düzenleyiciler (kavram haritaları, zihin haritaları vb.), tablo ve grafiklerle zenginleştirilmeli ve bunların aktif kullanımlarını gerektirmelidir. Yazılı sınavlarda kelime bilgisi, dil bilgisi, okuduğunu anlama, dinlediğini anlama ve yazma becerilerine yönelik soru hazırlanırken bu becerileri temsil eden madde türlerinin ve kazanım içeriklerinin dil seviyelerine uygun olarak dengeli şekilde dağılım yapılmasına özen gösterilmelidir. Yabancı dil öğrenimi, bilişsel ve psikomotor becerilerin yanı sıra duyuşsal becerilerin edinilmesini de gerektirmektedir. Duyuşsal becerilerin (sorumluluk alma, iş birliği, görgü kurallarına uyma vb.) değerlendirilmesinde gözlem formlarından yararlanılmalı, ilgili becerilere dönük ölçütlere yer verilmelidir. Bilişsel, psikomotor ve duyuşsal becerilerin değerlendirilmesinde performans çalışmaları ve projelerden yararlanılabilir. Bu çalışmalar yapılandırılırken öğrencilerin günlük hayatta ilişkilendirebilecekleri, disiplinlerarası ilişkilendirme yapabilecekleri ve üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını gerektiren görevlere yer verilmesi önemlidir.

6. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Sınıf düzeyi değil, dil seviyeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Dil yeterlilik düzeylerine göre düzenlenmiş olan kazanımların işlenişinde tema ve içerikler de dikkate alınarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine dengeli olacak şekilde yer verilmelidir.
3. İçeriği destekleyen sözlü ve yazılı anlatım etkinliklerine yer verilmelidir. Bu etkinlikler, temaya bağlı olarak verilen metni (diyalog, şiir, gazete haberi vb.) destekleyecek nitelikte olmalı; içerikle ilişkili bağımsız konuşma-anlatma ve yazma-anlatma çalışmalarına yer verilmelidir.
4. İşlenecek konularda ana dil ile hedef dilin kullanıldığı ülkelerin kültürel öğelerine ilişkin örnekler verilmeli, öğrencinin yabancı olduğu dünya ile kendi ülkesini sosyal ve kültürel açıdan karşılaştırmasına olanak sağlanmalıdır.
5. Okuma metinlerinde öğrencilerin yeni öğrenecekleri sözcük ya da kalıpların yanında öğrenmiş olduğu sözcük ya da kalıplara yer verilmelidir. Okuma metinleri seçilirken sarmal yapı göz önünde bulundurulmalıdır. Ders kitapları ve yardımcı materyallerde okuma metinleriyle ilgili dil düzeyine uygun alıştırmalara yer verilmelidir.
6. Her ünite sonunda yazma çalışmalarına yer verilmelidir. Dil seviyesine uygun olarak yazma alıştırmalarına basit sözcük ya da kalıplarla başlanmalı, kısa metinlerle devam edilmelidir. Uzun metinler A1 seviyesinde yer almamalıdır.

RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI

7. Konuşma konuları ders kitabında yer almalıdır. Konuşma konuları ilgi çekici, günlük hayatla ilişkili ve öğrenci seviyesine uygun olmalıdır.
8. Temanın işlenişinde içerikle ilgili metinler, hikâyeler, haberler, söyleşiler, diyaloglar, ansiklopedik bilgiler, şarkılar, şiirler, görseller vb. kullanılmalıdır.

7. RUSÇA DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI

Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı'na göre düzenlenecek kitaplar için önerilen forma sayıları aşağıda verilmiştir.

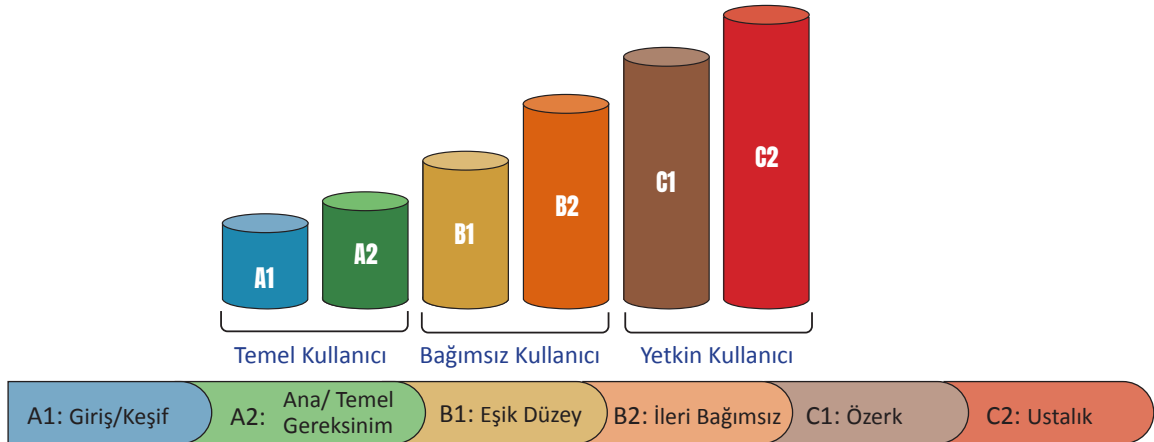
Tablo 1: Rusça Dersi Kitap Forma Sayıları

DÜZEY	DERS KİTABI		ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI		ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI	
	Kitap Boyutu	Forma sayısı	Kitap Boyutu	Forma sayısı	Kitap Boyutu	Forma sayısı
A1	19,5x27,5	11-13	19,5x27,5	6-8	19,5x27,5	14-17
A2	19,5x27,5	11-13	19,5x27,5	6-8	19,5x27,5	14-17
B1	19,5x27,5	11-13	19,5x27,5	6-8	19,5x27,5	14-17
B2	19,5x27,5	11-13	19,5x27,5	6-8	19,5x27,5	14-17

8. RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı kazanımları yapılandırılırken “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” içinde belirlenen ve dil öğretiminde kullanılması önerilen tanımlamalar (temel kullanıcı, bağımsız kullanıcı ve yetkin kullanıcı) dikkate alınmıştır (Şekil 1).

Şekil 1: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Dil Yeterlilik Seviyeleri ve Ara Seviye Tamamlayıcıları

Tablo 2: Ders Saatlerine Göre Dil Yeterlilik Seviyeleri

Ders Saati Aralığı	Dil Yeterlilik Seviyesi	Dil seviyesi Toplam Ders Saati
120-200	A1	A1 düzeyi 200 ders saati
200-640	A2	A2 düzeyi 440 ders saati
640-1100	B1	B1 düzeyi 460 ders saati
1100-1820	B2	B2 düzeyi 720 ders saati

Tablo 3: Programın Tema ve İçerik Yapısı

Tema Adı		
Tema İçerikleri	Kazanımlar	İşlevsel Dil Yapıları ve Dil Bilgisi Formları

Tablo 4: Programın Kazanım Yapısı

Tablo 5: Dil Yeterlilik Düzeyleri ve Dört Temel Beceriye Göre Kazanım Sayıları

Dil Düzeyi	Dinleme	Konuşma	Okuma	Yazma	Toplam
A1	28	38	24	23	113
A2	24	30	20	21	95
B1	21	28	20	21	90
B2	20	20	18	21	79

Ortaöğretim kurumları için hazırlanan yabancı dil öğretim programlarında kazanımlar ve içerik “öğrenen merkezli” yaklaşıma göre düzenlenmiş olup öğrenenlerin iş birliği yaparak ve birlikte sorumluluğu paylaşarak çalışabilecekleri şekilde oluşturulmuştur.

Rusça Dersi A1, A2, B1, B2 Öğretim Programı içerisinde yer alan temalar temel ve bağımsız kullanıcı düzeyi göz önünde bulundurularak A1 seviyesinde 10, A2 seviyesinde 10, B1 seviyesinde 10 ve B2 seviyesinde 10 olmak üzere toplam 40 temadan oluşmaktadır.

Tablo 6: Dil Yeterlilik Düzeylerine Göre Tema İsimleri

TEMA NO.	A1	A2	B1	B2
1	ВВЕДЕНИЕ В ЯЗЫК	ДАВАЙТЕ РАССКАЖЕМ О СЕБЕ	ЗАМЕТКИ ПУТЕШЕСТВЕННИКА	СТРАНЫ И КУЛЬТУРЫ
2	ЗНАКОМСТВО, ПРИВЕТСТВИЕ, ПРОЩАНИЕ	СТРАНИЦЫ ПРОШЛОГО	А КАК ПО ВАШЕМУ?	ЕДЫ И ФЕСТИВАЛИ
3	МОЯ СЕМЬЯ И МОЙ ДОМ	ПОГОВОРИМ ОБ ИСКУССТВЕ	ПОГОВОРИМ О НАШИХ ПРИВЫЧКАХ	ЦИФРОВАЯ МОЛОДЁЖЬ
4	МОЁ ОБРАЗОВАНИЕ	ПУТЕШЕСТВУЕМ	МОИ ЦЕЛИ И ДОСТИЖЕНИЯ	ПРОФЕССИИ БУДУЩЕГО
5	МОИ ИНТЕРЕСЫ	ЧЕМ Я МОГУ ПОМОЧЬ?	МОЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ	УСПЕШНЫЕ ЛЮДИ И ИХ ИСТОРИИ
6	МОЕ ТЕЛО И ВНЕШНИЙ ВИД	МЫ ЛЮБИМ ПОДАРКИ	МОЯ ДЕЛОВАЯ ЖИЗНЬ	ЭМОЦИИ И ПСИХОЛОГИЯ
7	МОЯ СТРАНА И МОЙ ГОРОД	ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ?	ПОГОВОРИМ О ЦИФРАХ	НАУКА И ОБЩЕСТВО
8	ДЕЛАЕМ ПОКУПКИ	УЗНАЕМ О ТУРЦИИ И РОССИИ	ЧИТАЕМ И УЗНАЁМ НОВОЕ	СОЦИАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
9	ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ И СПОРТ	ГОВОРИМ КРАСИВО	ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ СИТУАЦИИ И ПРОБЛЕМЫ	ЭКОНОМИКА В МИРЕ
10	КЛИМАТ И ПРИРОДА	РАБОЧИЙ ДЕНЬ	ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ	ПРАВА ЧЕЛОВЕКА

Tablo 7: Temaların ve İçeriklerin İşlenişinde Kullanılabilecek Uygulamalar

METODİK TEKNİKLER VE UYGULAMALAR
<ul style="list-style-type: none"> ▸ Fonetik, gramer ve sözcüklerle ilgili becerilerin gelişimini motive edici sözlü ve yazılı etkinliklerde bulunma ▸ Konuşma esnasında prognostik becerilerin gelişimini motive etme ▸ Sesli materyallerin kullanımı (videolar, TV programları vb.) ▸ Grafiksel görsellerin kullanımı (tablolar, diyagramlar) ▸ Eğitici oyunların kullanımı ▸ Monolojik ifadelerin kullanımı ▸ İletişim repliklerinin kullanımı ▸ Okunan metnin yazıya dökülmesi ▸ Yazılı metin oluşturulması ▸ Fonksiyonel yapıların sık tekrarı ve sabitlemesi ▸ Bilgisayar programları ve internet kaynaklarının eğitim sürecinde kullanımı ▸ Müzikal, edebî ve şiirsel materyallerin eğitim sürecinde kullanılması ▸ “Soru-cevap” yönteminin kullanımı ▸ Konuya göre motive edici simülasyonların kullanımı ▸ Didaktik oyunların kullanımı ▸ Geçmiş konuları sık tekrarlama prensibinin uygulanması ▸ İletişimsel prensip ilkesinin kullanımı ▸ Sözlü (dinleme, konuşma) ve yazılı (okuma, yazma) anlatıma katılımın sağlanması ▸ Olayların, eylemlerin ve olguların sözel ifadelerinin kullanımı ▸ Oyun dersleri, tartışmalar ve kolektif çalışma organizasyonlarının kullanımı ▸ Telekomünikasyon araçlarının kullanımı

9. DİL SEVİYELERİNE GÖRE KAZANIMLAR

Tablo 8: Ortak Dil Yeterlilik Seviyeleri Tanımlamaları

	Anlama		Konuşma		Yazma	
	Dinleme	Okuma	Karşılıklı Konuşma	Sözlü Anlatım	Yazma	
Temel Kullanıcı	A1	Kendisi, ailesi ve yakın çevresi ile ilgili tanınmış sözcükleri ve temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilir.	Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilir.	Karşısındaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinlemesi ve söylemek istediklerini oluşturmada yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilir. O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilir.	Yaşadığı yeri ve tanıdığı insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilir.	Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin, tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin, otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.
	A2	Kendisini doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilir. Örneğin; en temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek. Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşünceyi kavrayabilir.	Kısa ve basit metinleri okuyabilir. İlanlar, kullanım kılavuzları, menüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilir.	Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilir. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasa da kısa sohbetlere katılabilir.	Basit bir dille ailesini ve diğer insanları, yaşam koşullarını, eğitim geçmişini ve son işini betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilir.	Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.
Bağımsız Kullanıcı	B1	İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilir. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanına giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilir.	Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilir. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilir.	Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilir. Bildik, ilgi alanına giren ya da günlük yaşamla ilgili (aile, hobi, iş, yolculuk gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilir.	Deneyimlerini, hayallerini, umutlarını, isteklerini ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilir. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilir. Bir öyküyü anlatabilir, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilir ve izlenimlerini belirtebilir.	Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.

RUSÇA DERSİ A1, A2, B1, B2 ÖĞRETİM PROGRAMI

Bağımsız Kullanıcı	B2	Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilir. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilir. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilir.	Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilir. Çağdaş edebî düzyazıyı anlayabilir.	Öğrendiği dili hedef dilde konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilir. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerini açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilir.	İlgi alanına giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilir. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilir.	İlgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenleri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.
	Yetkin Kullanıcı	C1	Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilir. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilir.	Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut (söz sanatlarının, kelimelerin mecazi anlamlarının olmadığı) diğer bir adı ile öğretici ya da edebî metinleri okuyabilir, ilgi alanıyla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilir.	Kullanacağı sözcükleri çok fazla aramaksızın, kendini akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilir. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir. Düşünce ve fikirlerini açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşısındakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilir.	Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmasını tamamlayabilir.
	C2	İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmez. Sadece ana dili konuşma hızında ise, aksana alışabilmesi için biraz zamana ihtiyacı olabilir.	Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dil bilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilir.	Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilir. Kendini akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde vurgulayabilir.	Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmasını etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilir.	Uygun bir üslup ile açık ve akıcı metinler yazabilir. Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıksal bir yapılandırmayla bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilir. Mesleki ya da edebî yapıt özetleri ve eleştirileri yazabilir.

“Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Dil Yeterlilik Seviyeleri ve Ara Seviye Tamamlayıcıları” öğrenenlere, öğretmenlere ve eğitim çerçevesi içinde yer alan diğer kullanıcılara rehberlik etmek amacıyla altı düzeyin her birinde dilin temel kullanım kategorileri tanımlanmış ve bu tanımlar kazanımların şekillendirilmesinde etkili olmuştur (Tablo 8).

**УРОВЕНЬ
A1
(ЭЛЕМЕНТАРНЫЙ)**

ТЕМА 1: ВВЕДЕНИЕ В ЯЗЫК

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ								
<ol style="list-style-type: none"> 1. Буквы и звуки 2. Гласные и согласные звуки 3. Глухие и звонкие согласные 4. Дифтонги 5. Мягкий и твёрдый знаки 6. Интонация 	<p>Аудирование</p> <p>A1.1.A1. Умеет различать звуки русского языка.</p> <p>A1.1.A2. Умеет различать палатализованные и непалатализованные звуки.</p> <p>A1.1.A3. Умеет различать ударные слоги.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.1.G1. Умеет произносить звуки русского языка.</p> <p>A1.1.G2. Умеет произносить палатализованные согласные.</p> <p>A1.1.G3. Умеет произносить односложные и двусложные слова.</p> <p>A1.1.G4. Умеет выделять ударение.</p> <p>A1.1.G5. Умеет говорить с правильной интонацией.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.1.C1. Умеет читать буквы русского алфавита.</p> <p>A1.1.C2. Умеет читать односложные и двусложные слова.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.1.P1. Умеет писать буквы русского алфавита.</p> <p>A1.1.P2. Умеет писать односложные и двусложные слова.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="289 544 353 824">Согласные буквы</th> <th data-bbox="289 232 353 544">Согласные звуки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="353 544 764 824">б, в, г, д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ</td> <td data-bbox="353 232 764 544">[б], [б'], [в], [в'], [г], [г'], [д], [д'], [з], [з'], [к], [к'], [л], [л'], [м], [м'], [н], [н'], [п], [п'], [р], [р'], [с], [с'], [т], [т'], [ф], [ф'], [х], [х'], [ж], [ш], [ц], [й'], [ч'], [щ']</td> </tr> <tr> <th data-bbox="798 544 862 824">Гласные буквы</th> <th data-bbox="798 232 862 544">Гласные звуки</th> </tr> <tr> <td data-bbox="862 544 951 824">а, о, и, е, ё, э, ы, у, ю, я</td> <td data-bbox="862 232 951 544">[а], [о], [и], [э], [у], [ы]</td> </tr> </tbody> </table>	Согласные буквы	Согласные звуки	б, в, г, д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ	[б], [б'], [в], [в'], [г], [г'], [д], [д'], [з], [з'], [к], [к'], [л], [л'], [м], [м'], [н], [н'], [п], [п'], [р], [р'], [с], [с'], [т], [т'], [ф], [ф'], [х], [х'], [ж], [ш], [ц], [й'], [ч'], [щ']	Гласные буквы	Гласные звуки	а, о, и, е, ё, э, ы, у, ю, я	[а], [о], [и], [э], [у], [ы]
Согласные буквы	Согласные звуки									
б, в, г, д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ	[б], [б'], [в], [в'], [г], [г'], [д], [д'], [з], [з'], [к], [к'], [л], [л'], [м], [м'], [н], [н'], [п], [п'], [р], [р'], [с], [с'], [т], [т'], [ф], [ф'], [х], [х'], [ж], [ш], [ц], [й'], [ч'], [щ']									
Гласные буквы	Гласные звуки									
а, о, и, е, ё, э, ы, у, ю, я	[а], [о], [и], [э], [у], [ы]									

ТЕМА 2: ЗНАКОМСТВО, ПРИВЕТСТВИЕ, ПРОЩАНИЕ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Представление окружающих лиц и название предметов</p> <p>2. Приветствие, знакомство, прощание</p> <p>3. Утверждение и отрицание</p>	<p>Аудирование А1.2.А1. Умеет различать на слух знакомые слова из простого текста. А1.2.А2. Распознаёт на слух реплики приветствия, знакомства, прощания. А1.2.А3. Различает на слух положительные, отрицательные и вопросительные предложения.</p> <p>Говорение А1.2.Г1. Умеет представлять окружающих людей и называть объекты. А1.2.Г2. Может ответить простые вопросы о себе. А1.2.Г3. Умеет использовать в речи простые фразы приветствия, знакомства, прощания. А1.2.Г4. Использует в речи утвердительные и отрицательные предложения.</p> <p>Чтение А1.2.Ч1. Умеет читать короткие тексты с правильным соотношением об окружающих. А1.2.Ч2. Умеет читать короткие диалоги о знакомстве, приветствии и прощании.</p> <p>Письмо А1.2.П1. Умеет письменно рассказывать о себе и окружающих с 4-6 простыми предложениями. А1.2.П2. Умеет создавать простые монологи и диалоги о знакомстве, приветствии и прощании.</p>	<p>Что это? - Это стол. Это кто? - Это Иван. Кто он? Он учитель. Нет, это не Али, это Ахмет. Он: дом, стол, класс... Она: сестра, книга, школа... Оно: окно, море, письмо... Личные местоимения: я, ты, он, она, мы, вы, они. Союзы «а» и «и» Привет, здравствуй... Доброе утро!/Добрый день! Добрый вечер!/Спокойной ночи! До свидания!/До встречи! Как дела? Как поживаете? Хорошо, плохо, нормально... Приятно познакомиться. Кто ты? - Я Таня. А ты? - А Барыш. Здравствуйте! Как поживаете? - Спасибо, я в порядке. А вы? Отлично. Это книга? Да, это книга. Нет, это не книга. Это словарь.</p>

ТЕМА 3: МОЯ СЕМЬЯ И МОЙ ДОМ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Предоставление информации о семье и доме</p> <p>2. Числа (1-20)</p> <p>3. Выражение возраста</p> <p>4. Указание места окружающих объектов</p> <p>5. Профессии</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.3.A1. Распознаёт на слух лексику на тему “семья и дом”.</p> <p>A1.3.A2. Распознаёт подсчет чисел от 1 до 20.</p> <p>A1.3.A3. Умеет различать на слух вопросы о возрасте и профессии.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.3.G1. Может рассказать простыми предложениями о семье и доме.</p> <p>A1.3.G2. Умеет правильно говорить свой возраст собеседнику.</p> <p>A1.3.G3. Умеет выразить местоположении окружающих объектов.</p> <p>A1.3.G4. Умеет делать простую презентацию, дополненную визуальными эффектами, используя знакомые слова о семье и доме.</p> <p>A1.3.G5. Может ответить на вопросы об определённых профессий.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.3.C1. Может правильно прочитывать повседневные фразы о семье и доме.</p> <p>A1.3.C2. Умеет читать числа от 1 до 20.</p> <p>A1.3.C3. Умеет правильно читать названия профессий.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.3.P1. Может написать абзац с простыми предложениями, в котором представлены члены семьи.</p> <p>A1.3.P2. Может написать названия предметов в своей комнате и доме и места их нахождения.</p>	<p>Это мой брат - это мои братья.</p> <p>Она моя сестра, а это мой брат.</p> <p>Где твоя мама? А вот и моя мама. (там, здесь, дома)</p> <p>Как тебя зовут? - Меня зовут Иван.</p> <p>Как его/её зовут? - Её зовут Анна.(его зовут...)</p> <p>Числа: один, два, три, четыре ... двадцать.</p> <p>Сколько лет? 1, 2, 3...16 лет. (год - года - лет)</p> <p>Он учитель. Она инженер.</p> <p>Чья это комната? Это моя комната.</p> <p>Это его дедушка.</p> <p>У меня есть (тебя, нас, них) машина.</p> <p>У тебя есть сестра? Да, у меня есть сестра./Нет, у меня есть брат.</p> <p>Глаголы: Делать, работать.</p> <p>Я работаю, ты работаешь, он работает...</p> <p>Союзы “или”, “и ... и...”, “тоже, и”</p> <p>Это кухня или гостиная?</p> <p>Это и моя комната, и комната моего брата.</p> <p>Это стул, это тоже стул.</p> <p>Семья – это основная ячейка общества.</p> <p>Семья — это не просто важная вещь, это всё.</p>

ТЕМА 4: МОЁ ОБРАЗОВАНИЕ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Школьная лексика и этикет 2. Выражения направления 3. Дни недели 4. Наречия времени 5. Признак действия 	<p>Аудирование А1.4.А1. Распознаёт на слух этикетные выражения. А1.4.А2. Умеет различать на слух выражения направления. А1.4.А3. Распознаёт на слух названия дней недели и слова обозначающие время.</p> <p>Говорение А1.4.Г1. Умеет правильно выразить этикетные выражения во время разговора. А1.4.Г2. Может использовать в речи слова, указывающие на признак действия. А1.4.Г3. Умеет правильно употребить дни недели в диалоге. А1.4.Г4. Умеет отвечать на вопросы, заданные относительно наречий времени.</p> <p>Чтение А1.4.Ч1. Умеет читать с правильным произношением небольшие тексты и диалоги на тему повседневной жизни. А1.4.Ч2. Правильно читает выражения времени, названия дней недели и слова, обозначающие признаки действия.</p> <p>Письмо А1.4.П1. Умеет составлять предложения о повседневной жизни А1.4.П2. Умеет описывать свои повседневные дела.</p>	<p>Формы: прощу прощения, извините, пожалуйста, спасибо. Пожалуйста, встаньте, закройте дверь, проходите сюда, сядьте и т. д. Где столовая? - Справа (слева, внизу, наверху, позади) Дни недели: понедельник, вторник, среда ... Сегодня понедельник, а завтра вторник. Глаголы: работать, играть, отдыхать, завтракать, обедать, ужинать. Я встаю рано утром, завтракаю, иду в школу, делаю домашнее задание, ужинаю, слушаю музыку, играю на пианино... Вечером я обычно гуляю. Наречия: интересно, скучно, красиво, плохо, быстро, медленно, длинно, коротко, правильно, неправильно, громко, тихо. Как он работает? - Он хорошо работает. Ты говоришь быстро. Глаголы: говорить, знать, учиться. Я говорю по-русски. Он знает английский. Мы изучаем турецкий язык. Был - была - было... Ещё/уже, сначала/потом, раньше (год, месяц, день назад) Ты знаешь русский? - Нет, я еще не знаю/Да, уже хорошо знаю. Раньше я хорошо читал по-русски. Вчера мы работали всего час.</p>

TEMA 5: MOI INTERESY		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Интересы и хобби</p> <p>2. Наречия кратности и места</p> <p>3. Намерения и навыки</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.5.A1. Различает на слух выражения связанные с хобби и интересами.</p> <p>A1.5.A2. Различает вопросы об интересах и хобби, и правильно реагирует на них.</p> <p>A1.5.A3. Умеет различать выражения, указывающие на кратность и место.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.5.G1. Умеет говорить о том, что ему нравится или не нравится. Делать.</p> <p>A1.5.G2. Умеет задавать вопросы об увлечениях и интересах.</p> <p>A1.5.G3. Умеет использовать в речи выражения, указывающие на кратность и место.</p> <p>A1.5.G4. Может выразить простыми предложениями свои намерения и навыки.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.5.C1. Умеет читать простые тексты о хобби и привычках.</p> <p>A1.5.C2. Умеет читать тексты с правильным соотношением, содержащие фразы с временами года.</p> <p>A1.5.C3. Правильно читает выражения, указывающие на место и кратность действия.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.5.P1. Может написать простой текст о хобби и привычках.</p> <p>A1.5.P2. Может написать простые предложения, используя наречия места и кратности.</p> <p>A1.5.P3. Может написать простые предложения, используя выражения, обозначающие намерения и навыки.</p>	<p>Хобби, петь, танцевать, играть, слушать, читать, ходить на фестивали, путешествовать, рисовать, уметь, быть занятым... Футбол, теннис, шахматы, гитара, скрипка...</p> <p>Есть ли у вас хобби?</p> <p>Какой ваш самый любимый вид спорта?</p> <p>Когда? - Редко, часто, иногда, всегда, каждый день...</p> <p>Глаголы: любить, учиться, говорить, помнить, смотреть.</p> <p>Я люблю/не люблю читать, плавать, фотографировать, смотреть фильмы...</p> <p>Где? - На/В</p> <p>Где ты был вчера? - Я был в кафе.</p> <p>Я играю в баскетбол в школе.</p> <p>О чем/о ком Вы читаете/говорите?</p> <p>Быть</p> <p>Я буду рисовать.</p> <p>Он будет смотреть фильм.</p> <p>Почему? - Потому что...</p> <p>Почему ты не работаешь? - Потому что я устал.</p> <p>Глаголы: уметь, мочь, хотеть.</p> <p>Я могу плавать. Я умею готовить.</p> <p>Я хочу играть в шахматы.</p>

ТЕМА 6: МОЕ ТЕЛО И ВНЕШНИЙ ВИД		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Части тела</p> <p>2. Цвета</p> <p>3. Качество и признак объекта</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.6.A1. Распознаёт на слух названия частей тела.</p> <p>A1.6.A2. Различает на слух названия основных цветов.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.6.G1. Может назвать части тела.</p> <p>A1.6.G2. Может описать свою внешность и других людей.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.6.C1. Может правильно прочитать названия цвета.</p> <p>A1.6.C2. Правильно читает тексты, содержащие качество и признак объекта.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.6.P1. Может написать названия частей тела.</p> <p>A1.6.P2. Может написать названия цветов и свойства объектов.</p>	<p>Глаза, волосы, нос, рука, нога и т. д.</p> <p>Мои волосы чёрные. Его глаза синие.</p> <p>Какой? красивый, хороший, интересный, новый, старый, дешёвый, дорогой, красный, чёрный, зелёный, горячий, холодный, маленький, большой...</p> <p>Эта девушка высокая, у неё голубые глаза.</p> <p>Мария носит зелёную шляпку.</p> <p>Она выглядит очень красиво.</p> <p>Я ношу пальто. Мне очень идёт пальто.</p> <p>Какой это человек? Это интересный человек.</p> <p>Как он рассказывает? Он рассказывает интересно.</p> <p>Лучше/хуже</p> <p>Она говорит лучше.</p> <p>Он играет хуже.</p>

ТЕМА 7: МОЯ СТРАНА И МОЙ ГОРОД

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Страны, города и национальности</p> <p>2. Адрес, часы и время (числа от 20 и выше)</p> <p>3. Выражения времени и направления</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.7.A1. Понимает на слух информацию о времени, адресе, часах.</p> <p>A1.7.A2. Понимает на слух информацию о времени, адресе, часах, содержащуюся в монологическом высказывании.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.7.G1. Умеет давать краткую информацию о своей стране и городе.</p> <p>A1.7.G2. Умеет отвечать на вопросы о национальности.</p> <p>A1.7.G3. Умеет давать информацию о времени выполненных работ.</p> <p>A1.7.G4. Использует в диалоге временные выражения, такие как ровно, половина и четверть.</p> <p>A1.7.G5. Умеет спросить адрес места, куда он хочет пойти, во время разговора.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.7.C1. Умеет читать текст, написанный простым языком с описанием города или страны.</p> <p>A1.7.C2. Умеет читать слова и выражения о национальностях с общим отношением к их сфере применения.</p> <p>A1.7.C3. Умеет правильно читать числа от 20 и больше.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.7.P1. Умеет писать названия стран и городов.</p> <p>A1.7.P2. Умеет сочинять текст репродуктивно-продуктивного характера.</p> <p>A1.7.P3. Умеет писать выражения направления.</p>	<p>В Турции живут турки и говорят по-турецки. Соседи Турции - Греция, Иран, Болгария.</p> <p>Кто вы по национальности?</p> <p>Откуда вы?</p> <p>Вы когда-нибудь были в Анталии? В прошлом году я был в Париже. Москва-очень большой и современный город.</p> <p>Во сколько ваш самолет? В понедельник в 7 утра. Я был в музее в 15:30. Какая это улица?</p> <p>Где находится муниципалитет? Поверни направо, музей в конце дороги.</p> <p>Почему? - Поэтому</p> <p>Не только это, но и ...</p> <p>Сегодня утром я встал поздно, поэтому опоздал. В Канаде говорят не только по-английски, но и по-французски.</p> <p>Родина – Дом нации. Наш язык — Наш флаг.</p> <p>День Республики воодушевленно отмечается каждый год 29 октября.</p>

ТЕМА 8: ДЕЛАЕМ ПОКУПКИ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Предметы одежды и продукты питания.</p> <p>2. Свойства продукта и цены.</p> <p>3. Обозначение действия в будущем.</p>	<p>Аудирование A1.8.A1. Умеет распознавать на слух основные названия предметов одежды и продуктов питания. A1.8.A2. Умеет распознавать на слух вопросы о цене продукта. A1.8.A3. Распознаёт на слух лексику, связанную с характеристикой продукта. A1.8.A4. Умеет распознавать на слух наречия времени.</p> <p>Говорение A1.8.G1. Умеет давать информацию о качестве продукта и ценах . A1.8.G2. Умеет задавать вопросы о цене продукта в магазине. A1.8.G3. Умеет отвечать на вопросы о качестве предметов одежды и продуктах питания.</p> <p>Чтение A1.8.C1. Умеет правильно читать простые тексты, содержащие информацию о продуктах питания, одежде и продуктах повседневного использования. A1.8.C2. Умеет с правильным произношением читать тексты, содержащие информацию о покупках. A1.8.C3. Умеет читать ценники и информацию, характеризующую продукт.</p> <p>Письмо A1.8.P1. Умеет правильно записать письменно цифры до 20. A1.8.P2. Умеет писать о работе и планах, которые он будет выполнять в будущем.</p>	<p>Брюки, пальто, тапочки, шляпа, картофель, хлеб, меню и т. д.</p> <p>Сколько стоит...? Эта блузка стоит 50 лир.</p> <p>Эта шляпа очень дорогая. Это какой магазин? В каком отделе находится хлеб? У вас есть черное платье?</p> <p>Завтра я пойду в магазин. Сегодня вечером мы будем кушать в ресторане. Мне нужно сделать покупки. Дайте мне хлеб, пожалуйста. Дайте эту рубашку. Можно мне чай? Давай поедим.</p> <p>Дорогой/ дешёвый Эта обувь очень дорогая. Это самый дорогой ресторан в городе.</p>

ТЕМА 9: ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ И СПОРТ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Термины здоровья и спорта</p> <p>2. Глаголы движения</p> <p>3. Шаблоны советов и предложений</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.9.A1. Различает на слух определенные термины, связанные со здоровьем и спортом.</p> <p>A1.9.A2. Различает на слух элементарные коммуникативные приемы в поликлинике, на улице, в транспорте.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.9.G1. Умеет составлять простые предложения о здоровье и спорте.</p> <p>A1.9.G2. Умеет давать советы в простых шаблонах предложений.</p> <p>A1.9.G3. Умеет правильно использовать глаголы движения.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.9.C1. Умеет читать простые диалоги и тексты на тему "Здоровье и спорт".</p> <p>A1.9.C2. Умеет читать небольшие тексты с советами и предложениями, учитывая их контекст.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.9.P1. Умеет писать диалоги и тексты на тему "Здоровье".</p> <p>A1.9.P2. Умеет правильно писать простые фразы о спорте, которым он занимается.</p> <p>A1.9.P3. Умеет писать заявления, содержащие советы и предложения.</p>	<p>Какими видами спорта вы занимаетесь?</p> <p>Вы занимаетесь спортом? Я играю в теннис. Он хороший теннисист.</p> <p>Что с тобой? Что случилось?</p> <p>Я в порядке, мне плохо, я устал...</p> <p>У меня болит голова, горло...</p> <p>Идти пешком / ехать на машине.</p> <p>Утром я пошел к врачу.</p> <p>После работы я обычно хожу на пилатес.</p> <p>Куда?/Где?</p> <p>Куда вы идёте? Я иду вперёд (назад, направо, налево, туда, сюда, домой).</p> <p>Глаголы: ждать, приглашать, звать, звонить, задерживаться, видеть, смотреть.</p> <p>Я жду доктора.</p> <p>Я пригласил своего друга.</p> <p>Вы ищете больницу?</p> <p>Глаголы: пить, есть.</p> <p>Что вы думаете о диете?</p> <p>Я пью чай на завтрак.</p> <p>Я умылся.</p>

ТЕМА 10: КЛИМАТ И ПРИРОДА		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Климат, времена года, месяцы</p> <p>2. Температура воздуха и прогноз погоды</p> <p>3. Природа, растения и животные</p> <p>4. Порядковые числительные</p>	<p>Аудирование</p> <p>A1.10.A1. Умеет различать на слух информацию о климате, природе, времена года в простых текстах.</p> <p>A1.10.A2. Различает на слух диалоги с употреблением порядковых числительных.</p> <p>A1.10.A3. Умеет различать на слух названия растений и животных.</p> <p>Говорение</p> <p>A1.10.G1. Умеет отвечать на вопросы о прогнозе погоды простыми предложениями.</p> <p>A1.10.G2. Умеет задавать вопросы по теме сезонов и месяцев.</p> <p>A1.10.G3. Умеет давать короткую информацию о животных и растениях в природе.</p> <p>Чтение</p> <p>A1.10.C1. Умеет читать короткие диалоги о погоде и сезонах.</p> <p>A1.10.C2. Умеет читать короткие тексты, описывающие растения и животных.</p> <p>Письмо</p> <p>A1.10.P1. Умеет писать текст о прогнозе погоды климате и животных.</p> <p>A1.10.P2. Умеет писать простые диалоги и тексты на тему « Времена года и природа».</p>	<p>Какая сегодня погода? Сегодня солнечно, дождливо, облачно, холодно...</p> <p>Какое сейчас время года? Сейчас весна. (лето, осень, зима)</p> <p>Какой сейчас месяц? Сейчас март (январь, февраль, апрель...)</p> <p>Ваш любимый сезон / месяц? Мой любимый сезон лето./Любимый месяц май.</p> <p>В декабре в Москве очень холодно.</p> <p>Какое сегодня число? Сегодня пятое апреля.</p> <p>Первый, второй, третий... двадцатый.</p> <p>Летом в Анталии погода очень теплая и влажная. Небо синее.</p> <p>Я люблю природу.</p> <p>Ваше любимое животное? Я люблю кошек.</p> <p>Деревья и цветы любят дождь.</p> <p>Как долго?</p> <p>Всё утро, весь день, всю ночь, все лето...</p>

**УРОВЕНЬ
A2
(ЭЛЕМЕНТАРНЫЙ)**

ТЕМА 1: ДАВАЙТЕ РАССКАЖЕМ О СЕБЕ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Приветствие, знакомство, благодарность</p> <p>2. Характеристика личности</p> <p>3. Обозначение владения объектом</p>	<p>Аудирование A2.1.A1. Умеет различать на слух выражения знакомства, благодарности и приветствия. A2.1.A2. Различает на слух информацию о внешнем виде и характеристике человека в монологическом высказывании. A2.1.A3. Распознает на слух основную тему диалога, в котором присутствуют приветствия и благодарности.</p> <p>Говорение A2.1.G1. Использует выражения вежливости по отношению к другим людям во время знакомства. A2.1.G2. Умеет выражать пожелание, просьбу или своё намерение. A2.1.G3. Умеет описывать внешний вид человека. A2.1.G4. Умеет выразить в диалоге короткие предложения, содержащие выражения о владении.</p> <p>Чтение A2.1.C1. Умеет читать короткие тексты, в которых рассказывается о внешности и личностных качествах. A2.1.C2. Умеет читать сюжетные тексты, построенные на основе материала с информацией о человеке и его характеристике.</p> <p>Письмо A2.1.P1. Умеет писать личное письмо или электронное письмо, используя соответствующие стереотипные выражения, описывающие себя или кого-то другого. A2.1.P2. Умеет писать слова и фразы, которые описывают эмоции и настроение.</p>	<p>Меня зовут Ахмет. Мне 16 лет. Я студент. Я турок. У меня есть мама, папа и братья. У моего брата высокий рост, глаза голубые, волосы светлые. Мой друг любит играть в баскетбол. Моя сестра хорошо играет на гитаре. В Турции с большим уважением относятся к пожилым людям. Глаголы: бояться и ненавидеть. Я боюсь темноты, высоты. Я ненавижу опаздывать. Благодарю, признателен, рад, приятно... Я рад вас видеть. Пунктуальный, неуверенный, дисциплинированный, эгоистичный... Он очень пунктуальный. Мой приятель нерешительный. Дом брата, очки бабушки, мои волосы. У, для, без, от, кроме, до, после, во время, с... Для меня, для тебя, для него... Кроме тебя, кроме меня, кроме этого... Без тебя, без него... До тебя, после тебя...</p>

TEMA 2: СТРАНИЦЫ ПРОШЛОГО		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. События в прошлом</p> <p>2. Кто? Где? Как? Когда?</p> <p>3. Единицы измерения времени и веса</p>	<p>Аудирование</p> <p>A2.2.A1. Понимает на слух высказывания о прошедших событиях.</p> <p>A2.2.A2. Понимает на слух вопросительные слова кто, где, как, когда.</p> <p>A2.2.A3. Понимает на слух выражения, обозначающие единицы измерения.</p> <p>Говорение</p> <p>A2.2.G1. Умеет задавать вопросы о том, кто? где? когда? во время разговора.</p> <p>A2.2.G2. Умеет использовать единицы измерения в своей речи.</p> <p>A2.2.G3. Умеет давать краткую информацию о событиях прошлого.</p> <p>Чтение</p> <p>A2.2.C1. Умеет читать тексты, описывающие события в прошлом.</p> <p>A2.2.C2. Умеет читать предложения, содержащие время и единицы измерения.</p> <p>Письмо</p> <p>A2.2.P1. Умеет писать простые тексты о событиях, которые произошли в прошлом.</p> <p>A2.2.P2. Умеет писать единицы измерения.</p>	<p>На прошлой неделе, в прошлом году, прошлой ночью, 5 дней назад, в 2005 году...</p> <p>Куда ты ходил? Когда ты ходил? Где ты останавливался? С кем ты ходил? Что ты делал вчера вечером? Я прочитал всю книгу. А потом что ты делал?</p> <p>Полдня, 1 бутылка воды, 1 коробка шоколада, 2 пачки молока, 1 кусок сыра, 1 кусок хлеба.</p> <p>Я купил две газеты утром. Обычно я покупаю газеты здесь. Сначала я пошел на работу, потом в театр. Я долго готовила. Они долго разговаривали об этом. Они сказали это. Что бы вы посоветовали?</p>

ТЕМА 3: ПОВОРОРИМ ОБ ИСКУССТВЕ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Виды искусств 2. Культурная деятельность 3. Интересы и увлечения 4. Музыкальные инструменты</p>	<p>Аудирование A2.3.A1. Умеет различать на слух термины, связанные с искусством. A2.3.A2. Понимает на слух тексты о художественных мероприятиях. A2.3.A3. Умеет различать на слух названия музыкальных инструментов.</p> <p>Говорение A2.3.G1. Умеет составлять простые предложения об интересах и хобби. A2.3.G2. Умеет задавать вопросы о художественных мероприятиях. A2.3.G3. Может дать краткую информацию о музыкальных инструментах.</p> <p>Чтение A2.3.C1. Умеет читать выражения (фрагменты текста) с художественными терминами. A2.3.C2. Умеет читать об интересах и правильно произносить его содержание.</p> <p>Письмо A2.3.P1. Может написать простой текст о музыке, литературе или о знаменитости. A2.3.P2. Умеет писать короткие предложения о музыкальных инструментах. A2.3.P3. Может написать текст о своих увлечениях.</p>	<p>Какой твой любимый музыкальный инструмент? Фортепиано, гитара, скрипка и т. д. Ты играешь на ...? Да, я умею играть на пианино. Как часто ты ходишь на концерт? Когда ты был в музее? Театр или кино? Глаголы: писать, вырезать, искать, плакать, просить. Что ты читаешь? Я читаю роман. О ком ты читаешь? Я читаю об Анне Ахматове. Я слушаю музыку. Я слышу тебя. Я смотрю кино. Я видел любимого актёра в фильме. Глаголы: делать, читать, давать, говорить, понимать, писать, учиться, готовить и т. д. Я читал журнал каждый день. Я читал только один журнал. Сколько? Мало, много, немного. Сколько книг вы прочитали на этой неделе? Я прочитал 3 книги. Нам нужно купить билеты в театр.</p>

TEMA 4: ПУТЕШЕСТВУЕМ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Терминология туризма</p> <p>2. Страны и их культура</p> <p>3. Путешествие, бронирование, транспорт</p>	<p>Аудирование</p> <p>A2.4.A1. Различает на слух термины, используемые в сфере туризма.</p> <p>A2.4.A2. Различает на слух названия стран.</p> <p>A2.4.A3. Понимает на слух простые объявления, анонсы, сделанные во время путешествия.</p> <p>Говорение</p> <p>A2.4.G1. Умеет рассказывать о столицах некоторых стран мира.</p> <p>A2.4.G2. Умеет обмениваться впечатлениями о достопримечательностях.</p> <p>A2.4.G3. Умеет давать советы о местах для посещения в отпуске.</p> <p>Чтение</p> <p>A2.4.C1. Умеет читать диалоги и тексты о путешествиях.</p> <p>A2.4.C2. Умеет читать брошюры, буклеты, ознакомительные тексты в консультативных и туристических центрах.</p> <p>Письмо</p> <p>A2.4.P1. Может написать собственную оценку туристическому объекту.</p> <p>A2.4.P2. Умеет писать планы, предложения и советы о путешествии.</p>	<p>Полёт, агент, багаж, бронирование, регистрация, шведский стол и т. Д...</p> <p>Прошу вас!</p> <p>Можете ли вы помочь?</p> <p>Вам нравится путешествовать?</p> <p>Какая валюта используется в этой стране?</p> <p>Какое самое известное блюдо в Японии?</p> <p>Во сколько ваш самолет?</p> <p>Откуда ты едешь?</p> <p>Куда ты едешь завтра?</p> <p>Глаголы: находиться, искать, терять, находить, ездить на машине, болеть.</p> <p>Где находится Эрмитаж?</p> <p>Я потерял чемодан.</p> <p>Я думаю, что я заболела.</p> <p>Куда вы отправились в отпуск в этом году?</p> <p>Куда направляется автобус номер 7?</p> <p>Где остановка?</p> <p>У каждого народа есть свои традиции.</p>

ТЕМА 5: ЧЕМ Я МОГУ ПОМОЧЬ?

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Терминология используемая в сфере обслуживания</p> <p>2. Оказание помощи</p> <p>3. Основная лексика на тему здоровья</p>	<p>Аудирование A2.5.A1. Распознаёт на слух термины, используемые в области обслуживания. A2.5.A2. Различает на слух простые медицинские термины.</p> <p>Говорение A2.5.G1. Умеет использовать необходимые фразы и шаблоны в своей речи, при оказании помощи. A2.5.G2. Использует в своей речи простые предложения о здоровье. A2.5.G3. Умеет задавать простые вопросы, касающиеся областей обслуживания.</p> <p>Чтение A2.5.C1. Умеет читать простые диалоги и тексты, на тему здоровья, оказания первой помощи, обслуживания. A2.5.C2. Умеет читать электронную почту и письма, содержащие простые медицинские термины.</p> <p>Письмо A2.5.P1. Умеет писать простые предложения на тему здоровья и здорового образа жизни. A2.5.P2. Умеет писать простые медицинские термины.</p>	<p>Чем я могу вам помочь? Мне нужна помощь. Спасибо за помощь. Вам что-то нужно? Что я могу сделать для вас? У вас есть медицинская страховка? Извините, я не хотел вас беспокоить....</p> <p>Глаголы: рассказать, ответить, узнать, забыть, помочь, показать, показать.</p> <p>Мне нужна ваша помощь. Вам нужно идти в больницу. Мне нужны идеи по этому вопросу.</p> <p>Вам нельзя употреблять сахар. Вы можете принимать лекарства. Что ему нужно?</p> <p>Мне нравится обслуживание здесь. Здесь мне не нравится. Доброта и сочувствие - ключи к хорошим отношениям. Никто не должен оставаться в беде один.</p>

TEMA 6: МЫ ЛЮБИМ ПОДАРКИ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Поздравления</p> <p>2. Вручение подарков</p> <p>3. Особые дни и праздники</p>	<p>Аудирование</p> <p>A2.6.A1. Умеет распознать выражения празднования и торжества.</p> <p>A2.6.A2. Выбирает нужную информацию о подарках, блюдах и обычаях из аудио и/или видео документов.</p> <p>Говорение</p> <p>A2.6.G1. Умеет формулировать поздравительные предложения, используя простые фразы.</p> <p>A2.6.G2. Умеет давать информацию о подарках, блюдах и обычаях.</p> <p>A2.6.G3. Умеет выразить своё отношение к празднику или особому дню, используя простые предложения.</p> <p>Чтение</p> <p>A2.6.C1. Умеет читать поздравительные и праздничные сообщения.</p> <p>A2.6.C2. Умеет правильно читать простые тексты, написанные в отношении особых дней и праздничных мероприятий в странах.</p> <p>Письмо</p> <p>A2.6.P1. Умеет писать простые поздравительные сообщения.</p> <p>A2.6.P2. Умеет писать простые тексты и диалоги на тему 'Праздник'.</p>	<p>Поздравляю вас с праздником.</p> <p>В Турции, мусульманские праздники-Рамадан и Курбан-Байрам.</p> <p>23 апреля в Турции отмечается государственный праздник Национального суверенитета и День защиты детей.</p> <p>Счастливого праздника.</p> <p>Тебе/Вам желаю...</p> <p>Уважаемый / Дорогой / Любимый...</p> <p>Уважаемый Иван Васильевич, поздравляю вас с днём рождения с самыми искренними пожеланиями.</p> <p>Надеюсь, вам понравится этот подарок.</p> <p>Кому? + подарить, помочь, поздравить, поздравляю, поздравляю вас с днём рождения с самыми искренними пожеланиями.</p> <p>Кому? + подарить, помочь, поздравить, поздравляю, поздравляю вас с днём рождения с самыми искренними пожеланиями.</p> <p>Я купил этот подарок Ирине.</p> <p>Я звоню маме.</p> <p>Дарить и принимать подарки -Это сунна.</p> <p>Мне / нам + холодно, жарко, хорошо, плохо, весело...</p> <p>Мне показалось забавным.</p> <p>Мне это показалось скучным.</p> <p>Свой / себя/ себе</p> <p>Я хочу подготовить подарок сам.</p>

ТЕМА 7: ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ?

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Интересные события</p> <p>2. Актуальные темы и новости</p> <p>3. Вопросы общей культуры</p>	<p>Аудирование A2.7.A1. Умеет различать на слух выражения с описанием известных личностей или событий, используемые в текстах или беседах. A2.7.A2. Умеет различать на слух вопросы на актуальные темы или о культуре.</p> <p>Говорение A2.7.G1. Умеет выразить простыми предложениями своё отношение к той или иной актуальной ситуации. A2.7.G2. Умеет отвечать на простые вопросы о культуре.</p> <p>Чтение A2.7.C1. Умеет читать простые фразы об исторических событиях. A2.7.C2. Умеет читать простые диалоги и тексты с новостями.</p> <p>Письмо A2.7.P1. Умеет писать короткие диалоги и тексты по актуальным темам и новостям. A2.7.P2. Умеет писать простые предложения и рассказы об исторических событиях.</p>	<p>Глаголы: находиться, купаться, одеваться, защищаться, встречаться, приветствоваться, мириться, начинаться, заканчиваться, заботиться...</p> <p>Шотландские мужчины носят килты.</p> <p>Самый большой ... Самый красивый ... Эйфелева башня это самая узнаваемая башня.</p> <p>Красивый - красивее Большой - больше</p> <p>С кем? С чем? Спорить, встречаться, познакомиться, общаться... Гид встретился с туристом на площади.</p> <p>О ком? О чём? О чём мы говорим сегодня?</p>

ТЕМА 8: УЗНАЕМ О ТУРЦИИ И РОССИИ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Всё о Турции</p> <p>2. Всё о России</p> <p>3. Традиции и обычаи</p>	<p>Аудирование</p> <p>A2.8.A1. Умеет различать на слух простые выражения, связанные с культурами Турции и России.</p> <p>A2.8.A2. Умеет различать на слух простые выражения, связанные с традициями и обычаями.</p> <p>Говорение</p> <p>A2.8.G1. Умеет дать краткую информацию об основных городах Турции.</p> <p>A2.8.G2. Умеет отвечать на простые и краткие вопросы о городах России.</p> <p>A2.8.G3. Умеет вести простые разговоры о языке, традициях, обычаях, обществе и экономике страны.</p> <p>Чтение</p> <p>A2.8.C1. Умеет читать простые тексты, содержащие общую информацию о России и Турции.</p> <p>A2.8.C2. Умеет читать тексты о традициях и обычаях стран.</p> <p>Письмо</p> <p>A2.8.P1. Умеет писать короткие тексты о России и Турции.</p> <p>A2.8.P2. Может написать предложения с описанием обычаев стран.</p>	<p>Турция расположена и на азиатском, и на европейском континенте.</p> <p>Россия является самой большой страной в мире. Турки очень гостеприимные.</p> <p>К кому?/Кому?/От кого?</p> <p>Мы поедem в Турцию к нашей бабушке.</p> <p>Я хочу поехать к родственникам в Россию.</p> <p>Использование глаголов движения с разными приставками (- при, -у)</p> <p>В страну приезжает большое количество туристов. В этом году в Россию приехали пять миллионов туристов.</p> <p>Как тебя зовут?/Как называется...</p> <p>Имя основателя Турции - Ататюрк.</p> <p>Столица Турции называется Анкара.</p> <p>Быть заинтересованным/занятым...</p> <p>Турецкая и российская молодёжь занимается спортом.</p> <p>Под, сверху, в середине, между, перед, позади...</p> <p>Чёрное море расположено между Украиной и Турцией.</p> <p>Работать, думать... над темой.</p> <p>Эти страны работают над вопросами климата.</p>

ТЕМА 9: ГОВОРИМ КРАСИВО

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Описание внешности</p> <p>2. Сравнение людей и предметов</p> <p>3. Приглашения и предложения презентации</p> <p>4. Комплименты, выражения вежливости</p>	<p>Аудирование A2.9.A1. Различает на слух описание внешности человека. A2.9.A2. Различает на слух поздравления и комплименты.</p> <p>Говорение A2.9.G1. Описывает людей и предметов по внешности в речи. A2.9.G2. Умеет делать комплименты собеседнику. A2.9.G3. Может описать внешность человека.</p> <p>Чтение A2.9.C1. Правильно читает тексты с описанием внешности и характеристики человека. A2.9.C2. Читает письма и тексты с поздравлениями и приглашением на мероприятие и т.п.</p> <p>Письмо A2.9.P1. Пишет приглашительные и поздравительные тексты. A2.9.P2. Пишет тексты с описанием внешности.</p>	<p>Красивый, некрасивый, высокий, низкого роста, худой, толстый, крупный, мелкий, маленький, большой, светлый, русый и т.п.</p> <p>Он высокого роста и голубоглазый. Моя подруга худая и блондинка. У Ирины волосы длинные, а у Анны длинные. Наш приятель очень трудолюбивый и скромный. Руки спортсмена сильнее.</p> <p>Поздравляю с повышением. Дарю вам этот подарок от всей души. Приглашаю вас всех на ужин. Мы детально обсудим это на предстоящем собрании. Это собрание такое же эффективное, как и предыдущее.</p> <p>Он старше, чем я / он старше меня Любовь лечит. Любовь – это сила. Любовь – это печаль перемен. Гц. Мевлана улыбка и добрые слова- Это волшебные ключи к счастью! Говорите людям приятные слова.</p>

ТЕМА 10: РАБОЧИЙ ДЕНЬ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Планирование дня</p> <p>2. Повседневная рутинная</p> <p>3. Статика - динамика</p>	<p>Аудирование</p> <p>A2.10.A1. Различает на слух выражения, используемые при планировании дня.</p> <p>A2.10.A2. Различает на слух пассивные и причинные выражения в тексте.</p> <p>Говорение</p> <p>A2.10.Г1. Даёт информацию о повседневной работе, которую необходимо выполнить.</p> <p>A2.10.Г2. Умеет объяснять причины того или иного события или проблемы.</p> <p>A2.10.Г3. Умеет задавать вопросы собеседнику о его/её повседневных действиях.</p> <p>Чтение</p> <p>A2.10.Ч1. Правильно читает тексты, содержащие информацию о повседневных действиях.</p> <p>A2.10.Ч2. Читает тексты о рабочем дне с подробностями.</p> <p>Письмо</p> <p>A2.10.П1. Пишет планы для предстоящих работ.</p> <p>A2.10.П2. Пишет тексты о своих привычках и планах.</p>	<p>Вставать, оддыхать, одеваться, устать, готовиться ...</p> <p>Я обычно читаю книги по вечерам.</p> <p>Я планирую завтра поездку за город.</p> <p>Я планирую сначала пойти в спортзал, а потом посмотреть только что вышедший фильм.</p> <p>Обычно я ложусь поздно, но вчера я лег спать рано.</p> <p>Дети обычно сначала едят, а после обеда они выходят в сад.</p> <p>Он одевается.</p> <p>Он надевает куртку.</p> <p>Он надевает куртку на ребёнка.</p>

**УРОВЕНЬ
B1
(БАЗОВЫЙ- СЕРТИФИКАЦИОННЫЙ)**

ТЕМА 1: ЗАМЕТКИ ПУТЕШЕСТВЕННИКА

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Туристическая программа</p> <p>2. Даты и время</p> <p>3. Транспорт</p> <p>4. Направление.</p> <p>5. Телефонный разговор</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.1.A1. Различает на слух выражения, обозначающие дату и время .</p> <p>V1.1.A2. Различает на слух выражения, указывающие направление движения.</p> <p>V1.1.A3. Распознает модели речи в телефонном разговоре.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.1.G1. Предоставляет информацию о туристических программах.</p> <p>V1.1.G2. Использует в своей речи выражения, обозначающие время, дату.</p> <p>V1.1.G3. Отвечает на телефонные звонки и на вопросы о деталях путешествия, используя правильные выражения.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.1.C1. Свободно читает тексты, содержащие туристические программы.</p> <p>V1.1.C2. Читает тексты, содержащие даты и время.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.1.P1. Правильно записывает даты и время.</p> <p>V1.1.P2. Пишет тексты, содержащие термины, используемые в туристических поездках.</p>	<p>Который сейчас час? Сколько времени? (разговорный) - 4 часа. (официально) - Сейчас 16:00.</p> <p>Если вы хотите присоединиться к нашему туру, вы должны купить наш тур от 1 июля.</p> <p>Мы не продаем билеты между этими датами.</p> <p>Что, где, куда? Ездить на чём?</p> <p>Она ездит на работу на автобусе.</p> <p>Добраться до центра города можно на трамвае.</p> <p>Муниципалитет находится слева, через две улицы после этого здания.</p> <p>Ало! Слушаю вас. Здравствуйте, чем я могу вам помочь?</p>

ТЕМА 2: А КАК ПО ВАШЕМУ?

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Выражение своей точки зрения 2. Компаратив 3. Суперлатив 4. Выражение чувств 	<p>Аудирование В1.2.А1. Различает на слух сравнительные выражения. В1.2.А2. Различает на слух выражения сравнения и превосходства в тексте.</p> <p>Говорение В1.2.Г1. Выражает свое мнение в своей речи. В1.2.Г2. Использует в своей речи выражения сравнения. В1.2.Г3. Задаёт вопросы, используя превосходную степень. В1.2.Г4. Задаёт вопросы о чувствах и ощущениях.</p> <p>Чтение В1.2.Ч1. Свободно и правильно читает тексты, содержащие выражения сравнения и превосходства. В1.2.Ч2. Извлекает интересующий текст из письменных источников, таких как газеты и журналы.</p> <p>Письмо В1.2.П1. Пишет предложения с изложением собственного мнения о чём-либо. В1.2.П2. Пишет предложения, содержащие выражения сравнения и превосходства. В1.2.П3. Пишет предложения с выражениями чувств и ощущений.</p>	<p>Я думаю, на мой взгляд, если спросите моего мнения, по моему ...</p> <p>Я думаю, что по этому поводу было дано много информации. Я думаю, это несправедливо.</p> <p>Вам не кажется, что эта книга очень интересная? Что вы думаете об этом?</p> <p>Сожалую, мне жаль, я огорчён, я обижен, я счастлив... Я переживаю из-за этого. Я очень зол.</p> <p>Больше всего/ больше всех Что ты любишь делать больше всего? Я предпочитаю слушать музыку. Мне нравится больше эта идея.</p> <p>Самый известный писатель того времени сказал по этому поводу следующее ...</p>

ТЕМА 3: ПОГОВОРIM О НАШИХ ПРИВЫЧКАХ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Полезные и вредные привычки</p> <p>2. Формы употребления необходимых и должествования</p> <p>3. Выражение желания и условия</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.3.A1. Различает на слух формы должствования.</p> <p>V1.3.A2. Различает на слух предложения о привычках и стиле жизни человека.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.3.G1. Строит предложения о привычках и образе жизни.</p> <p>V1.3.G2. Задаёт вопросы собеседнику о его привычках и образе жизни.</p> <p>V1.3.G3. Использует в речи конструкции, выражающие условия и желания.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.3.Ч1. Читает тексты о привычках и образе жизни людей.</p> <p>V1.3.Ч2. Читает правильно выражения условности.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.3.П1. Пишет правильно предложения о своём образе жизни и привычках.</p> <p>V1.3.П2. Пишет предложения с выражениями условия.</p>	<p>Я расставляю свои вещи по местам.</p> <p>Я пью чай с большим количеством сахара.</p> <p>Я ложусь спать рано.</p> <p>Я дам тебе знать, если опоздаю.</p> <p>Что было бы, если бы...</p> <p>Если вы хотите, чтобы мы это сделали...</p> <p>Если я освобожусь пораньше, я приготовлю ваше любимое блюдо.</p> <p>Если бы была хорошая погода, мы бы пошли гулять.</p> <p>Если бы я жил в большом доме, я бы завёл кошку.</p> <p>Я с удовольствием куплю это платье.</p> <p>Он хотел бы...</p> <p>Не могли бы вы...?</p> <p>Хотелось бы еще работать.</p> <p>Было бы неплохо, если бы вы могли ему позвонить.</p> <p>Было бы хорошо, если бы вы так не вели себя.</p>

ТЕМА 4: МОИ ЦЕЛИ И ДОСТИЖЕНИЯ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Советы, предложения и пожелания</p> <p>2. Предпочтения</p> <p>3. Побудительные выражения и</p> <p>4. Вводные слова</p>	<p>Аудирование В1.4.А1. Различает на слух выражения просьбы, предложений и пожеланий. В1.4.А2. Различает на слух побудительные выражения.</p> <p>Говорение В1.4.Г1. Использует в речи выражения просьбы и предпочтения. В1.4.Г2. Задает вопросы о предпочтениях собеседника. В1.4.Г3. Правильно использует в речи шаблоны этикетной речи.</p> <p>Чтение В1.4.Ч1. Читает правильно и свободно тексты, содержащие слова предпочтения и поощрения. В1.4.Ч2. Читает тексты, содержащие советы.</p> <p>Письмо В1.4.П1. Пишет тексты, содержащие предложения и поощрения. В1.4.П2. Пишет текст о своих предпочтениях.</p>	<p>Я много мечтаю о будущем. В какой стране вы хотите жить в будущем? Кем ты хочешь быть в будущем? Я хочу быть менеджером в хорошем отеле, поэтому хочу изучать туризм в университете.</p> <p>Я рекомендую тебе эту куртку. Вы хотите, чтобы я дал совет по этому поводу?</p> <p>В какой стране вы бы предпочли жить? Давай сегодня покатаемся на велосипеде. В следующем году поедем в отпуск за границу.</p> <p>Честно говоря, без сомнения, конечно, на самом деле, к сожалению ... Мы должны встретиться. Собственно, вышло не так, как вы думали. Честно говоря, мне очень жаль это слышать.</p>

ТЕМА 5: МОЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Стиль одежды и мода</p> <p>2. Стиль питания, здоровый образ жизни</p> <p>3. Любовь к животным</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.5.A1. Различает на слух разговоры о моде.</p> <p>V1.5.A2. Различает на слух беседу о диете и правильном питании.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.5.G1. Рассказывает о моде и современных тенденциях.</p> <p>V1.5.G2. Предоставляет простую информацию о стиле питания.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.5.C1. Читает текст о любви к животным с правильным произношением.</p> <p>V1.5.C2. Легко читает статьи и интервью с диалогами о правильном питании.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.5.P1. Пишет эссе о любви к животным и природе.</p> <p>V1.5.P2. Пишет тексты для своего интернет-блога на темы стиля питания и моды.</p>	<p>Быть, ходить (в чём?) ...</p> <p>Она была в синем пальто.</p> <p>Мне очень понравился ваш стиль одежды.</p> <p>Длинные юбки вышли из моды.</p> <p>Я не слежу за модой.</p> <p>Она любит ходить по магазинам и хорошо одевается.</p> <p>Я держусь подальше от людей, которые не любят животных.</p> <p>Прививать любовь к животным необходимо в раннем возрасте.</p> <p>Вы следите за своим питанием?</p> <p>Придаю большое значение здоровому образу жизни.</p> <p>Мне нужно похудеть.</p> <p>Я стараюсь заниматься спортом каждый день.</p>

ТЕМА 6: МОЯ ДЕЛОВАЯ ЖИЗНЬ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Выбор профессии</p> <p>2. Подача заявки на работу. Резюме</p> <p>3. Работа, карьера</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.6.A1. Различает на слух выражения, связанные с выбором профессии.</p> <p>V1.6.A2. Различает на слух объяснения, команды и инструкции используемые на работе.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.6.Г1. Может рассказать о профессии, которой хочет заниматься.</p> <p>V1.6.Г2. Задаёт вопросы об условиях труда и заработной плате при приёме на работу.</p> <p>V1.6.Г3. Может общаться с собеседником на тему о трудовой жизни и проблемах на работе.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.6.Ч1. Читает тексты и статьи о выборе профессии и продвижении по служебной лестнице.</p> <p>V1.6.Ч2. Читает электронные письма и контракты, нужные в деловой жизни.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.6.П1. Ответит письменно на объявления о вакансиях.</p> <p>V1.6.П2. Делает заметки на встречах и презентациях.</p>	<p>В будущем будут популярны профессии, связанные с искусственным интеллектом и генной инженерией. Я еще не решил, чем хочу заниматься.</p> <p>Вы можете подать заявку вместе со своим резюме. Думаю, я подхожу для этой работы.</p> <p>Быть, работать (кем?)...</p> <p>Я работала учителем в частной средней школе 3 года. У меня есть опыт .</p> <p>Какие у вас условия работы ?</p> <p>Человек, которого мы ищем для этой работы, должен иметь квалификацию.</p> <p>(ответственный, хорошее общение, адаптация к рабочему графику, военная служба, водительские права и т. д.)</p> <p>Это мой коллега, мы работаем в одном офисе. Я принял к сведению то, что вы сказали.</p> <p>У меня сложный график, но я люблю свою работу.</p> <p>Хочу в будущем быть менеджером в хорошей компании.</p>

ТЕМА 7: ПОВОРОИМ О ЦИФРАХ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Количественные и порядковые числительные</p> <p>2. Собирательные числительные</p> <p>3. Время, даты, временные промежутки</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.7.A1. Различает на слух простые числа и порядковые номера.</p> <p>V1.7.A2. Различает на слух выражения времени и даты.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.7.G1. Использует в речи числительные в правильной форме.</p> <p>V1.7.G2. Предоставляет информацию о времени и продолжительности сроков.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.7.C1. Правильно читает тексты, содержащие дату, время и продолжительность времени.</p> <p>V1.7.C2. Читает тексты, содержащие числительные.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.7.P1. Пишет тексты, содержащие время и числа.</p> <p>V1.7.P2. Пишет предложения с указанием даты и времени.</p>	<p>Мой номер телефона 324 58 49.</p> <p>Встретимся ровно в девять часов.</p> <p>Я живу в двух шагах отсюда.</p> <p>С момента инцидента прошло десять лет.</p> <p>Оба пришли в класс.</p> <p>Оба брата были похожи на своих отцов.</p> <p>Мы увидели на улице трех щенков.</p> <p>В нашей группе три профессора.</p> <p>Было пять минут третьего.</p> <p>Скоро будет пять часов.</p> <p>В какой день ты вернешься домой?</p> <p>Я буду дома в 12 часов в пятницу.</p> <p>В следующем году мы едем в отпуск в Италию.</p> <p>Приехали в Москву на неделю.</p> <p>На какой срок вы бы хотели снять эту квартиру?</p>

ТЕМА 8: ЧИТАЕМ И УЗНАЁМ НОВОЕ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Культурная деятельность</p> <p>2. Окружающий мир и природа</p> <p>3. Технологии</p>	<p>Аудирование</p> <p>V1.8.A1. Распознаёт на слух выражения об искусстве, литературе, культуре.</p> <p>V1.8.A2. Правильно реагирует на разговоры о природе и окружающей среде.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.8.Г1. Сообщает свое мнение о посещённом музее.</p> <p>V1.8.Г2. Выступает с короткой речью на тему глобального потепления.</p> <p>V1.8.Г3. Говорит о преимуществах и недостатках современных технологий.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.8.Ч1. Читает афиши, буклеты и рекламную информацию об арт-событиях.</p> <p>V1.8.Ч2. Читает статьи о технологических разработках с правильным произношением.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.8.П1. Может письменно изложить свое мнение о просмотренном фильме или спектакле.</p> <p>V1.8.П2. Пишет короткий текст (фрагмент) о проблемах экологии.</p>	<p>Я интересуюсь русской литературой.</p> <p>Вы любите ходить в картинную галерею?</p> <p>Я хожу в кино, но больше люблю театр.</p> <p>Какую музыку ты слушаешь?</p> <p>Сегодня люди больше заботятся об окружающей среде.</p> <p>Нам нужно использовать больше возобновляемой энергии.</p> <p>Что вы думаете об изменении климата?</p> <p>Технологи облегчают жизнь, но они также вызывают такие проблемы, как социальный аутизм и безработица .</p> <p>Я внимательно слежу за развитием технологий.</p> <p>Как вы думаете, каким будет образование в будущем?</p> <p>Наша религия, Ислам, требует от нас читать.</p>

ТЕМА 9: ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ СИТУАЦИИ И ПРОБЛЕМЫ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Предоставление информации о негативных ситуациях 2. Предоставление информации о чрезвычайных ситуациях 3. Выражение недовольства 	<p>Аудирование</p> <p>V1.9.A1. Распознает на слух диалоги о пережитых негативных ситуациях.</p> <p>V1.9.A2. Распознает на слух инструкции, что делать в чрезвычайных ситуациях.</p> <p>Говорение</p> <p>V1.9.G1. Составляет предложения, связанные с негативными ситуациями, опираясь на визуальные эффекты.</p> <p>V1.9.G2. Отвечает на вопросы о том, что делать в чрезвычайной ситуации.</p> <p>V1.9.G3. Выражает своё недовольство собеседнику во время разговора.</p> <p>Чтение</p> <p>V1.9.C1. Читает текст о негативных ситуациях с правильным произношением.</p> <p>V1.9.C2. Находит поддерживающие идеи в тексте о чрезвычайных ситуациях.</p> <p>Письмо</p> <p>V1.9.P1. Дополняет предложения, содержащие неблагоприятные ситуации.</p> <p>V1.9.P2. Готовит доску предупреждений о том, что делать в чрезвычайных ситуациях.</p>	<p>Землетрясение, наводнение, пожар, стихийное бедствие, чрезвычайная ситуация, паника, шок, разочарование...</p> <p>Потерять, сломаться, быть украденным, беспокоиться, чувствовать себя некомфортно, попасть в аварию, вести записи...</p> <p>Я не могу войти в дом, потому что потерял ключ.</p> <p>Позвони 112, когда возникнет пожар.</p> <p>Во время землетрясения не входите в здание, пока не прекратятся толчки.</p> <p>Идите в полицейский участок.</p> <p>Это ситуация мне не нравится.</p> <p>Меня беспокоит, что ты не следуешь правилам.</p>

ТЕМА 10: ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Выражение условий</p> <p>2. Предоставление информации о последствиях событий и ситуаций</p> <p>3. Выражение статуса и компетентности</p>	<p>Аудирование В1.10.А1. Распознает на слух выражения, описывающие обстоятельства ситуации. В1.10.А2. Различает высказывания об изменении статуса, происходящих в диалогах.</p> <p>Говорение В1.10.Г1. Ведёт диалоги, которые содержат полезные советы. В1.10.Г2. Говорит о действиях, которые он не мог сделать раньше, но теперь может.</p> <p>Чтение В1.10.Ч1. Определяет фразы, связанные с полезными советами, которые передаются в диалоге. В1.10.Ч2. Читает условные предложения, приведенные в тексте, с правильным произношением.</p> <p>Письмо В1.10.П1. Отвечает письменно собеседнику об изменениях статуса. В1.10.П2. Пишет предложения, касающиеся компетентности и некомпетентности.</p>	<p>Совет, умение, отношение, промедление, спешка, ответственность...</p> <p>Достичь, проявить себя, высказаться, выполнить задачу, достичь цели, обеспечить общение...</p> <p>Если ты согласишься спать пораньше, тебе не составит труда проснуться.</p> <p>Чтение книг обогащает вашу речь.</p> <p>Ты путешествуешь с гидом по странам, куда едешь, потому что не знаешь языка.</p> <p>Перестань откладывать.</p>

**УРОВЕНЬ
B2
(БАЗОВЫЙ- СЕРТИФИКАЦИОННЫЙ)**

ТЕМА 1: СТРАНЫ И КУЛЬТУРЫ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Традиции и обычаи</p> <p>2. Культурные мероприятия и фестивали</p> <p>3. Национальности и языки</p>	<p>Аудирование</p> <p>V2.1.A1. Распознает на слух выражения относящиеся к обычаям и традициям, передаваемые в разговоре.</p> <p>V2.1.A2. Распознает на слух разговор о культурных фестивалях.</p> <p>Говорение</p> <p>V2.1.G1. Высказывает свое мнение о традициях и обычаях.</p> <p>V2.1.G2. Кратко рассказывает о культурных мероприятиях и фестивалях.</p> <p>Чтение</p> <p>V2.1.C1. Читает плакаты, брошюры, рекламные материалы о культурных мероприятиях.</p> <p>V2.1.C2. Читает статью о нациях и их официальных языках с правильным произношением.</p> <p>Письмо</p> <p>V2.1.P1. Пишет короткий текст о традициях и обычаях своей страны.</p> <p>V2.1.P2. Пишет своё мнение о разных народах.</p>	<p>Традиция, обычай, народ, праздник, столица, достопримечательности, история, культура, архитектура...</p> <p>Праздновать, устраивать, организовывать...</p> <p>Традиционная одежда японцев - кимоно.</p> <p>Столица Китая - Пекин.</p> <p>Холи — это один из самых важных фестивалей, который празднуется по всей Индии с приходом весны.</p> <p>Официальным языком Бразилии является португальский.</p> <p>Мы должны уважать традиции и обычаи других народов.</p>

ТЕМА 2: ЕДЫ И ФЕСТИВАЛИ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Кухни мира</p> <p>2. Знаменитые блюда и рецепты стран</p> <p>3. Фестивали еды в мире</p>	<p>Аудирование В2.2.А1. Различает выражения, связанные с едой, в тексте, который он слушает. В2.2.А2. Различает объяснения, команды и инструкции о блюде, которые он слышит в разговоре.</p> <p>Говорение В2.2.Г1. Рассказывает о кулинарных фестивалях по всему миру. В2.2.Г2. Рассказывает о своей любимой национальной кухне.</p> <p>Чтение В2.2.Ч1. Читает текст, написанный о кухнях мира, с правильным произношением. В2.2.Ч2. Свободно читает статьи и интервью о кулинарных фестивалях по всему миру.</p> <p>Письмо В2.2.П1. Пишет рецепт своего любимого блюда. В2.2.П2. Пишет сочинение о знаменитых блюдах разных стран.</p>	<p>Местная еда, деревенская кухня, рецепты, фестиваль, веганское питание, специи...</p> <p>Попробовать, приготовить, подавать, резать, измельчать, добавлять...</p> <p>Когда говорят о японской кухне, на ум приходят суши.</p> <p>Специи очень часто используются в индийской кухне.</p> <p>Ежегодно в октябре в Сиднее проводится международный кулинарный фестиваль.</p> <p>Ежегодно в ноябре в Брюгге, Бельгия, проводится фестиваль шоколада.</p> <p>В городе Газиантеп, международный гастрономический фестиваль проводится каждый год в сентябре.</p> <p>В Москве проводится ежегодно международный гастрономический фестиваль в мае.</p>

ТЕМА 3: ЦИФРОВАЯ МОЛОДЁЖЬ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Цифровая грамотность</p> <p>2. Плюсы и минусы современных технологий</p> <p>3. Цифровая трансформация и будущее</p>	<p>Аудирование В2.3.А1. Различает технологические термины, передаваемые во время разговора. В2.3.А2. Замечает фразы, связанные с цифровыми навыками, которые появляются в тексте, который он слушает.</p> <p>Говорение В2.3.Г1. Упоминает положительные и отрицательные стороны технологии. В2.3.Г2. Правильно использует шаблоны и выражения, относящиеся к его цифровым навыкам.</p> <p>Чтение В2.3.Ч1. Правильно и свободно читает статью о цифровой трансформации.</p> <p>Письмо В2.3.П1. Составит предложения, касающиеся цифровой трансформации и будущего. В2.3.П2. Пишет сочинение о положительных и отрицательных аспектах технологии.</p>	<p>Технология, интернет, электронная почта, ссылка, страница, кнопка, проект, алгоритм...</p> <p>Отправить электронную почту, выразить, копировать, вставить, исследовать, поискать...</p> <p>В настоящее время цифровые навыки являются важными критериями при приеме на работу.</p> <p>Технологическая зависимость становится причиной ослабления социальных навыков.</p> <p>Благодаря интернету мы можем легко получить доступ к информации на другом конце света.</p> <p>Цифровая трансформация необходима для удовлетворения социальных и отраслевых потребностей.</p>

ТЕМА 4: ПРОФЕССИИ БУДУЩЕГО		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Выбор профессии и навыки 2. Популярные профессии будущего 3. Исчезающие профессии 	<p>Аудирование В2.4.A1. Выделяет будущие популярные профессии, проходящие в речи. В2.4.A2. Замечает разговор о своём выборе профессии, который он слушает.</p> <p>Говорение В2.4.Г1. Отвечает на вопрос о популярных профессиях будущего. В2.4.Г2. Предоставляет информацию о своей профессиональной компетентности.</p> <p>Чтение В2.4.Ч1. Свободно читает текст о исчезающих профессиях.</p> <p>Письмо В2.4.П1. Пишет текст о выборе профессии и навыках. В2.4.П2. Правильно пишет собственные представления о профессиях будущего.</p>	<p>Инновации, анализирование, оригинальность, искусственный интеллект, роботизированное кодирование...</p> <p>Анализировать, адаптироваться, кодировать, критически мыслить...</p> <p>Знание иностранных языков дает преимущество в различных профессиях и поездках за границу.</p> <p>Профессии будущего: инженер-нанотехнолог, специалист по виртуальной вселенной, детектив цифровых данных и т.д.</p> <p>Некоторые из старых и исчезнувших профессий включают плетение корзин, плетение тростника, гончарное дело, медное дело и т.д.</p>

ТЕМА 5: УСПЕШНЫЕ ЛЮДИ И ИХ ИСТОРИИ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Самые успешные люди в мире</p> <p>2. Качества успешных людей</p> <p>3. Цитаты об успехе</p>	<p>Аудирование</p> <p>V2.5.A1. Отслеживает голосовые или видео сообщения в социальных сетях, связанные с фразами успеха.</p> <p>V2.5.A2. Выбирает характеристики успешных людей, которые передаются в разговоре.</p> <p>Говорение</p> <p>V2.5.G1. Изображает черты успешных людей.</p> <p>V2.5.G2. Рассказывает своими фразами историю успешного человека по литературе.</p> <p>Чтение</p> <p>V2.5.C1. Читает биографию всемирно известного человека с правильным произношением.</p> <p>V2.5.C2. Свободно читает интервью о характеристиках успешных людей.</p> <p>Письмо</p> <p>V2.5.P1. Пишет своими фразами биографию всемирно известного человека по медицине.</p> <p>V2.5.P2. Пишет сочинение об особенностях успешных людей.</p>	<p>Физика, астрономия, литература, медицина...</p> <p>Дисциплинированный, творческий, стабильный, любознательный...</p> <p>Исследовать, изобретать, экспериментировать, сдаваться...</p> <p>Альберт Эйнштейн считается одним из величайших физиков всех времен.</p> <p>Мимар Синан известен во всем мире своими работами.</p> <p>Юрий Гагарин - первый человек, побывавший в космосе.</p> <p>Азиз Санджар — Первый турецкий учёный, который получил Нобелевскую премию по химии.</p> <p>Халиде Эдип Адывар – Важная писательница в турецкой литературе. Она участвовала в Войне за независимость.</p> <p>Что общего у успешных людей, так это то, что они много работают и не сдаются легко.</p> <p>Едиственное условие, от которого зависит успех, - это терпение. (Толстой)</p>

ТЕМА 6: ЭМОЦИИ И ПСИХОЛОГИЯ ЧЕЛОВЕКА

СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Психологические термины</p> <p>2. Распознавание эмоций</p> <p>3. Предоставление информации о перепадах настроения</p>	<p>Аудирование</p> <p>B2.6.A1. Различает описательные выражения.</p> <p>B2.6.A2. Распознает разницу в значении, возникающую в результате изменения интонации.</p> <p>Говорение</p> <p>B2.6.Г1. Обращает внимание на акцент и интонацию в своих диалогах.</p> <p>B2.6.Г2. Использует идиомы и метафорические выражения в своих диалогах.</p> <p>Чтение</p> <p>B2.6.Ч1. Различает комментарии и оценки.</p> <p>B2.6.Ч2. Различает тексты, сообщающие личную информацию и мнения.</p> <p>Письмо</p> <p>B2.6.П1. Пишет тексты с комментариями и оценками.</p> <p>B2.6.П2. Создает текст на основе ключевых слов.</p>	<p>Психология, чувства, страх, беспокойство, волнение, спокойствие, психическое здоровье...</p> <p>Чувствовать, радоваться, удивляться, плакать...</p> <p>Гнев, счастье, удивление, страх - вот некоторые из основных эмоций.</p> <p>Я чувствую себя плохо/усталым/счастливым.</p> <p>Я так взволнован/зол/сбит с толку/удивлен...</p> <p>Я беспокоюсь об этом.</p> <p>Детям нужна привязанность и любовь.</p> <p>Расстройство пищевого поведения и сна сегодня является одним из растущих психологических расстройств.</p>

ТЕМА 7: НАУКА И ОБЩЕСТВО		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Отрасли науки и научные терминология</p> <p>2. Изобретения, облегчающие нам жизнь</p> <p>3. Самые важные ученые</p>	<p>Аудирование B2.7.A1. Суммирует то, что он слушает. B2.7.A2. Определяет научные термины в тексте.</p> <p>Говорение B2.7.G1. Участвует в беседах, высказывая разные точки зрения. B2.7.G2. Определяет обоснованные мнения и предложения.</p> <p>Чтение B2.7.C1. Выбирает нужную информацию из текста. B2.7.C2. Определяет тему текста.</p> <p>Письмо B2.7.P1. Использует выученные термины в своих трудах. B2.7.P2. Пишет сочинение о важном учёном.</p>	<p>Геометрия, социология, биология, филология, стационарный, переменный, изобретение, объективность, универсальность, скептицизм...</p> <p>Получать доступ к информации, передавать, обсуждать, изобретать, изменять...</p> <p>Электричество- одно из важнейших изобретений, повлиявшем на историю всей нашей цивилизации.</p> <p>Александр Грэм Белл изобрел телефон.</p> <p>Такие имена, как Исаак Ньютон, Никола Тесла, Али Кушчери, Мария Кюри, Дмитрий Менделеев, являются всемирно известными учеными.</p>

ТЕМА 8: СОЦИАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБОРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Экологические проблемы</p> <p>2. Эпидемии</p> <p>3. Отходы</p>	<p>Аудирование</p> <p>V2.8.A1. Определяет типовые выражения для начала, продолжения и завершения разговора.</p> <p>V2.8.A2. Сравнивает то, что он слушает, с точки зрения содержания.</p> <p>Говорение</p> <p>V2.8.Г1. Обменивается информацией о текущих событиях и новостях.</p> <p>V2.8.Г2. Сравнивает тексты, написанные на одну тему по содержанию.</p> <p>Чтение</p> <p>V2.8.Ч1. Понимает тексты, касающиеся экологических проблем.</p> <p>V2.8.Ч2. Резюмирует их в нескольких фразах, читая тексты об отходах.</p> <p>Письмо</p> <p>V2.8.П1. Готовит плакаты, брошюры, связанные с экологическими проблемами.</p> <p>V2.8.П2. Пишет сочинение о неблагоприятных последствиях эпидемий.</p>	<p>Экологические проблемы, глобализация, индустриализация, экология, инфекционные заболевания, эпидемии, расточительство, экономия...</p> <p>Вымирать, увеличить, уменьшить, нарушать равновесия, лечить, бороться, потребить...</p> <p>Глобальное потепление, рост населения, энергетические проблемы - самые важные экологические проблемы сегодняшнего дня.</p> <p>Экологические проблемы приводят к исчезновению видов.</p> <p>С прошлого по настоящее время произошло много эпидемий.</p> <p>Эпидемии влияют на общество во многих отношениях.</p> <p>Если мы не будем экономить воду, мы можем обезвоживаться в будущем.</p>

ТЕМА 9: ЭКОНОМИКА В МИРЕ		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИОБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Экономические терминология</p> <p>2. Валюта стран</p> <p>3. Банковские услуги</p>	<p>Аудирование В2.9.A1. Следует презентацию об экономике. В2.9.A2. Различает мнения/критику или комментарии.</p> <p>Говорение В2.9.Г1. Использует соответствующие экономические термины во время разговора. В2.9.Г2. Участвует в диалогах, в которых обсуждаются валюты стран.</p> <p>Чтение В2.9.Ч1. Определяет сообщения в тексте, созданном с помощью визуальных элементов. В2.9.Ч2. Определяет тип текста и основные характеристики типа.</p> <p>Письмо В2.9.П1. Пишет заявление, сообщение, электронную почту о том, что ему нужно. В2.9.П2. Пишет тексты, содержащие предложения по решению проблемы.</p>	<p>Импорт-экспорт, инфляция, обменный курс, кризис, потребление, кредитные операции, бюджет, долг... Собрать, вы читаете, создавать, оплачивать, накапливать... В каждой стране есть своя валюта и символ: лира, рубль, доллар, евро, рупия, лева, иена... Он уехал в отпуск с 500 долларами, но этого ему было недостаточно. Я хочу открыть/закрыть банковский счет. Я потерял свою дебетовую карту.</p>

TEMA 10: ПРАВА ЧЕЛОВЕКА		
СОДЕРЖАНИЕ	ПРИБРЕТЕННЫЕ НАВЫКИ	ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ
<p>1. Юридические термины</p> <p>2. Основные права, свободы и обязанности</p> <p>3. Существование</p>	<p>Аудирование</p> <p>V2.10.A1. Использует убедительные выражения в своих выступлениях.</p> <p>V2.10.A2. Объясняет повторение, уточняя, что он сказал, когда его попросили.</p> <p>Говорение</p> <p>V2.10.G1. Представляет презентацию о правах человека, дополненную визуальными элементами.</p> <p>V2.10.G2. Планирует свои разговоры об одной основной идее.</p> <p>Чтение</p> <p>V2.10.C1. Придает смысл шаблонам предложений, касающихся вопросов прав, свободы и равенства.</p> <p>V2.10.C2. Сравнивает тексты, написанные на одну и ту же тему, по содержанию.</p> <p>Письмо</p> <p>V2.10.P1. Использует субъективные и объективные суждения в своих произведениях.</p> <p>V2.10.P2. Готовит тексты, похожие на плакаты или брошюры.</p> <p>V2.10.P3. Переписывает текст о правах человека своими словами.</p>	<p>Право на жизнь, здоровье и образование, свобода, справедливость, равенство...</p> <p>Принимать, наказывать, прощать, примирять, иметь, уважать...</p> <p>Все люди рождаются равными.</p> <p>Каждое живое существо, живущее в обществе, имеет такие права, как право на жизнь, здоровье и образование.</p> <p>Права человека - это достойная, свободная и равная жизнь.</p> <p>Всеобщая декларация прав человека была принята 10 декабря 1948 года.</p> <p>Прошальная проповедь была первой декларацией прав человека в исламе.</p>

ORTAÖĞRETİM
EDEBİYAT UYGULAMALARI
(I-II-III-IV)

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	5
1.2.2. YETKİNLİKLER	5
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
1.5. SONUÇ	8
2. EDEBİYAT UYGULAMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	9
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	9
2.2. ALAN BECERİLERİ	10
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	11
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	13
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI	13
3. EDEBİYAT UYGULAMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	14
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	14
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	15

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktıklarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar ilgili disiplinlere göre hazırlanmıştır ve güncel, geçerli, eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişki kurulabilecek nitelikler taşımaktadır. Bu kazanımlar ve bunların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin, gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak öz güven ve öz disipline sahip; gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış; edinimlerini etkin bir şekilde kullanan bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerler ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın toplum hayatına ve insanlığın ortak kültürüne katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerler ile yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirilerek güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarmıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir. Eğitim sistemi yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır. Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine

uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. ÇOKLU DİL YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenbilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve metodolojiden yararlanma beceri ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel, bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL VE SOSYAL YETKİNLİK, ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme, kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığı korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış göstermeyi ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlanmalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir dolayısıyla ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele veya somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin, gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel becerileri (genel ve alan becerileri) kazanarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli; sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

2 EDEBİYAT UYGULAMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

Türk Dili ve Edebiyatı dersi tarihsel süreç içinde kültürel aktarımı sağlayan, dil bilincini geliştiren, disiplinler arası yönüyle pek çok bilim dalına hem araç olan hem de kaynaklık eden bir ders niteliğindedir. Ana dili eğitimi ve Türk edebiyatının zengin birikimini aktarmayı hedefleyen bu dersin yanı sıra dil ve edebiyatı günlük yaşamın bir parçası olarak gören, öğrencilere bu doğrultuda öğrenme hedefleri ve yaşantıları sunmak için Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı tasarlanmıştır.

Edebiyatı uygulamaya dökerek sözlü ya da yazılı ürün vermek çok sayıda becerinin birlikte ve iç içe kullanımını gerektirir. Söz konusu beceriler arasında dört dil becerisinin yanı sıra kavrama, anlama, sınıflandırma, bölme, çözümleme, sorgulama, yargıda bulunma, sentezleme, akıl yürütme, çıkarım yapma, tahmin etme, yorumlama gibi beceriler yer alır. Tüm bu becerilerin de kullanıldığı problem çözme, karar verme, açıklama ve eleştirel düşünme ise üst düzey düşünme becerileridir. Dil becerileri ve yirmi birinci yüzyılın ihtiyaçları olan üst düzey düşünme becerileri, Türk edebiyatının tür ve metin bilgisiyle harmanlandığında ortaya nitelikli ürünler çıkacaktır. Aynı zamanda edebiyatın gündelik yaşamın her anında var olduğu fark edilecektir.

Edebiyat Uygulamaları dersi her ne kadar sosyal bilimlerde araştırma ve uygulama yapacak öğrencilere örnekler üzerinden becerileri kazandırmayı hedeflese de adı geçen becerileri sadece sosyal bilimlerle sınırlanamamaktadır. Dil becerilerini, anlamayı ve anlatma tekniklerini geliştiren; araştırma yöntemlerini öğrenen bireyler sadece sosyal bilimlerde değil ihtiyaç duydukları her alanda nitelikli çalışmalar ortaya koyabilecektir.

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Edebiyat Uygulamaları dersi, 9. sınıftan 12. sınıfa kadar öğrencilerin seçmeli olarak alabilecekleri 2 saatlik bir derstir. Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı ve ilgili Edebiyat Uygulamaları dersi mevcut Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda belirlenen "dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma, yazma)" çeşitli metin türleri üzerinde gerçekleştirilen uygulamalarını kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle üniteler, aşağıdaki alan becerileri bölümünde açıklanan dilin alımlama ve üretim düzeylerindeki uygulamalara yer vermektedir. Bu uygulamalarda 9. sınıftan 12. sınıfa doğru gelişim aşamaları gözetilmiş; genel ve temel beceri eğitiminin yanı sıra daha özelleştirilmiş alan içeriklerine de yer verilmiştir. Uygulamalarda ele alınan becerilerin günlük hayatta da kullanılabilir nitelikler taşımasına dikkat edilmiştir.

Bu kapsamda *Edebiyat Uygulamaları I* üniteleri dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin işlevsel olarak nasıl kullanılabileceğine; *Edebiyat Uygulamaları II* üniteleri anlatım tekniklerine; *Edebiyat Uygulamaları III* üniteleri metin zenginleştirme ve araştırmaya; *Edebiyat Uygulamaları IV* üniteleri ise öğrencilerin kültür, değer, bilim ve iletişim çalışmalarına ayrılmıştır.

Bu programla öğrencilerin;

1. Metinler aracılığıyla Türkçenin inceliklerini fark etmeleri,
2. Millî, manevî, ahlaki, kültürel ve evrensel değerlere yakınlıklarının artması ve bunları daha fazla benimsemeleri,
3. Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma stratejilerini doğru ve uygun şekilde kullanarak etkili iletişimciler ve etkileşimciler olmaları,

4. Metinler aracılığıyla okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma alanlarında becerilerini geliştirmeleri ve anlama/anlatma yetkinliklerini arttırmaları,
5. Çeşitli kaynaklardan elde ettikleri bilgileri; soruları cevaplamak, çözüm önerileri üretmek, bulgularını paylaşmak vb. amaçlar için analiz etmeleri, değerlendirmeleri ve sentezlemeleri,
6. Nitelikli edebiyat uygulamaları yapabilmeleri ve edebiyat ürünleri ortaya koymaları amaçlanmaktadır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

Dil öğretiminde okuma, yazma, dinleme, konuşma olmak üzere dört temel beceri vardır. Söz konusu beceriler, çok bileşenli becerilerdir. Bu yüzden Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'nda alan becerileri yapılandırılırken bu çok bileşenli özellik dikkate alınmış ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan K12 Beceriler Çerçevesi: Türkiye Bütüncül Modeli'nden faydalanılmıştır. Böylece Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'nda alan becerileri iki düzlemde/süreçte yapılandırılmıştır. Bunlar alımlama ve ürettimdir. Alımlama ile çeşitli metinlerdeki ve/veya iletişim ortamlarındaki iletilerin bağlama uygun olarak anlaşılması ve çözümlenmesi kastedilmektedir. Ürettim ile de yazılı veya sözlü anlatım, ifade; bildirişim amaçlı her tür dilsel ürün kastedilmektedir.

Alımlama ve ürettim düzleminde oluşturulan Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı alan becerileri şunlardır:

AB.1. Süreci Yönetebilme (Alımlama-Ürettim)

Yönetme işlemi özünde bireyin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma süreci hakkında düşünmesine karşılık gelmektedir. Yönetme; ilgili işlemin öncesi, esnası ve sonrasında genel olarak bireyin iletişim ortamı, amacı, bileşenleri, katılımcılar ve diğer değişkenlere uygun seçimler yapması ve kurallara uygun hareket etmesidir. Bu özelliği sebebiyle de hem alımlama hem de ürettim düzleminde/sürecinde gerçekleşmektedir.

AB.2. Anlam Oluşturabilme ve Çözümleme Yapabilme (Alımlama)

Alımlama düzleminde/sürecinde anlam; birey, ileti ve ortamın etkileşimi sonucunda oluşmaktadır. Birey bu süreçte ön bilgileriyle bağlantı kurma, tahmin etme, çıkarım yapma, karşılaştırma, sınıflandırma ve anlamsal olarak yapılandırma gibi bütüncül becerileri işe koşar ve gerektiğinde tepki verir. Anlam oluşturmanın devam eden aşaması çözümlenme olup birey bu aşamada okuduğu veya dinlediği iletiyi oluşturan parçalara dikkatini yöneltir, iletinin parçalarını ve bunlar arasındaki ilişkiler ile etkileşimleri belirler.

AB.3. İçerik Oluşturabilme ve Kural Uygulayabilme (Üretim)

Üretim düzlemi/süreci, alımlama düzlemine/sürecine göre farklı işlemler içermektedir. Anlam oluşturma ve çözümleme işlemlerinin yerini bu aşamada içerik oluşturma (ön bilgilerle bağlantı kurma, tahmin etme, karşılaştırma, sınıflandırma, yeniden ifade etme, tepki verme, sesle anlam oluşturma, görsel öğeleri kullanma, sunma) ve kural uygulama (plan hazırlama, düşünceyi geliştirme yollarını kullanma, uygun söz varlığını kullanma, iletileri açık ve örtük biçimde ifade etme; zaman, kip ve diğer ekleri uygun kullanma) işlemleri alır. Burada dikkat edilmesi gereken yön, bu iki becerinin kimi işlemlerinin de becerilere özgü gerekçelerle birbirinden ayrılmasıdır. Örneğin konuşmada sesle yaratılan anlamsal etki, yazmada noktalama ve görüntü ile sağlanabilmektedir.

AB.4. Öz Yansıtma Yapabilme (Alımlama-Üretim)

Söz konusu beceri tıpkı süreci yönetebilme becerisi gibi bireyin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma süreci hakkında düşünmesine karşılık gelmektedir. Ancak öz yansıtma yapma becerisinin yönetme becerisinden farklı olduğu özellik ise söz konusu düşünmenin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma sürecinin sonunda gerçekleşmesidir. Bu düşünme ilgili süreç boyunca etkisi olan içsel (açlık, ilgi, stres vb.) ve dışsal (içeriğe hâkimiyet, gürültü, alıcıların ilgi ve tepkileri vb.) unsurlara yöneliktir. Öz yansıtma yapabilen birey dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma sürecinde iletilerinin alıcıya istenen düzeyde ulaştığından emin olmak için eylemlerini nesnel bir şekilde değerlendirme eğiliminde olur. Gerçekleştirilen eylem sürecine etki eden kural hatalarını, fiziksel ortam ve bağlam uyumunu, üretilen anlamsal bütünlükleri değerlendirip sonraki eylemlerinde gerçekleşmesine izin vermemek için düzeltme teşebbüsünde bulunarak öz tepki ortaya koymuş olur. Öz yansıtma yapma, bahsedilen özellikleri açısından bir çeşit benlik becerisi olarak da düşünülebilir.

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'nı uygulamadan önce bu öğretim programının genel amaçları ve kapsamı, alan becerileri, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme, öğretim programının uygulamasına ilişkin esaslar, öğretim programının yapısı bölümlerinin incelenerek öğretim programının felsefesi, yapısı, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme yaklaşımları özümsemelidir. Öğrenme-öğretme süreci işletilirken program felsefesine uygun hareket edilmelidir.

Bu bağlamda;

- Öğretim programı uygulanırken öğrencilerin tutum ve değerleri kazanmasına özen gösterilmelidir. Tutum ve değerler konuyla bütünleşmiş olarak verilmelidir.
- Öğretim programı uygulanırken mümkün olduğunca teknolojinin de kullanılabilmesi ortamlar oluşturulmalıdır.
- Öğrenme hedeflerinin planlanan zamandan erken kazandırılması durumunda ilgili konu kapsamında, ilgili becerinin geliştirilmesi için farklı uygulamalar sunulmalıdır.
- Dersin genel eğitim programına transferini sağlamak için öğrenme yaşantılarında farklı disiplin alanlarından örnekler kullanılmalıdır.
- Öğrenme hedeflerinin dışında öğrencilerin ilgilerine bağlı olarak ek bilgi kazandırılması ve becerilerin geliştirilmesine yönelik ek çalışmalar yapılabilir.
- Öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkilendirebilecekleri farklı alanlarda uygulamaların seçilmesine özen gösterilmelidir.

Edebiyat Uygulamaları dersinde dil becerilerini geliştirmek esastır. Edebiyat uygulamalarında öğrencilerin dilin inceliklerini keşfetmeleri, dil bilincini ve becerilerini geliştirmeleri önem arz etmektedir. Bu bilincin ve becerilerin geliştirilmesi için öğrencilerin temsil becerilerine de çalışmalarda yer verilmesi gerekmektedir. Becerilerin ölçülmesinde performans değerlendirme önemlidir çünkü performans değerlendirme öğrencilerin; argüman oluşturma, plan yapma, yeni problemler oluşturma, genellemeler yapma, çözüm yolları önerme gibi görevlerde bilgi, beceri ve yeteneklerini kullanmalarına olanak tanır. Performans değerlendirme hem ürünün hem sürecin değerlendirilmesini içerir. Süreç içerisinde öğretmene ve öğrencilere öğrenme hakkında geri bildirim sağlar. Öğrencilerin öğrenme güçlüklerinin tespit edilmesine ve iyileştirilmesine olanak tanır.

Edebiyat Uygulamaları dersinin performans değerlendirme kısmında öğrencinin kendisiyle ilgili bir ölçme sonucunu, belirli ölçütlerle karşılaştırarak kendisiyle ilgili bir yargıya ulaşması önemlidir. Öğrenciden yerine getirmesi gereken performans görevi hakkında kendisinin de bir değer biçmesi istenerek hem yaptığı işe karşı farkındalığının artırılması hem de kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alması amaçlanır. Öz değerlendirme; öğrencilerin özerkliğini, aktif olmasını, sorumluluk almasını, güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varmasını, kendilerini nesnel bir şekilde değerlendirebilmelerini sağlar. Öğrencinin değerlendirilmesi sadece öz değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak yapılmamalı, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve öğretmen değerlendirmesiyle birlikte kullanılmalıdır. Akran değerlendirme; öğrencilerin, öğrenme ürünlerinin kalitesini değerlendirdikleri bir süreçtir. Bu süreçte öğrenciler belirli ölçütler yardımıyla akranlarının performanslarını değerlendirirler. Akran değerlendirme öğrencinin aktif olmasını, sorumluluk almasını, iş birliği yapmasını, öğretmen ve akranlarıyla iletişim içinde olmasını sağlar.

Edebiyat Uygulamaları dersinin süreci çok aşamalı bir süreçtir. Gerçekleştirilen ders içi ve ders dışı uygulamalar ele alınırken edebiyat uygulamaları sürecinin hazırlık aşaması, faaliyetin gerçekleşme aşaması, faaliyetin tamamlanma aşaması ve sonrası dikkate alınmalıdır. Her bir aşama özenle ele alınmalı/ölçülmeli ve birbirleriyle olan etkileri ile birlikte değerlendirilmelidir. Her aşamada ihtiyaca yönelik ölçme teknikleri uygulanmalı ve doğru ölçme araçları kullanılmalıdır. Bununla bağlantılı olarak dereceli puanlama anahtarları geliştirilmeli ve etkin bir şekilde kullanılmalıdır. Bu doğrultuda Edebiyat Uygulamaları dersinde ölçme ve değerlendirme, her dönemde ortaya konan ürünlerden oluşan ürün dosyasının (portfolyo) ve uygulama sürecinin değerlendirmesi şeklinde yapılmalıdır.

Öğretim süreci; öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması ve çok yönlü bireyler olarak yetiştirilmesi için yıl boyunca farklı yöntem, teknik ve materyallerin kullanımına zemin hazırlayan; öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim) içermelidir. Bu stratejiler kapsamında kullanılacak yöntem ve teknikler (anlatma, tartışma, örnek olay, yaratıcı drama, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, gösteri, soru-cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, altı şapkalı düşünme, gezi, gözlem, proje vb.) aracılığıyla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin ilgi ve merakının canlı tutulması, öğrenme-öğretme sürecinin her aşamasında önem arz etmektedir. Öğrencilerin ilgi ve merakları; onların araştırma, sorgulama yapmalarına temel oluşturmaktadır. Araştırma, sorgulama, öğrencilerin dünyayı keşfetme süreçlerinde onları soru sormaya, keşif yapmaya ve bu keşiflerini test etmeye teşvik eder. Öğretimin yürütülmesinde, öğrencilerin öğrenme hedefleri kapsamında bireysel olarak ilgi, merak uyandıran ve dikkatini çeken herhangi bir konu ya da probleme yönelik araştırma, sorgulama yapmalarına olanak tanınmalıdır. Öğretmenler, öğrencilerin edebiyatı günlük yaşama uyarlayabilecekleri etkinliklerde kolaylaştırıcı ve yönlendirici bir rol oynamalıdır. Bu süreçte öğrenciler araştıran, sorgulayan, açıklayan ve tartışan öznelerdir.

Öğrencilere kendi öğrenmelerine yönelik karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verilmesi öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini etkin bir şekilde kullanmaları önem arz etmektedir. Aktif öğrenmede öğrenciler pasif alıcı olarak değil öğrenerek kendi yaşamlarını şekillendiren bireyler olarak görülür. Öğrenciler okumalı, yazmalı, konuşmalı, tartışmalı, günlük yaşantıları ile bağlantılar kurmalı, edindiği bilgiyi günlük yaşamında uygulamalı ve eleştirel düşünebilmelidir. Bunun için öğretmenler, öğrencilerin aktif kılınmasını sağlayan tartışma, proje oluşturma, iş birlikli öğrenme, rol oynama vb. öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanabilir. Aktif öğrenmede son sorumluluk her ne kadar öğrencilerde olsa da iyi bir öğretmen öğrencileri yüreklendirir, uygulama için olanaklar sağlar, öğrencilere performansları hakkında dönüt verir. Hepsinden de öte, öğrenme sürecinde öğrencilere esneklik sağlayan öğrenme ortamları oluşturur.

Edebiyat Uygulamaları dersinde gerçekleştirilen faaliyetler sırasında öğrencilere gerekli dönütler verilmeli ve öğrencilerin hatalarını düzeltme hususundaki günlük yaşamsal becerileri değerlendirilmeye alınmasa bile desteklenmelidir. Edebiyat Uygulamaları dersinde belirlenen eylemlerin gerçekleştirilmesi bir süreç olarak ele alınmalıdır. Bu süreç üzerine planlamalar yapılmalı; bu planlar doğrultusunda anlam oluşturulmalı, çözümleme yapılmalı, içerik oluşturulmalı ve kurallar uygulanmalıdır. Ayrıca süreç sonunda geriye dönük bir tespit ve değerlendirme yapılmalıdır.

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Edebiyat Uygulamaları I'de 4, *Edebiyat Uygulamaları II*'de 4, *Edebiyat Uygulamaları III*'te 2, *Edebiyat Uygulamaları IV*'te 4 ünite olmak üzere toplam 14 ünite bulunmaktadır. Üniteler için önerilen ders saati ve yüzde oranları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir:

DERS	ÜNİTELER	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	YÜZDE ORANI (%)
<i>Edebiyat Uygulamaları I</i>	1. Ünite: Okuma	17	18	25
	2. Ünite: Dinleme/İzleme	12	18	25
	3. Ünite: Konuşma	13	18	25
	4. Ünite: Yazma	19	18	25
	Toplam	61	72	100
<i>Edebiyat Uygulamaları II</i>	1. Ünite: Betimleme	11	18	25
	2. Ünite: Öyküleme	8	18	25
	3. Ünite: Tartışma	13	18	25
	4. Ünite: Açıklama	10	18	25
	Toplam	42	72	100
<i>Edebiyat Uygulamaları III</i>	1. Ünite: Metin Zenginleştirme	12	36	50
	2. Ünite: Araştırma	12	36	50
	Toplam	24	72	100
<i>Edebiyat Uygulamaları IV</i>	1. Ünite: Kültür Çalışmaları	17	18	25
	2. Ünite: Değer Çalışmaları	10	18	25
	3. Ünite: Bilim Çalışmaları	10	18	25
	4. Ünite: İletişim Çalışmaları	9	18	25
	Toplam	46	72	100

2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE EBADI

DERS KİTABI	Forma Sayıları*	Kitap Ebadi
<i>Edebiyat Uygulamaları I</i>	12-13	19,5 x 27,5
<i>Edebiyat Uygulamaları II</i>	12-13	19,5 x 27,5
<i>Edebiyat Uygulamaları III</i>	12-13	19,5 x 27,5
<i>Edebiyat Uygulamaları IV</i>	12-13	19,5 x 27,5

* Forma sayılarının alt ve üst sınırlarını göstermektedir. Kitapların forma sayıları alt sınırdan az, üst sınırdan fazla olmamalıdır.

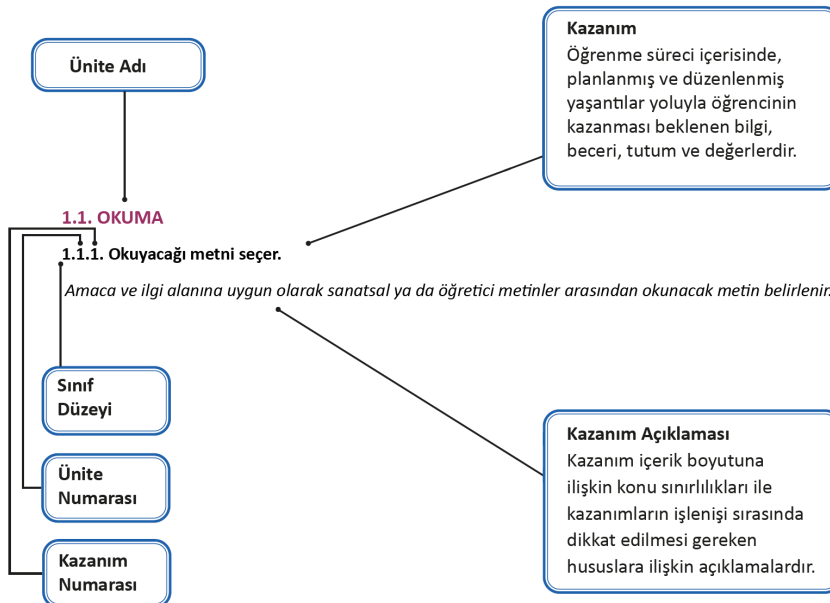
3 EDEBİYAT UYGULAMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Edebiyat Uygulamaları I-II-III-IV dersi toplam 14 üniteden oluşmaktadır. Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme süreci merkezinde öğrencinin olduğu; öğretmenin yol göstererek ve gerektiğinde müdahale ederek dönütler verdiği; “uygulama öncesi”, “uygulama esnası” ve “uygulama sonrası” adımlarının dikkate alındığı bir bütünsel yapı olarak planlanmıştır. Ancak açıklanan söz konusu adımlar (uygulama öncesi, uygulama esnası ve uygulama sonrası) başlıklarla gösterilmemiştir. Çünkü Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'ndaki öğrenme yaşantıları bir çeşit dil uygulamaları sürecidir ve her aşamanın birbirinden keskin bir şekilde ayrılması mümkün değildir.

Edebiyat Uygulamaları dersi zengin uygulamalarla desteklenmesi hâlinde amacına ulaşabilecek bir derstir. Bu bakımdan her ünite öğrenci profiline uygun uygulamaların seçilmesi büyük önem taşımaktadır.

Edebiyat Uygulamaları Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı şematik olarak aşağıda sunulmuştur:

3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

EDEBİYAT UYGULAMALARI I

1.1. OKUMA

1.1.1. Okuyacağı metni seçer.

Amaca ve ilgi alanına uygun olarak sanatsal ya da öğretici metinler arasından okunacak metin belirlenir.

1.1.2. Okuma stratejisine karar verir.

Konuya ve amaca uygun okuma öncesi (göz gezdirme, tahmin etme vb.), okuma esnası (akıcı okuma, sesli-sessiz okuma, not alma vb.), okuma sonrası (özetleme, çözümlenme, okuduklarını paylaşma vb.) stratejisine karar verilir.

1.1.3. Okuma öncesi stratejilerini uygular.

a. Okumaya başlamadan önce seçilen metnin başlığı, yazarı, tanıtım yazıları, yazı tipi, yazı puntosu, resimleri, görselleri, içindekiler listesi, ön sözü, kaynakçası incelenir.

b. Metnin içeriği hakkında görüş oluşturulur.

1.1.4. Okuma esnası stratejilerini uygular.

a. Sesli, sessiz, göz atarak, özetleyerek, not alarak, tahmin ederek, işaretleyerek, eleştirel, metinlerle ilişkilendirerek okuma vb. yöntem ve tekniklerden amacına uygun olanı kullanılır.

b. Okunan metinde yer alan bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurulur.

c. Okuma sırasında okuduklarındaki açık verilerden, ön bilgilerden ve görsellerden hareketle bilgiye/olaya ve söz varlığına yönelik tahminde bulunulur.

1.1.5. Okuma stratejisi doğrultusunda sesli okuma yaparken vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat eder.

1.1.6. Metinden hareketle çıkarımlarda bulunur.

Metinde yer alan amaç, sebep, karşılaştırma, örnek, benzetme, örtük bilgi gibi verilerden yararlanılarak ilgi alanı ve amaç doğrultusunda çıkarımlarda bulunulur.

1.1.7. Metni sınıflar.

Metindeki olay, durum, olgu, nesne vb. unsurları; tür, nitelik, öncelik-sonralık, sebep-sonuç, benzerlik-farklılık, büyüklük-küçüklük vb. özelliklere göre sınıflandırır.

1.1.8. Okuduğu metne yönelik çözümlenme yapar.

a. Sanatsal ya da öğretici bir metinde tercih edilen anlatım türleri belirlenir.

b. Sanatsal ya da öğretici bir metinde düzen, tutarlılık ve olay unsurları ile düşünceyi geliştirme yolları belirlenir.

c. Sanatsal ya da öğretici bir metinde içerik, görsel ve noktalama işaretleri arasındaki etkileşimler belirlenir.

1.1.9. Okuduğu metne yönelik değerlendirme yapar.

Bir okuma metninin içeriğine, türüne, dil ve anlatımına ilişkin eleştirel ve gerekçelendirilmiş görüş bildirilir.

1.2. DİNLEME/ İZLEME

1.2.1. Dinleme stratejisine karar verir.

Amaca uygun dinleme öncesi (hazırlık yapma, sorular oluşturma vb.), dinleme esnası (not alma, soru sorma, görsel sahne oluşturma vb.), dinleme sonrası (özetleme, çıkarımda bulunma, tartışma vb.) stratejisine karar verilir.

1.2.2. Dinleme öncesi uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.

Dinleme amacına göre ön araştırma yapılır. Edinilen bilgilerden hareketle içerik hakkında anahtar kelimeler oluşturulur. Sorulacak sorular hazırlanır.

1.2.3. Dinlediği/izlediği metinlerle farklı türlerden metinler arasında bağlantı kurar.

- Dinlenen/izlenen metinlerdeki bilgilerle sahip olunan ön bilgiler ve/veya başka kaynaklardan edinilen bilgiler arasında bağlantı kurulur.*
- Dinlenen/izlenen metinlerle yapı, biçim veya içerik unsurlarından belirlenen bir öge ile ilgili karşılaştırma yapılır.*
- Dinlenen/izlenen metinlerdeki söz varlığı unsurlarının anlamları, metnin bağlamından hareketle tahmin edilir.*

1.2.4. Dinlediği/izlediği metinlerin içeriğini oluşturan unsurları özelliklerine ve işlevlerine göre sınıflandırır.

Metinlerdeki konuyu, temayı, ana duyguyu/düşünceyi, yardımcı düşünceleri, düşünceyi geliştirme yollarını, anlatım biçimlerini, anlatım tekniklerini, millî ve manevi değerleri, metnin gönderimde bulunduğu toplumsal ve tarihî unsurları özelliklerine ve metindeki işlevlerine göre sınıflandırılır.

1.2.5. Dinlediği/izlediği metinlerdeki açık ve örtük iletileri çözümler.

- Metinlerdeki tanım, söylem, yönerge, açıklama, eleştiri ve yorumlar tespit edilerek metindeki açık ve örtük iletiler çözümlenir.*
- Metinlerdeki anlamsal bütünlüğü, kurguyu, söylemlere özgü yapıları ve metnin akışını oluşturan unsurlar ile bunlar arasındaki ilişkiden hareketle metnin iletisi çözümlenir.*

1.2.6. Dinlediği/izlediği metinlerden hareketle çıkarımlar yapar.

- Metinlerdeki konuşmacının/anlatıcının amacına, verilen bilgilere, metin ile yazar/söyleyici arasındaki ilişkiye yönelik çıkarımlar yapılır.*
- Metinlerdeki açık veya örtük iletilerden, ele alınan konuya yönelik destekleyici veya karşıt görüşlerden hareketle çıkarımlar yapılır.*
- Metinlerdeki anlatıcının/söyleyicinin veya kişilerin karakter özelliklerine, görünüşlerine, davranışlarına, niyetlerine, duygu ve düşüncelerine yönelik çıkarımlar yapılır.*

1.2.7. Dinlediği metinlere yönelik geri bildirimler sunar.

- Dinlenen metindeki iletiye uygun tepkide bulunulur ve eyleme geçilir.*
- Dinlenen/izlenen metinlerle ilgili sorulara uygun nitelikli cevaplar verilir, istenilenler doğrultusunda ayrıntılı açıklamalar yapılır.*
- Metinlerdeki kurguya, olay akışına, duruma, çatışmaya ya da karakterlerin davranışlarına etki eden unsurlara seçenekler üretilir.*

1.2.8. Dinleme/izleme sürecindeki etkenleri değerlendirir.

- Dinleme/izleme sürecini olumlu veya olumsuz etkileyen görüntü, ses, ısı, koku vb. mekâna ait fiziksel özellikler değerlendirilir.*
- Dinleme/izleme sürecini olumlu veya olumsuz etkileyen bilişsel ve duyuşsal etkenler değerlendirilir.*
- Metinlerdeki konuşmacı veya karakterlerin duygu, düşünce ve davranışlarını yansıtan beden dili, anlatım tutumu, telaffuz özellikleri, vurgu ve tonlama farklılıkları, söz varlığı, üslup özellikleri, dış görünüş, hareket ve davranış gibi unsurların dinleyici/izleyici üzerindeki etkileri değerlendirilir.*

1.3. KONUŞMA

1.3.1. Amaca uygun stratejisini seçer.

Konuya ve amaca uygun konuşma öncesi (içerik hakkında araştırma yapma, sorular oluşturma, kılık kıyafetini seçme vb.), konuşma esnası (ses tonunu ayarlama, beden diline dikkat etme, soru sorma vb.), konuşma sonrası (özetleme, dinleyicilerden soru alma, tartışma vb.) stratejisine karar verilir.

1.3.2. Taslak konuşma metni oluşturur.

- Edinilen önemli bilgiler ile ön bilgiler ve/veya başka kaynaklardan elde edilen bilgiler arasında bağlantı kurulur.*
- Bir dizi belge veya metin (iyi yapılandırılmış uzun bir metindeki düşünceler, niyetler, olaylar, bilgiler; yazarın durum karşısındaki takındığı farklı tutumlar, örnekler, kanıtlar) benzerlik, doğruluk, önem ve tutarlılık bakımından karşılaştırılır.*
- Konuşma metnindeki olay, durum, olgu, nesne vb. unsurlar belirli özelliklere göre sınıflandırılır.*
- Okunan, dinlenen ve/veya izlenen bir metindeki olayların oluş sırasına ve mantıksal ilişkilere uygun olarak anlatı, yönergeler ve bilgiler kendi cümleleriyle yeniden oluşturulur.*

1.3.3. Konuşma öncesi stratejilerini uygular.

İçerik hakkında araştırma yapılır, bir konuşma metni tasarlanır ve konuşma provası yapılır. Koşullara, ortama ve belirlenen amaca uygun kıyafet seçilir. Konuşmaya başlamadan hemen önce dinleyici selamlanır ve dinleyicilere konuşmacı tanıtılır.

1.3.4. Konuşma esnası stratejilerini uygular.

- Kısa bir iletiye veya metne yönelik uygun şekilde sözlü karşılık verilir.*
- Konuşma sırasında karşıdaki kişiye ileti sunulurken sebep-sonuç ilişkilerinden, analogilerden, betimlemelerden yararlanır.*
- Konuşmada ses, dikkat çekme amacıyla işitilebilir bir düzeyde vurgu ve tonlamanın yanı sıra sesinin anlam ayırıcı özelliğine önem verilerek kullanılır.*
- Konuşmada iletiyi desteklemek amacıyla beden dili kullanılır.*
- Konuşmayı desteklemek üzere fotoğraf, resim, tablo, şekil, grafik, şema, harita, kroki, diyagram, duygu belirten görsel ve renkler kullanılır.*
- Konuşma, belirlenen konu ve amaç doğrultusunda seçilen çeşitli yöntem ve tekniklerden faydalanılarak hedef kitleye sunulur.*

1.3.5. Konuşma sonrası stratejilerini uygular.

Konuşma sürecine yönelik duygu, düşünce, davranışlar ve bu sürece etki eden fiziksel, dilsel, duyuşsal ve zihinsel faktörler değerlendirilir. Konuşma tamamladıktan sonra iletilerin karşıya ulaşıp ulaşmadığı veya ne derece ulaştığı tespit edilir. Tespit edilen eksiklikler giderilir. Sonraki konuşma süreçlerinde benzer eksikliklerin oluşmaması için davranış ve tutumlar düzenlenir.

1.4. YAZMA

1.4.1. Yazılacak metni planlar.

- Kime, neyin, nasıl, nerede, hangi araçlar ve düşünceyi geliştirme yolları kullanılarak yazılacağı dikkate alınarak planlama yapılır.*
- Konuya, amaca, hedef kitleye ve bağlama göre uygun metin türüne karar verilir.*

- c. Konuyla ilgili okuma ve araştırma yapılarak yazıda kullanılacak bilgi, gözlem, düşünce, duygu, izlenim ve deneyimlerle ilgili notlar çıkarılır.
- ç. Not alma, özet çıkarma, eleştirel, yaratıcı, serbest, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerden amaca uygun olanlar seçilir.

1.4.2. Taslak metin oluşturur.

- a. Nesnelere, kişiler, olaylar, durumlar, bilgiler ve düşünceler arasında önem, doğruluk, geçerlilik, tutarlılık bakımından karşılaştırma içeren iletiler oluşturulur.
- b. Bir anlatı (masal, roman, film vb.), okunmak veya izlenmek koşuluyla olayların oluş sırasına ve mantıksal ilişkilere uygun olarak yeniden yazılır.
- c. Yazıda içerik oluşturmak, içeriği desteklemek amacıyla renk, fotoğraf, resim, tablo, şekil, grafik, grafik simge, şema, harita, kroki, diyagram ve duygu belirten görseller kullanılır.
- ç. Yazıda düşünceyi geliştirme yollarından benzetme, karşılaştırma, örneklendirme, tanımlama, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma kullanılır.
- d. Yazıda sözcük, deyim, atasözü, terim ve kalıp ifadeler ayrıntılarına dikkat edilerek bağlama uygun kullanılır.
- e. Yazıda iletiler açık veya örtük bir biçimde ayrıntılandırılarak ifade edilir.
- f. Yazıda şahıs ve zaman ekleri ile cümledeki öğeleri birbirine bağlayan ekler doğru kullanılır.

1.4.3. Başlık belirler ve gerekirse alt başlık/bölüm başlığı ve epigraf kullanır.

Taslak metin oluşturulduktan sonra amaca ve iletiye uygun, metin hakkında ipucu verebilen, ilgi çekici nitelikte başlık oluşturulur. Metnin türüne ve/veya yapısına uygun olarak bölümlere yönelik alt başlıklar ve bölüm ile ilişki kurabilen epigraflar kullanılır.

1.4.4. Taslak metni anlamsal ve biçimsel olarak gözden geçirir.

- a. Yararlanılan söz varlığının amaca uygunluğu, metnin iletiyi beklenen düzeyde karşılayabilmesi, okura yaşatılmak istenen duygu ve atmosferin yoğunluğu değerlendirilir.
- b. Araştırmaya ve ispatlamaya dayalı metinlerde kaynak ve dipnot kullanımının hukuki ve etik boyutlarının bilinciyle gerekli kontroller yapılır.
- c. Yazıda yazım kurallarına ve noktalama işaretlerinin kullanımına dikkat edilir.

1.4.5. Yazma sürecini değerlendirir.

- a. Yazma sürecindeki duygu, düşünce, davranışlar ile bunlara etki eden fiziksel (araçlar, ortam, düzlem vb.), dilsel (söz varlığı, dil yapısı vb.), duyuşsal (ilgi alanı vb.) ve zihinsel etkenler gözden geçirilir.
- b. Yazıda tercih edilen tür, üslup, anlatım biçimi, düşünceyi geliştirme yolları gerekçelendirilerek açıklanır.

1.4.6. Yazdığı metni paylaşır.

Yazılan metin yüksek sesle okuma, panoda sergileme; güvenli elektronik ortamlarda, kitap, dergi ve gazetelerde yayımlama, yarışmalara katılma gibi yollarla paylaşılır.

EDEBİYAT UYGULAMALARI II

2.1. BETİMLEME

2.1.1. Amaca uygun stratejiyi seçer.

Verilen göreve ya da tercihlere göre tema, konu, karakter, mekân, zaman, anlatıcı, bakış açısı, atmosfer, odak noktası belirlenir ve taslak oluşturulur. Belirlenen içerik unsurları üzerine ihtiyaç duyulursa araştırma yapıla-

rak bilgi eksikliği giderilir. Konu, tema ve/veya iletiye uygun karakter, mekân, zaman, atmosfer oluşturulur.

2.1.2. Anlatısında amacına uygun dilsel yapıları kullanır.

Betimlenecek olay, durum, nesne veya karaktere göre sıfatlar, zarflar, filimsiler, isim cümleleri, eksilteli cümleler, adlandırmalar kullanılır.

2.1.3. Anlatısında amacına uygun anlam olguları oluşturur.

Anlam derinliği kazandırmak için benzetme, ad aktarması, eğretileme, mübalağa, imgeleme tekniklerinden faydalanılır.

2.1.4. Anlatısındaki betimleyiciyi belirler.

Betimleyicinin metinde olayın içindeki kişi, betimlenen kişi veya dışarıdan gözlemci olmasına karar verilir.

2.1.5. Anlatısında odaklanmayı ve atmosferi oluşturur.

Betimlemede merkeze alınan unsur (olay, nesne, durum veya kişi) ve duygu belirlenir. Kelime seçiminde atmosfer oluşturulacak duygu ile ilişkili sıfatlar, zarflar, deyimler, eylemler tercih edilir.

2.1.6. Belirlenen konuda veya amaç doğrultusunda seçtiği unsurları kullanarak hedef kitleye uygun betimleme eylemi gerçekleştirir.

- Dil düzeyi bakımından hedef kitleye ve söylem amacına uygun olarak gerekli geçiş ve bağıntı öğeleri kullanılır.*
- Düşünceyi geliştirme yöntemlerinden faydalanılır. Mantıksal ilişkilere uygun olarak anlatı, yönergeler ve bilgiler yeniden düzenlenerek betimleme yapılır.*

2.1.7. Betimleme sürecini değerlendirir.

Betimleme sürecine yönelik öz değerlendirme yapılır. Duygu, düşünce, davranışlar ve bu sürece etki eden ortamdaki olaylar, kişiler, çevrenin gürültülü ya da sessiz bir durumda oluşu; betimlemede kullanılan söz varlığı, dil yapısı, anlatım kuralları; betimleme içerikleri ve üslubun seçilmesindeki duyuşsal durum, ilgi alanları ve zihinsel faktörler değerlendirilir.

2.2. ÖYKÜLEME

2.2.1. Bağlama ve belirlenen amaca uygun hedef, yöntem, strateji seçer.

Verilen göreve uygun olarak hedef belirlenir, çalışmanın biçimi-formatı belirlenir. Buna uygun strateji seçilir, işe vuruş yöntemi ve teknikler listelenerek planlama yapılır.

2.2.2. Anlatısında yararlanacağı içerik unsurlarını oluşturur.

Verilen göreve veya tercihe göre tema, konu, karakter, mekân, zaman, anlatıcı, bakış açısı, atmosfer, olay örgüsü belirlenir.

2.2.3. Taslak metin oluşturur.

Konu, tema ve/veya iletiye uygun karakter, mekân, zaman, olay örgüsü oluşturulur. Dil düzeyi bakımından hedef kitleye, örgü ve yapı bakımından söylem amacına uygun olarak gerekli geçiş ve bağlantı öğesi, yeterince sözcük kullanılır. Destekleyici düşünceyi geliştirme yöntemlerinden faydalanılır. Anlatı, yönerge ve bilgiler kendi aralarındaki mantıksal ilişkilere uygun olarak ve tercih sırasına göre yeniden düzenlenerek öyküleme yapılır.

2.2.4. Öyküleme sürecini değerlendirir.

Öyküleme sürecine yönelik öz değerlendirme yapılır. Duygu, düşünce, davranışlar ve bu sürece etki eden or-

tamdaki olaylar, kişiler, çevrenin gürültülü ya da sessiz bir durumda oluşu; öykülemeye kullanılan söz varlığı, dil yapısı, anlatım kuralları; öyküleme içerikleri ve üslubun seçilmesindeki duyuşsal durum, ilgi alanları ve zihinsel faktörler değerlendirilir.

2.3. TARTIŞMA

2.3.1. Bağlama ve belirlenen amaca uygun içerik, hedef, yöntem, strateji seçer.

Verilen göreve uygun olarak hedef belirlenir, çalışmanın formatı belirlenir. Buna uygun strateji seçilir, işe vuruk yöntem ve teknikler listelenerek planlama yapılır.

2.3.2. Tartışma içeriği hakkında araştırma yapar.

- Tartışmada, süreç içerisinde edinilen önemli bilgiler ile ön bilgiler ve/veya başka kaynaklardan edinilen bilgiler arasında bağlantı kurulur.
- Bir dizi belge veya metin; tutum, örnekler, kanıtlar, benzerlik, doğruluk, önem ve tutarlılık bakımından karşılaştırılır.

2.3.3. Taslak metin oluşturur.

- Tartışmadaki olay, durum, olgu, nesne vb. unsurlar belirli özelliklere göre sınıflandırılır.
- Okunan, dinlenen ve/veya izlenen bir metindeki anlatı, yönergeler ve bilgiler mantıksal ilişkilere uygun olarak yeniden oluşturulur.
- Kısa bir iletiye veya metne yönelik tartışma nezaketine uygun karşılık verilir.

2.3.4. Metinde destekleyici unsurlara yer verir.

- Tartışmada ses; fark edilebilir/işitilebilir bir düzeyde, dikkat çekme amacıyla vurgunun/tonlamanın yanı sıra anlam ayırıcı özelliğine dikkat edilerek kullanılır.
- Argümanı desteklemek üzere fotoğraf, resim, tablo, şekil, grafik, şema, harita, kroki, diyagram, duygu belirten görsel ve renkler kullanılır.

2.3.5. Tartışma sürecini değerlendirir.

Tartışma sürecine yönelik öz değerlendirme yapılır. Duygu, düşünce, davranışlar ve bu sürece etki eden ortamdaki olaylar, kişiler, fiziksel çevrenin etkileri, tartışmada kullanılan söz varlığı, dil yapısı, anlatım kuralları; hitap tarzı ve üslubun seçilmesindeki duyuşsal durum, ilgi alanları ve zihinsel faktörler değerlendirilir.

2.4. AÇIKLAMA

2.4.1. Açıklama yapılacak konuyla ilgili amaç, yöntem ve stratejileri seçer.

Amaca, konuya, bağlama ve hedef kitleye uygun yöntemler seçilerek açıklamanın sınırları ve içeriği tasarlanır. Uygun seçimler yapılarak açıklama için stratejiler planlanır.

2.4.2. Açıklama amacına uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.

- Belirlenen amaca ve hedef kitleye uygun olarak dinlenen/izlenen metnin yapı, biçim veya içeriğini oluşturan unsurlara yönelik açıklama stratejisi oluşturulur.
- Belirli bir konudaki bilgi, anlayış, eğilim, görüş, duygu, düşünce, algı, izlenim, olay, olgu, durum, soyut kavramlar veya somut varlıklar hakkında açıklama yapmak için farklı açıklama yöntem ve tekniklerinden yararlanır. Dinleyiciyi veya okuyucuyu etkilemek için dilin sağladığı imkânlardan, görsel ve işitsel unsurlardan, beden dilinden, farklı nesne ve araçlardan faydalanılır.

2.4.3. Belirlenen bir argüman çerçevesinde açıklamanın temelini oluşturur.

Okunan veya dinlenen/izlenen bir metinle ilgili açıklamaya ihtiyaç duyulan konuya yönelik amaca ve hedef kitleye uygun argümanlar oluşturulur. Belirlenen bir argüman çerçevesinde ve anlamsal bir bütünlük içerisinde açıklamanın temeli oluşturulur.

2.4.4. Açıklanacak konunun içeriğine yönelik söylem ve dil yapılarını oluşturur.

Konunun daha iyi anlaşılması için, soyut kavramları veya somut varlıkları açıklamaya yardımcı olacak dil yapıları oluşturulur. Kelime ve cümle düzeyinde eş anlamlı, yakın anlamlı veya zıt anlamlı ifadeler; örtük iletileri belirten ifadeler; temel, yan veya mecaz anlamlı ifadeler belirlenir. Olay, olgu, durum, kişi, nesne, yer, zaman vb. açıklanacak konuyla ilgili içerik, yapı ve biçim özelliklerini anlaşılır kılacak nitelikte söylemler oluşturulur. Duygu, düşünce, yorum, tercih, öneri vb. durumları yansıtacak öznel veya nesnel ifadeler belirlenir.

2.4.5. Açıklama için ön bilgiler veya başka kaynaklardan edinilen bilgiler arasında bağlantı kurar.**2.4.6. Açıklamanın içeriğini oluşturan unsurları işlevlerine göre sınıflandırır.****2.4.7. Açıklamayı destekleyici unsurlardan yararlanır.**

Açıklama yaparken düşünceyi geliştirme yollarına başvurulur. Açıklamayı pekiştirecek nitelikler taşıyan örnekler ve betimleyici ögeler kullanılır. Açıklamayı destekleyen kanıtlara, konuyla ilgili uzmanların veya saygın kişilerin görüşlerine yer verilir. Başka sanat veya bilim dallarından yararlanılarak açıklama desteklenir.

2.4.8. Yazılı veya sözlü olarak bir açıklama metni oluşturur.

- Okunan, dinlenen/izlenen metinlerle ilgili istenilenler doğrultusunda yazılı veya sözlü olarak ayrıntılı açıklamalar yapılır. Metinlerdeki yapı unsurları, biçim özellikleri, söylem, yönerge ve bilgilerin nasıl sunulduğu açıklanır.*
- Edebî metinlerde yazarın veya şairin okuyucuda hissettirmek, düşündürmek, yaşatmak istediklerini; sanatsal söylemleri, imge ve çağrışımları, söz sanatlarını, anlatım biçim ve tekniklerini, üslup özelliklerini dikkate alan açıklamalar yapılır.*
- Belirli bir konuya yönelik kabulü, reddetmeyi veya koşullu kabulü; bunlara uygun destek veya çürütme gerekçelerini içeren açıklamalar yapılır. Karşılıklı konuşma ve tartışmalardaki savlar değerlendirilerek bunları kendi bakış açısı doğrultusunda sorgulayan ve kişisel düşünce, görüş ve önerileri ortaya koyan açıklamalar yapılır.*

2.4.9. Açıklama sürecini değerlendirir.

Açıklama sürecinde duygu, düşünce ve davranışları yansıtan anlatım özellikleri, tutum, üslup, hareket ve davranışlar, ruh hâli, dış görünüş gibi etmenler okuyucu veya dinleyici/izleyici üzerindeki etkileri bakımından değerlendirilir.

EDEBİYAT UYGULAMALARI III**3.1. METİN ZENGİNLEŞTİRME****3.1.1. Amacı doğrultusunda seçimler yaparak bir metni zenginleştirmeye yönelik stratejiler belirler.**

- Edebî veya öğretici bir metin, bilimsel veriler, alanında tanınmış kişilerin sözleri veya tarihî, dinî, bilimsel, sanatsal, sosyal veya kültürel nitelikler taşıyan metinleri zenginleştirmek için amaca ve hedef kitleye uygun metinlerden seçimler yapılır.*
- Başka metinlerden alıntılar, çağrışımlar, göstergeler, göndergeler ve semboller kullanma; düşünceyi geliştirme yollarına başvurma; metnin anlatımı, akışı, biçimi, akışını, olay örgüsünü ve yapı unsurlarını öykünme,*

anıştırma, koşuklandırma, düzyazılaştırma, vezin dönüşümü, indirgeme, genişletme, metin ekleme, görsel ve işitsel unsurlardan yararlanma gibi metin zenginleştirme stratejilerinden seçimler yapılır.

3.1.2. Metni oluşturan unsurları özelliklerine ve/veya işlevlerine göre sınıflandırır.

Okunan, dinlenen/izlenen bir metinde verilen ileti, konu, kurgu, akış, içerik, yapı unsurları, dil ve üslup özellikleri amaç, ilgi alanı, ihtiyaçlar ve hedef kitlesi doğrultusunda belirlenen özelliklere göre sınıflandırılır.

3.1.3. Bir metni zenginleştirmeye yönelik farklı türlerden metinler arasında ilişkiler kurar.

Bir metinde verilen ileti, konu, kurgu, akış, içerik, yapı unsurları, dil ve üslup özellikleri başka metinlerle doğruluk, tutarlılık, benzerlik, farklılık, sanat anlayışı, neden-sonuç ilişkisi vb. yönlerden karşılaştırılır.

3.1.4. Bir metni zenginleştirmek için düşünceyi geliştirme yollarından yararlanır.

Metnin iletişi, konusunu, kurgusunu, akışını, içeriğini, yapı unsurlarını, dil ve üslubunu desteklemek ve derinleştirmek için tanımlama, karşılaştırma, örneklendirme, tanık gösterme, sayısal verilerden yararlanma, benzetme gibi farklı düşünceyi geliştirme yollarına başvurulur.

3.1.5. Farklı anlatım biçimlerini kullanarak bir metnin yapı unsurlarını zenginleştirir.

Metnin yapı unsurları (olay, yer, zaman, şahıs kadrosu) öyküleme, açıklama, betimleme gibi anlatım biçimleri ve yöntemlerden yararlanılarak geliştirilir.

3.1.6. Metnin söyleyicisini/anlatıcısını ve bakış açısını değiştirerek veya geliştirerek metni zenginleştirir.

Bir metindeki anlatıcının tutumunu belirgin kılmaya yönelik çalışmalar yapılır; metnin söyleyicisi/anlatıcısı metindeki başka bir kişiyle değiştirilerek farklı bir bakış açısıyla metindeki herhangi bir unsur yeniden düzenlenir; tek anlatıcılı bir metinde birden çok anlatıcıya yer verilerek bu anlatıcıların bakış açılarıyla olay, zaman, yer veya kişilerin tanıtımı, anlatımı, aktarımı gerçekleştirilir.

3.1.7. Metni zenginleştirmek için görsel ve işitsel unsurlardan yararlanır.

Metnin kurgusuna, akışına ve anlatımına zenginlik katacak video, görsel, tablo, şema, harita, ses efektleri vb. unsurlardan yararlanılarak metin zenginleştirilir.

3.1.8. Metin ekleme veya dönüştürme yöntemlerini kullanır.

- Metnin yapısına, kurgusuna, içeriğine, anlatımına, akışına zenginlik katacak yöntem ve teknikler (üst kurmaca, iç anlatı, pastiş, parodi, ironi, kolaj, montaj, laytmotif, epigraf, alıntı, anıştırma vb.) kullanılır.*
- Çeviri, uyarlama, aktarma, koşuklandırma/dizelerle yazma, düzyazılaştırma, vezin dönüşümü, öykünme, indirgeme ve genişletme gibi yöntemlere başvurularak metnin biçimsel özelliklerine yönelik dönüşümler yapılır.*

3.1.9. Başka bilim ve sanat dallarından yararlanarak metni zenginleştirir.

Metnin kurgusuna, içeriğine, anlatımına ve akışına katkı sağlayacak başka sanat ve bilim dallarından yararlanır.

3.1.10. İyi yapılandırılmış bir metinden yola çıkarak farklı türlerde metinler üretir.

Okunan, dinlenen/izlenen metinlerden bilinçli bir esinlenme ile özgün metinler ortaya konur. Metinlerle ilgili açıklama, değerlendirme, çıkarım, görüş, telkin ve öneriler mantıksal bir yapı çerçevesinde gerekçelendirilerek ortaya konulduğu farklı türlerde metinler üretilir; hazırlıklı konuşma veya yazma metni oluşturulur.

3.1.11. Ürettiği metinleri paylaşır.

Üretilen metinlerin hukuki ve ahlaki sorumluluğunun bilincinde hareket edilir. Üretilen metinler; okul gazetesi, kitap, süreli yayınlar, genel ağ gibi uygun ve güvenli ortamlarda yayımlanır.

3.2. ARAŞTIRMA**3.2.1. Merak edilen konuyu, soruyu veya problemi tanımlar.**

Amaç, ihtiyaç veya ilgi alanları doğrultusunda belirli bir konuya ilişkin problemler, varsayımlar, önermeler veya doğruluğundan kuşkuya düşülen bilgilere yönelik problem tanımlanır.

3.2.2. Araştırmaya konu olacak problem hakkında sorular sorar.

Problemi ortaya çıkarmak, araştırmanın kapsam ve sınırlılıklarını belirlemek için sorular sorulur.

3.2.3. Araştırmanın kapsamını belirler.

Belirlenen konuya ilişkin bir olayı, olguyu, durumu, değişkeni, etkenler arasındaki ilişkiyi veya dil, estetik, yapı ve biçim özellikleri taşıyan unsurları açıklamak, betimlemek, keşfetmek, ortaya koymak, bilgi toplamak, mevcut bilgileri sorgulamak için yapılacak araştırmanın amacı, kapsamı ve sınırlılıkları belirlenir.

3.2.4. Araştırmada kullanılacak araç, yöntem ve teknikleri belirler.

Araştırmanın kapsamı, sınırlılıkları ve amacı doğrultusunda uygun bir taslak plan hazırlanır; araştırmada kullanılacak nicel ve/veya nitel araştırma yöntemleri ile bu yöntemleri kullanırken faydalanılacak araştırma tekniklerini belirler.

3.2.5. İstenen bilgiye ulaşmak için araştırma basamaklarını işletir.

- Araştırmanın amacı, konusu, kapsamı ve sınırlılıkları çerçevesinde veri toplanacak birincil ve ikincil kaynaklar tespit edilir; veri toplama stratejileri geliştirilir.
- Araştırma için gerekli olan bilgiler; inceleme, analiz etme, karşılaştırma, çözümlenme, derleme, tarama, ölçme, gözlem, deney, anket, görüşme gibi nitel ve/veya nicel veri toplama yöntem, araç ve teknikleri kullanılarak elde edilir.
- Araştırma sürecinde elde edilen bilgiler kaydedilir. Bu bilgiler araştırmanın amacı, kapsamı ve sınırlılıklarına uygun olarak belirlenen özelliklerine göre sınıflandırılır.
- Araştırma sürecinde elde edilen bilgiler değerlendirilerek, çözümlenerek, yorumlanarak, değişkenler tespit edilerek, neden sonuç ilişkileri ortaya konarak bulgulara ulaşılır. Elde edilen bulgular başka kaynaklardan elde edilen bilgilerle karşılaştırılır.
- Araştırma sonucunda elde edilen bilgiler üzerinden çıkarımlar yapılır. Araştırmaya konu olan problemle ilgili çözümler üretilir.

3.2.6. Araştırma sonunda elde edilen bilgileri ve ulaşılan sonuçları sunar.

Araştırma sonuçları hakkında bilgi vermek, elde edilen bulguları ortaya koymak ve bunları paylaşmak için makale, rapor, sunum gibi bilimsel bir dille yazılmış ve yapısal bütünlük taşıyan (özet, ön söz, içindekiler, kısaltmalar, giriş, ana bölüm, sonuç, kaynakça, dizin, ekler vb.) metinler üretilir. Üretilen bilimsel metinlerde uygun atf, dipnot ve kaynak gösterme yöntemleri (APA, MLA, Chicago/Turabian, Harvard, IEEE vb.) uygulanır.

3.2.7. Araştırma sürecini değerlendirir.

Araştırma süreci boyunca bilimsel etik kuralları uygulanır; araştırmanın hazırlık, uygulama ve sonuç aşamalarındaki geri bildirimler değerlendirilir; sürece ilişkin öz değerlendirme yapılır.

4.1 KÜLTÜR ÇALIŞMALARI

4.1.1. Kültürel miras kavramını açıklar.

4.1.2. Kültürel miras üzerine seçtiği unsurları hedef kitleye tanıtır.

- Belirtilen göreve uygun olarak hedef belirlenir, çalışmanın formatı belirlenir. Buna uygun strateji seçilir, işe vuruş yöntemi ve teknikler listelenerek planlama yapılır.*
- Verilen göreve ya da tercihinin göre tema, konu, karakter, mekân, anlatıcı belirlenir ve taslak oluşturulur.*
- Kültürel kavramlar ve kültür unsurları tespit edilir. Somut olan ve somut olmayan kültür mirasları arasındaki farklar belirlenir, yaşanan çevredeki somut olmayan kültürel miras örnekleri üzerine araştırma yapılır.*
- Görev içeriğine ve/veya iletiye uygun karakter, mekân, atmosfer oluşturulur. Dil düzeyi bakımından hedef kitleye, örgü ve yapı bakımından söylem amacına uygun olarak gerekli geçiş ve bağlantı ögesi, sözcük kullanılır. Destekleyici düşünceyi geliştirme yöntemlerinden faydalanılır.*

4.1.3. Anlatı/tanıtım sürecini değerlendirir.

Sürece yönelik duygu, düşünce, davranışlar ve bu sürece etki eden ortamdaki olaylar, kişiler, fiziksel çevrenin etkileri, süreçte kullanılan söz varlığı, dil yapısı, anlatım kuralları, içerik ve kullanılan üslubun seçilmesindeki duyuşsal durum, ilgi alanları ve zihinsel faktörler değerlendirilir.

4.1.4. Kültüre dönük olarak öz tepki ortaya koyar.

Çalışma sürecinin başlangıcından sonuna kadar kültüre yönelik algı ve tutumlar gözden geçirilir. Tanıtım sürecindeki kültürel unsurlara yaklaşımlardaki hatalar düzeltilir; uygun davranış, duygu, düşünce ve planlamalar pekiştirilip kültüre ve kültürel unsurlara olumlu tutum geliştirilir.

4.2. DEĞER ÇALIŞMALARI

4.2.1. Değerleri açıklar.

Öğretim programında belirlenen kök değerler başta olmak üzere değer kavramını somutlaştıran çalışmalar yapılır.

4.2.2. Değerler üzerine yapacağı uygulamalar için planlama yapar.

Değerler eğitiminin yaklaşımları üzerine açıklamalar yapılır. Değer Geliştirme Yaklaşımları "ahlaki muhakeme, değer analizi ve değer açıklama" olmak üzere açıklanır.

4.2.3. Bağlama ve belirlenen amaca uygun içerik, hedef, yöntem, strateji seçer.

Değerler üzerine örnek olaylar/metinler belirlenir, çalışmanın formatı belirlenir. Buna uygun strateji seçilir, işe vuruş yöntemi ve teknikler listelenerek planlama yapılır.

4.2.4. Amaca, bağlama ve hedef kitleye uygun olarak uygulama sürecini yönetir.

4.2.5. Değerlere yönelik yaklaşımların kullanılmasıyla kendinde var olan insani değerleri fark eder.

Gerçek hayat problemleri içeren örnek olaylar üzerinden insani değerlerin problemlerin çözümündeki etkilerine yönelik çıkarımlar yapılır.

4.2.6. Bireysel olarak öz saygı edinmenin değerlerle ilişkili olduğunu fark eder.

Örnek olaylar üzerinden öz saygı duyma, hedeflerini gerçekleştirme, saygın bir kimlik oluşturma gibi kişilik ve

davranışlarla ilgili bireysel gelişimin değerlerle ilişkisi değerlendirilir.

4.2.7. Değerlerin davranışa dönüşerek karakter üzerinde etkisi olacağını değerlendirir.

4.2.8. Toplumda bir vatandaşın sorumluluğundaki görevlerin farkına varır.

4.2.9. Davranışlarını millî ve evrensel değerleri göz önünde bulundurarak düzenler.

Vatanseverlik, yardımseverlik, sorumluluk gibi değerlerle bireysel davranışların toplumun da yararına olacak şekilde özümlemesi sağlanır.

4.2.10. Değerlere dönük olarak öz tepki ortaya koyar.

Çalışma sürecinin başlangıcından sonuna kadar değerlere yönelik algı ve tutumlar gözden geçirilir. Kişinin öz değerlendirme yapması sağlanır; uygun davranış, duygu, düşünce ve planlamalar pekiştirilip olumlu tutum geliştirilir.

4.3. BİLİM ÇALIŞMALARI

4.3.1. Bir problemi tespit edip bu problemin çözümüne yönelik amaç belirler.

Bilimsel bir çalışma yapabilmek için belirli bir konuda doğruluğundan kuşkuya düşülen bir bilgiyle ilgili problem belirlenir, problemin çözümüne yönelik sorular sorularak ortaya konacak çalışmanın amacı ve hedefi tanımlanır.

4.3.2. Problemin çözümü için ihtiyaç duyulacak bilgileri belirler.

Doğruluğundan kuşkuya düşülen bilginin geçerliliğini sorgulamak veya tespit edilen bir problemin çözümüne yönelik ihtiyaç duyulan bilgilerin kaynağı ve bu bilgilerin nasıl elde edilebileceği belirlenir.

4.3.3. Problemin çözümüne yönelik varsayım (hipotez) öne sürer.

Problemin kaynağına ulaşabilmenin yolları araştırılır. Farklı kaynaklardan elde edilen bilgi türlerinin problemin çözümünde nasıl kullanılacağını planlaması yapılır ve problemin çözümüne yönelik bir varsayım (hipotez) öne sürülür.

4.3.4. Bilgiye ulaşmak için kullanılacak yöntem ve araçları belirler.

Belirlenen bir problemin çözümüne yönelik uygun araçlar seçilir; kullanılacak yöntem, teknik ve stratejiler belirlenir.

4.3.5. Belirlenen yöntem ve araçlarla bilgi toplayıp bunları özelliklerine göre sınıflandırır.

- İhtiyaçlar doğrultusunda deney, gözlem, kaynak tarama, görüşme gibi yöntem ve araçlarla bilgi toplanır. Toplanan bilgiler, etik kurallara uygun hareket edilerek ve önceden planlanan yöntemlerle bir araya getirilir.*
- Elde edilen bilgiler karşılaştırılır, bunların doğruluğu ve tutarlılığı sorgulanarak kullanılacak sağlam bilgiler kaydedilir. Bu bilgilerin ayırt edici özellikleri belirlenir ve çeşitli ölçütlere göre belirlenen özelliklerine veya birbirleriyle ilişkilerine göre sınıflandırılır.*

4.3.6. Elde edilen bilgileri işleyip problemin çözümüne yönelik akıl yürütür.

Araştırmada elde edilen bilgiler sorgulanır, karşılaştırılır, çözümlenir, yorumlanır ve bunlardan çıkarımlar yapılarak akıl yürütülür. Yapılan gözlem, çözümlenme, değerlendirme ve yorumlamalara göre veriler düzenlenip işlenir, örüntüler betimlenir, bilgiler analiz edilir. Bilgiler arasında tutarsızlık varsa bunların kaynağı bulunup var olan çelişkiler giderilir. Elde ettiği bilgiler yardımıyla genelden özele ya da özelden genele parçalar birleştirir.

rilerek özgün bir bütün oluşturulur. Problemin çözüme yönelik seçenekler oluşturulur, önermeler ortaya konur. Bu işlemler gerçekleştirilirken öznellikten uzak durulur, bilimsel bir tavır sergilenir.

4.3.7. Bilgileri değerlendirerek ulaştığı sonuçları paylaşır.

- Elde edilen bilgiler ışığında belirli bir sonuca ulaşılır ve problemin çözümüne yönelik bir yargı sunulur. Sonuç olarak sunulan bu yargının çalışmada elde edilen verilerle desteklenebilir ve bilimsel olarak kanıtlanabilir olmasına dikkat edilir.
- Çalışmanın sonuçlarıyla ilgili bilgi vermek, elde edilen bulguları ortaya koymak ve bunları paylaşmak için makale, rapor, sunum gibi bilimsel bir dille yazılmış ve yapısal bütünlük taşıyan (özet, ön söz, içindekiler, kısaltmalar, giriş, ana bölüm, sonuç, kaynakça, dizin, ekler vb.) metinler üretilir. Üretilen bilimsel metinlerde uygun atıf, dipnot ve kaynak gösterme yöntemleri (APA, MLA, Chicago/Turabian, Harvard, IEEE vb.) uygulanır. Kitap, dergi, genel ağ vb. ortamlarda faaliyet gösteren hakemli yayınlara çalışmayla ilgili hazırlanan metin incelenmek üzere sunulur, uygun görüldüğünde yayımlanır.

4.3.8. Öz tepki verir.

Bilimsel çalışma süreci boyunca bilimin etik kurallarına uyulur. Çalışmanın tüm aşamaları gözden geçirilerek çalışmada ortaya konan tavır gözden geçirilir, öz değerlendirme yapılır. Uygun davranış, düşünce ve tavırlar pekiştirilip olumlu tutumlar geliştirilir. Çalışma sürecinde edinilen bilgi ve tecrübeler sonraki çalışmalarda kullanılmak üzere not edilir. Elde edilen birikim ve tecrübe ışığında özgün araştırmacı kimliği oluşturulmaya ve geliştirilmeye çalışılır.

4.4. İLETİŞİM ÇALIŞMALARI

4.4.1. Önceden kararlaştırılmış bir iletişim süreci için hazırlık yapar.

İş toplantısı, mülakat, e-posta gönderme, hazırlıklı konuşma gibi kararlaştırılmış iletişim süreçlerinde içerik hakkında bilgi edinme, içeriği destekleyici materyalleri hazırlama, prova işlemleri gibi hazırlıklar yapılır.

4.4.2. Başkalarını etkin şekilde dinler.

Başkalarının anlatmak istediklerini dinlemek için zaman ayrılır. Başkalarını dinlerken nasıl karşılık vereceğini düşünmekten çok, ne söylediğini anlamak için çaba gösterilir. Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmeleri beklenir. Anlaşılmayan konuları açığa kavuşturmak için etkili sorular sorulur.

4.4.3. Duygu, düşünceleri ifade eder.

Duygu ve düşünceler fark edilir, uygun zaman ve ortam belirlenerek bağlama uygun şekilde beden dili ile uyumlu olarak bunlar açıklanır.

4.4.4. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlar.

Sözlü iletiler kadar sözsüz iletilere de dikkat edilir. İletişim sürecinde kaynak ve/veya alıcıda gözlenen duraksama, ses tonundaki duygusallık, yüz ifadeleri, beden dili, beden yönelimi, seçilen kıyafetler, esneme vb. unsurların anlam oluşumuna katkısı dikkate alınır.

4.4.5. Grup iletişimine katılır.

Grup iletişiminde ortak faydaya yönelik kişisel amaçlar yerine bağlama uygun, kısa, net ve tüm grubu ilgilendiren mesajlar vermek tercih edilir. İkili ya da grup iletişiminde, sosyal ve duygusal kazanımların ne düzeyde gerçekleştiğine dikkat edilir.

4.4.6. İletişim önündeki engelleri ortadan kaldırır.

Verimi artırmak için iletişim önündeki engeller kaldırılır. Duygu ve düşünceler aktarılırken olumlu tavrın sürdürülmesi, sözlü ve sözsüz iletilerde kavgacı, aşağılayıcı, alaycı, iletişime zarar verici diğer üslup ve tavırlardan uzak durulması gerektiği dikkate alınır.

4.4.7. İletişim sürecini değerlendirir.

- a. Dinleyicilerin sayısı, alıcı dışında bir kalabalığın olması gibi iletişim sürecine etki eden çevresel etkenler değerlendirilir. Sözcük seçimi, cümlenin yapısı; ifadelerdeki duygusal ton, duygu ve düşünceyi destekleyen jest ve mimikler vb. unsurlar değerlendirilir. İletişim sürecine etki eden bilişsel ve duyuşsal etkenler değerlendirilir.*
- b. İletişim sürecine etki eden çevresel etkenler -dinleyicilerin sayısı, alıcı dışında bir kalabalığın olması gibi- alıcı konumundakilere uygun sözcük seçimi, cümlenin yapısı; ifadelerdeki duygusal ton, duygu ve düşünceyi destekleyen jest ve mimikler ile diğer materyaller değerlendirilir.*

4.4.8. Öz tepki verir.

İletişim sürecinde tercih edilen tür, üslup, anlatım biçimi, düşünceyi geliştirme yolları gerekçelendirilerek açıklanır. İletişim sürecindeki hatalar düzeltilir. Uygun davranış, duygu ve düşünceler pekiştirilip sonraki yaşantılarda kullanılarak özgün bir kimlik oluşturulur.